Povestiri de pe CALEA MOȘILOR

de Adina Popescu

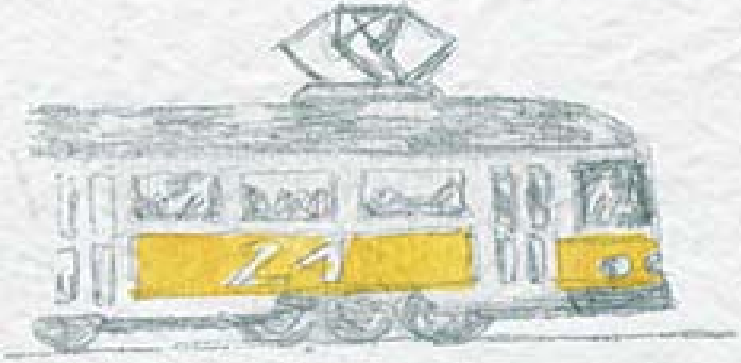

Adina Popescu

Povestiri de pe Calea Moșilor

Proză scurtă

Casa de Pariuri Literare
2014

© 2014 casa de pariuri literare
© Stela Lie pentru ilustrațiile de pe copertă

seria Proză | colecția Minutar

www.cdpl.ro
editura@cdpl.ro
tel.: 021.2607596; 0741.587259; 0726.407349

ISBN ePUB: 978-606-8342-95-5
ISBN Print: 978-606-8342-97-9

editor: un cristian
producție: Victor Jalbă-Șoimaru
redactor: Cristina Ștefan

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Părinților mei

Adina Popescu s-a născut la 10 septembrie 1978, în Bucureşti. A început să publice de la 17 ani, mai întâi la revista *22*, apoi la *Dilema*, remarcându-se prin reportajele ei narative și prin poveștile la granița cu ficțiunea.

Articolele ei au câștigat numeroase distincții, printre care Premiul agențiilor ONU pentru mass-media sau Marele Premiu la secțiunea Cultură a concursului „Tânărul Jurnalist al Anului – 2006“.

A publicat cărți pentru copii – *Doar un zbor în jurul lumii*, *Miriapodul hoinar și alte povești*, *Mari povești românești pe înțelesul celor mici*, *Aventurile lui Doxi în benzi desenate*, în colaborare cu Alexandru Ciubotariu. Este autoarea *Manualul de șpagă*, din cadrul campaniei „Nu da șpagă“.

În prezent, Adina Popescu este jurnalistă la *Dilema veche*, face filme documentare și îi place să descopere oameni și locuri pe care să-i ficționalizeze (sau nu).

Calea Moșilor

Calea Moşilor e lungă, ba e lată. Calea Moşilor e cea mai frumoasă stradă pe care am întâlnit-o, pentru că vom locui aici. Se întinde de la bulevardul Republicii până la magazinul Bucur Obor, care este atât de înalt, încât uneori acoperă până şi soarele. Şi blocurile noastre vor fi înalte, însă acum sunt în construcţie. La parterul lor vor fi magazine, iar pe mijlocul străzii va trece tramvaiul 21.

Acum, noi locuim împreună cu bunica, pe strada Știrbei Vodă, într-un bloc dărăpănat. Anton spune că blocul a prins multe cutremure, iar la următorul mai mare, o să cadă. Lui Anton îi e frică să mai stea aici. Şi mamei îi e frică de bunica. Așa că trebuie să ne mutăm pe Calea Moşilor, într-un apartament nou, doar al nostru.

Merg împreună cu Anton ca să vizităm şantierul. Peste tot sunt schele care înalţă blocurile. Şi mai sunt şi oameni care mişună ca furnicile. Ei sunt muncitorii care construiesc.

Eu şi Anton sărim peste gropi şi peste mormane de pietriş.

— Dacă treaba merge bine, până la toamnă ne mutăm…

— De ce se cheamă Calea Moşilor? întreb eu. Pentru că aici or să stea mulţi moşi?

— N-are nici o legătură cu moşii, râde Anton. Aici era o stradă veche, care a fost demolată. Mergea la Piaţa de la Obor, care se numea Târgul Moşilor, pentru că se ţinea de Moşi. Îţi mai aduci aminte când ţi-ai pus tu astă-primăvară o Babă pe 3 martie?

— Da. Şi a fost soare. Mama a zis că-s o fetiţă bună.

— Aşa… deci ştii cum e cu Babele! În martie, după ce se termină cu Babele, vin Moşii… Iar târgul ăla de care îţi spuneam, acolo, la Obor, avea

loc tocmai atunci… de Moși! Acuma înțelegi?

Nu prea. Mă uit la blocul mare, care se cheamă Bucur Obor, și mă aștept ca toate ferestrele să se deschidă și din spatele lor să răsară niște moși care să se holbeze la noi. Ce caută ăștia doi, un tată tânăr și un copil, la noi, pe Calea Moșilor?

Anton n-are nici o treabă cu moșii mei, încearcă doar să vadă care va fi blocul nostru.

— La numărul 180, spune el.

Însă strada asta mare și neterminată n-are numere. Tot ocolim gropile, urcăm și coborâm mormanele de nisip. Lăsăm urme de pași în asfaltul pe care muncitorii tocmai l-au pus și ne uităm în sus, la blocurile care par toate la fel – fără uși, fără geamuri, fără viață, ca niște schelete preistorice de mamuți, pe care oamenii tocmai le-au dezgropat din pământ. Nu găsim blocul nostru, nu mai putem înainta, nu mai știm exact unde suntem. Până la urmă, mergem drept, pe șinele albăstrui de tramvai, care trebuie să ne scoată undeva, în orașul numit București.

Ne-am rătăcit pe strada noastră, Calea Moșilor, înainte ca ea să existe cu adevărat.

— Ia! strigă Anton. Vor să mute biserica!

Mă ia de mână și mă duce într-un loc unde s-a adunat multă lume. Nu văd nimic, dar Anton, care are un metru optzeci, vede. Își tot iește capul pe deasupra celorlalți, iar eu nu aud decât un huruit. E mult praf, încep să tușesc.

— Ai văzut?! îmi strigă Anton ca să acopere zgomotul. Mută biserica Olari!

Nu văd nimic. Cum pot să văd printre picioarele oamenilor?

Mă ridică și mă pune pe umeri. Acum văd biserica înclinată într-o parte, de zici că se scufundă, încă puțin și dispare de tot, într-o mare de praf.

— Vezi? strigă Anton de sub mine. O mută pe șine.

Nu pot să văd șinele și cred că mă păcălește. Că doar biserica nu e tramvaiul 21, ca să meargă pe șine…

Atunci, ceva scrâșnește și biserica începe să se miște, să înainteze prin praf, ca un vapor. Vine spre noi.

— De ce au mutat biserica? am întrebat în seara aia.

— Ca să construiască blocurile noastre, a zis Anton.

Ne-am mutat mai devreme decât credea Anton, adică prin august. Calea Moșilor era aproape terminată. În dreapta scării noastre, de la numărul 180, se deschisese deja magazinul de Electrocasnice. De acolo a cumpărat mama primul nostru frigider. În stânga urma să se deschidă Foto-Muzica. De acolo, Anton îmi va cumpăra, pe rând, toate cele 200 plăci cu povești.

— Și acuma, știi cine sunt eu? mă întreabă Anton, ca de fiecare dată când vin acasă de la grădiniță.

— Un doctor, un vraci… mă prefac eu că nu știu, exact ca-n poveste.

— Greșit! Eu sunt Mateiaș Gâscarul și ai să mi-o plătești, boierule! țipă Anton și începe să mă fugărească prin noul nostru apartament.

Mă ascund ca să nu mă prindă Mateiaș și să mi-o iau pe spinare, tot ca-n poveste.

— Adina, unde ești?

— Sunt aici.

— Unde aici?

— Aici, sub birou!

— Doino, am adus și biroul de dincolo? întreabă Anton, căutându-mă.

Așa a început viața noastră de pe Calea Moșilor, ascunzându-ne unii de alții și regăsindu-ne din când în când între două uși, la două ferestre vecine, ce dădeau spre balconul ca un maț, care prelungea inutil apartamentul: trei camere, îmbunătățiri – tapet, faianță, gresie, vedere la stradă, tramvaiul 21, care parcă îți trece prin cap în fiecare seară, în drum spre depou, fără bunica.

Unde au fugit toți Șoimii Patriei?

Eu sunt la grădiniță. Ea e Eliza. Eliza e prietena mea. Mama îmi zice:

— Educatoarele tot îmi spun că părinții s-au săturat să audă doar de Adina și de Eliza, de Eliza și Adina. Ca și cum alți copii nu mai există acolo în afară de voi…

— Care educatoare? întreb.

Mama se preface că nu știe.

— Tovarășa Turcitu?

— Turcitu e la grupa mică. Dar nu cred că ea a zis.

— Tovarășa Vornicu? întreb iar.

— E la grupa mare. O să fii acolo anul viitor.

— Tovarășa Dușa? întreb cu spaimă.

— Nu cred că a zis așa ceva tovarășa Dușa, mă asigură mama.

O iubesc foarte mult pe tovarășa Dușa. Are părul lung până la mijloc, ca o zână și nu poate citi o carte decât cu o lupă, atât de prost vede. E cea mai bună tovarășă pe care pot s-o am.

Odată, mă culcasem de după-masă și nu puteam să adorm. Așa că am fost de mai multe ori la toaletă. Mi-e frică de toalete. La cealaltă grădiniță, din Popa Tatu, aveau toalete mici, ca pentru copii. Aveam și scăriță cu trei trepte ca să ajungem la ele. Aici, pe Calea Moșilor, sunt toalete pentru oameni mari. Pot să mă așez, dar acolo jos, sub mine, e ca un lac. Nu pot să trag apa, că vine peste mine, ca o cascadă. O să iasă toată apa aia din lac și o să ne înecăm toți copiii de la grădiniță.

Așa că nu fac pipi, nu trag apa. Mă întorc la dormitoare. Vreau să-i spun Elizei că am văzut un șarpe mare în lac, însă Eliza doarme.

Vine la mine la pat tovarășa Dușa.

— Vrem să facem piesa *Veronica* la serbare. Ne-am gândit ca tu să fii Veronica.

Tac.

— E un rol greu. Crezi că poți?

Zic că da.

***

Duminică, merg cu Anton în Herăstrău. El mi-arată păsări, copaci, flori, iar Casa Scânteii se vede mare, dincolo de lac. Acolo lucrează el.

Eu mă tot gândesc la tovarășa Dușa și la faptul că mi-a zis să fiu Veronica.

Ne întoarcem acasă cu autobuzul. În autobuz, cânt un cântec de la grădiniță. Anton îmi zice:

— Nu mai cânta, că-i deranjezi pe oameni!

O tanti zice:

— Lăsați-o, domnule, să cânte! La ce vremuri trăim… lăsați copilul să cânte!

Asta n-am înțeles atunci, am înțeles mai târziu.

***

Ne întoarcem acasă. Mama a gătit și ne așteaptă cu masa. Mama nu gătește decât duminica sau atunci când sunt gaze. Avem ciorbă, mâncare de cartofi cu carne și prăjitură cu vișine.

— Mamă, eu nu mănânc ciorbă!

De puțină vreme, îi spun mamei „mamă“, pentru că așa spun copiii de la grădiniță. Toți au mamele lor, așa că trebuia să am și eu o mamă. Înainte de grădiniță, îi spuneam „Doina“, și lui Anton – tot „Anton“.

— De ce nu mănânci ciorbă?

— Nu-mi place ciorba.

— Parcă-ți plăcea, spune mama Doina, nervoasă, gata să arunce ciorba în chiuvetă.

— Nu-mi place ciorba de la grădiniță. E scârboasă. Are șerpi prin ea.

Mama se îmbunează și mă mângâie.

— Lasă c-o să-i spun lui tovarășa Dușa să nu-ți mai dea ciorbă! De acum încolo, la grădiniță o să mănânci doar felul doi, bine?

— Bine! Și vreau ca Anton să te părăsească pe tine și să se mărite cu tovarășa Dușa, zic eu.

Mama se uită la Anton. Anton râde. Mama plânge un pic. Mama nu știe că tovarășa Dușa mi-a zis să fiu Veronica. Zice că-i pare rău că plânge și că e obosită. Mama tot timpul e obosită. Se duce să doarmă în dormitor. Eu și Anton ascultăm discuri cu povești. Oh, Farizada, surâs trandafiriu…

***

Mă duc la grădiniță.

— Eliza, eu de azi nu mai mănânc ciorbă.

— Și de ce nu mai mănânci?

— Pentru că mama mea a zis așa și pentru că are șerpi în ea…

Vezi, e important să ai o mamă! Eliza are doar un bunic care vine s-o ia. N-o știu pe mama ei, nu-l știu pe Antonul ei. E un copil rătăcit.

La prânz, ne punem la masa cea lungă. Copiii se bat între ei cu cocoloașe de pâine. Bucătăreasa cea grasă aduce ciorbele la toți. A mea nu e.

Stau pe scăunel, în față cu masa goală.

— Ce ți-am zis? îi spun Elizei, care e lângă mine.

Nu mă aude, e deja cu lingura în ciorbă.

***

E sâmbătă după-masă și ne pun la televizor, în sala cea mare. Noi, copiii din toate grupele, ne târâm pe jos, pe covor, ca râmele. Televizorul ori e închis, ori defect. Acum merge. Tovarășa Turcitu, care e directoare, zice că trebuie să ne uităm la televizor. Că e înmormântarea tovarășului Brejnev, președintele Uniunii Sovietice.

— Ce-ai mai învățat la grădiniță? mă întreabă Anton în Herăstrău, pe o bancă.

— Am învățat despre tovarășul Brejnev, care a murit, răspund.

— Aha, v-au pus înmormântarea la televizor. Și cine a fost tovarășul Brejnev? mai întreabă Anton.

— Un om care a fost președintele Uniunii Sovietice.

— Și ce-ai văzut la televizor?

— Păi, mulți oameni cu flori, un sicriu pe care îl duceau pe stradă, o femeie care plângea…

— Ia! Se aude pițigoiul! zice Anton, uitându-se spre copaci.

Da, se aude.

— Ce zice?

— Opinci-opinci-opinci! cânt eu.

— Nu! zice Anton. Ascultă mai bine, e țâța-vară, țâța-vară!

— Țâța-vară! Țâța-vară! cânt eu, în jurul băncii.

— O să avem o iarnă ușoară, zice Anton. Suntem în decembrie și pițigoiul… ia! Țâța-vară!

În drum spre casă, găsim trandafirii dinspre Televiziune, îmbobociți și înghețați. Luăm câțiva pentru mama.

Mama e croitoreasă – îmi face rochia pentru serbare. Eu voi fi Veronica. Voi avea o rochie verde și părul prins în codițe, cu pampoane galbene, din hârtie creponată. Eliza va fi motanul Dănilă. Va avea mustăți. De-abia aștept!

— Eu știu și rolul lui Eliza, îi zic mamei și încep să cânt. Eu sunt motanul Dănilă, de șoricei nu mi-e milă!

Îmi fac mustăți din coji de cartofi, din bucătărie.

Brusc, se ia lumina. Mama coase pe întuneric, la lumânare. Nu mai e timp. Serbarea va fi a doua zi.

Eu și Anton ne băgăm sub plăpumi în camera mică. Facem noi pe discurile, dacă nu e curent.

— Am făcut treabă bună, nu, băieți? zice Ali Baba.

— Da, șefule! zic eu și cei 40 de hoți.

***

Uniforma mea de Șoim al Patriei e mereu curată, spălată și călcată. Tovarășa Dușa mi-a dat voie să vin doar cu ea la grădiniță, să nu mai port

niciodată șorțulețul bleu, cu fundiță roșie, al copiilor de la grupa mică.

Mama îmi bagă la spălat uniforma de șoim. Vin și eu la grădiniță în șorțuleț, o dată pe an. Și tocmai atunci…

Tovarășa Turcitu:

— Copiii, azi avem o acțiune. Vom merge la Monumentul Eroilor, ca să vedem cum copiii din clasa a II-a vor fi făcuți pionieri. Vor primi onorul din partea Șoimilor Patriei de la grădinița noastră.

Doar că eu nu sunt șoim, sunt în șorțulețul meu bleu. Tovarășa Dușa îmi zice:

— Nu te supăra! Doar că s-a întâmplat astăzi să nu fii îmbrăcată în șoim… Nu-i nici o nenorocire, vei merge data viitoare!

Rămân la grădiniță doar cu grupa mică și cu bucătăresele. Merg la toaletă și din chiuvetă încep să iasă niște pești mari, verzi. Apa dă pe dinafară! Ne vom îneca toți copiii de la grădiniță. Mi-e frică.

Vin Anton și mama să mă ia de la grădiniță. E o zi frumoasă de primăvară. Zic că vom merge în Herăstrău și că ne vom da cu hidrobicicleta pe lac. Ei sunt veseli.

Dar mama nu vine niciodată în Herăstrău! Iar cu Anton nu mă duc decât duminica. Ce le-a venit să mergem acum? Dacă vor să mă arunce în lac și să mă înece?

Nu le spun nimic, dar tac tot timpul. Mama mă întreabă de ce tac. Nu răspund.

În stația de la Eminescu, autobuzul nu mai vine. Când vine, nu putem să urcăm. Sunt oameni pe scări și nu se închid ușile.

Anton îl înjură pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mama se sperie și-l trage de mână.

— Taci din gură, că te leagă!

Apoi se uită la mine:

— Și tu să nu spui nimic la grădiniță!

Nu spun.

Vine alt autobuz și ne urcăm, cu chiu, cu vai.

În parc, mama mă întreabă dacă m-a supărat cineva la grădiniță. Ridic din umeri.

— Ce are copilul ăsta?

Ajungem la hidrobiciclete. Anton ia una roșie. Hidrobicicleta cea roșie se leagănă pe lac. Lacul e negru și miroase urât. Anton îmi întinde mâna ca să urc în hidrobicicletă.

Mă trag înapoi.

— Eu nu merg. Mergeți voi!

Și încep să plâng.

— Adina, ce-ai pățit? De ce plângi?

— Dacă… vreți să mă aruncați în lac ca să scăpați de mine?

Mama se uită speriată, când la mine, când la Anton.

— Cum poate să-ți treacă prin cap așa ceva? mă ceartă ea. Tu ești copilul nostru și te iubim.

Începe și ea să plângă. Doar Anton nu plânge, dar e trist. Mă simt vinovată.

Nu ne mai dăm cu hidrobicicleta. Mergem la roata mare.

În drum spre casă, cânt din Alis:

— Poate că nu mai sunt Alis! Poate sunt colega mea Ada… Bine, dar cum arată Ada? E o fetiță cu părul frumos pieptănat și prins cu două funde. Nu, nu ești Ada. Poate sunt Mebel. Mebel spune cel mai frumos poezia cu crocodilul. Spune-o și tu!

***

Sunt îmbrăcată în șoim și mergem la școala de lângă biserica Silvestru, ca să-i vedem pe elevii din clasa I.

— Și voi, la anul, veți fi în clasa I, așa că e bine să vedeți cum e la școală… spune tovarășa Vornicu.

Ajungem la școală. Elevii stau în băncile lor, noi stăm în spatele clasei, cu tovarășele noastre. Ei au ora de citire și citesc Abecedarul la litera E. Pe tablă sunt desenate mai multe litere și cuvinte.

— Cine poate citi cuvintele de pe tablă? îi întreabă tovarășa lor.

— *Ra-me, ne-ne*… sar eu din spate.

— Me-re, E-ne! zice și Doru-motoru’ de la noi.

Elevii din clasa I se întorc și se uită urât.

Ce plicticos e la școală!

Pe drumul înapoi spre grădiniță, mergem doi câte doi pe Calea Moșilor. Eu și Eliza suntem primele și ne ținem de mână. După noi, vin încolonați Șoimii Patriei. În spate sunt tovarășa Vornicu și tovarășa Turcitu.

Oamenii de pe stradă se uită la noi. Ce frumoși sunt Șoimii Patriei!

Eliza îmi zice:

— Hai să fugim!

Eu nu zic nimic. Eliza fuge și mă trage de mână după ea. Eu fug de nevoie. Fug după noi toți Șoimii Patriei. În spate, fug și tovarășele noastre.

— Nu mai fugiți! Opriți-vă!!! strigă tovarășa Vornicu.

Nu mai poate fugi după noi. E bătrână, gâfâie și își duce mâna la inimă.

Oamenii de pe stradă se uită speriați: unde fug toți Șoimii Patriei?

La grădiniță, eu și Eliza suntem pedepsite. Tovarășa Dușa se uită la mine cu mustrare:

— Adina, ai făcut tu așa ceva?

Încep să plâng.

Toți copiii se joacă fericiți în curte, numai eu și Eliza stăm la colț, cu spatele la ei. Eu plâng, Eliza tace. Nu-i cinstit să mă pună la colț! N-am fost pusă la colț niciodată. Eu știu cele mai frumoase poezii. Eu cânt cele mai frumoase cântece. Eu știu să citesc cu litere de tipar, căci m-a învățat o fetiță de la grupa mare. Eu am fost Veronica. N-am ce căuta la colț!

La masa de prânz, nu primim mâncare până nu ne cerem iertare.

— Copii, Adina și Eliza vor să vă spună ceva!

Nu mai plâng, dar sughiț și am ochii roșii.

— Îmi cer iertare că am fugit pe stradă. N-am vrut să fug și să le supăr pe tovarășa Vornicu și pe tovarășa Turcitu!

— Și promit că n-o să se mai întâmple altă dată… spune tovarășa Vornicu.

— Promit că n-o să se mai întâmple, spun eu repede.

Am scăpat! Sunt iertată. Mi se aduce ciorba. Au uitat că eu nu mai mănânc ciorbă, dar de data asta mănânc, ce să fac? Sughiț și mai tare de la ciorbă și-mi vine să vomit.

Eliza n-a vrut să-și ceară iertare. Stă îmbufnată și nemâncată. Îi dau eu pâine pe ascuns.

***

Gata, s-a terminat cu grădinița! Sunt cu Anton în Herăstrău, pe bancă. E vară.

— Sigur nu vrei să mai stai un an la grădiniță? Tovarășa Turcitu a zis că poți să mai stai un an la ea, în grupa mare.

Nu, nu vreau, m-am plictisit de grădiniță.

— Vezi că la școală e mai greu. N-o să mai fii numai tu vioara întâi.

Vreau să merg la școală.

Anton stă pe bancă și bea o bere. E vesel.

— Vezi să nu-i spui lui Doina că am băut bere!

S-o creadă el că n-o să-l spun!

— Ia, se aude cucul!

— Cu-cu, cu-cu! cânt eu în jurul băncii și dau din aripi.

— Nu mai cânta, numără de câte ori cântă cucul, ca să vedem cât o să trăim!

Număr cu voce tare.

— Cu-cu unu, cu-cu doi, cu-cu trei…

O să trăim o mie de ani în lumea asta mică, doar a noastră, care nu se va schimba niciodată.

Bucur Obor

Cel mai minunat magazin din lume este Magazinul Universal de la Bucur Obor. El se află la parterul și la primul etaj al unui bloc înalt cât un zgârie-nori, cu care se încheie, de fapt, Calea Moșilor. Acesta e blocul Bucur, care are chiar și 14 etaje. Când mergem pe Calea Moșilor și privim în zare, tot timpul îl vedem cum se profilează măreț pe cer.

Magazinul Bucur Obor e un magazin unde găsești de toate – are mercerie, covoare, rechizite, pantofi, bibelouri, Alimentara, jucării, Fortuna, Pescărie, confecții, articole de menaj, Auto-Moto-Velo-Sport, electronice și electrocasnice, farmacie, perdele, ciorapi, artizanat, sticlărie, iar la etaj are haine din blană foarte scumpe și vulpi pe care să ți le pui la gât.

Odată, m-am rătăcit în magazinul Bucur Obor, atât de mare era. Era sâmbătă, venisem cu mama și cu Anton ca să-mi ia uniformă și ghiozdan pentru clasa I. Am mers prima dată la raionul de rechizite ca să-mi ia ghiozdanul. Erau multe, dar nu erau frumoase – semănau toate cu niște cutii cu bretele, care îți atârnau grele de spate. Mai mult îmi plăceau genții le Diplomat, dar acelea erau pentru diplomați. Anton, la serviciu, avea o geantă de umăr maro.

Ghiozdanele erau cu Mihaela și Azorel, mai erau cu Albă-ca-Zăpada și cu piticii, altele erau pur și simplu cu fluturi și cu buburuze. Până la urmă, am cumpărat un ghiozdan portocaliu, cu Scufița Roșie desenată pe el. Însă și pe acesta, când l-am încercat, am simțit că o să fiu tot timpul cu o căsuță în spate, ca un melc la școală.

După-aia, mama a zis repede, ca să nu mă răzgândesc cu ghiozdanul:

— Hai să-i luăm copilului trening pentru ora de sport!

Și ne-am dus la raionul cu confecții pentru copii, unde toate treningurile erau la fel: bleumarin, cu dungă albă și cu un fermoar ce se închidea până-n gât.

Mama scotocea printre treninguri ca să găsească mărimea mea, Anton se uita vizavi la ceasuri, iar eu mă plictiseam și căscam, așa că am plecat, pur și simplu. Eram orbită de luminile și culorile din magazinul Bucur Obor și mă uitam numai în sus. Am trecut dintr-o sală în alta, iar fiecare sală avea în partea de sus, sub cupolă, niște desene, unele cu forme geometrice, altele cu motive populare. Îmi plăceau doar cele din sala de la intrare, unde erau jucăriile. Acolo erau desenate vulpi, arici, ciocănitori și alte personaje din povești… mă întrebam dacă era acolo cumva și Cipi, acest pitic uriaș.

M-am tot rotit după desenele de sub cupole, am amețit și m-am trezit în altă parte. Nu mai recunoșteam nimic – nici ghiozdanele, nici treningurile, nici ceasurile. Magazinul Bucur Obor e ca un pește mare, care te înghite. Odată ajuns în burta lui de unul singur, ca Pinocchio, nu mai ai scăpare și nici nu te va mai scuipa vreodată afară. Am început să plâng.

— De ce plângi? m-a întrebat o femeie tânără, într-un halat albastru, care era vânzătoare.

— Pentru că m-am pierdut de *ma-ma*, hî! Și de Anton, am adăugat eu repede.

Era un bun prilej de plâns pentru tot anul. Vânzătoarea m-a mângâiat pe cap.

— Cum te cheamă pe tine?

— Popescu Adina, hî! am răspuns prompt, așa cum mă învățase mama să fac în caz de pierdere, rătăcire sau răpire. Și stau pe Calea Moșilor număru’ osutăoptzeci, bloc douăzeci, etajul unu…

— Ajunge! m-a oprit cu un gest blând vânzătoarea. N-avem nevoie de toate aceste informații…

Dup-aia s-a anunțat prin stație, de mai multe ori:

— Atențiune! Copilul Popescu Adina se găsește la articole de sticlărie.

Brusc, am încetat cu plânsul. Eram ca într-o navetă spațială și numele căpitanului pierdut în spațiu se auzea peste tot! Mă simțeam ca în *Racheta*

Albă, serialul pentru copii pe care îl vedeam duminica, o jumătate de oră, la televizor. Atât de fantastic era acest magazin Bucur Obor!

După mai mult timp, a apărut mama alergând, cu căciula ei caraghioasă de iepure, cu urechi care fluturau, adusă de la ruși:

— Copilul!

…Și m-a luat de mână. Însă nici senzația asta nu se compară cu nimic și o pierzi înainte să te lămurești pe ce lume te afli, de fapt. Păcat.

***

Magazinul Bucur Obor a început să devină cu adevărat important în momentul în care eu și Dia ne-am dorit păpuși Barbie. Și ni le-am dorit atât de tare, cu tot cu haine, căsuță, ponei și cu Ken, așa cum văzusem în revistele străine aduse de tatăl lui Dia, de pe vapor, încât le-am confundat cu cele care doar semănau cu ele, dar erau făcute în țara noastră. Costau 30 de lei și se găseau la magazinul Bucur Obor.

— Vreau și eu o păpușă Barbie! i-am zis prima oară vânzătoarei de la raionul cu jucării.

Era o femeie grasă, cu un păr des, blond, foarte lung. Semăna cu o zână grasă. Mi-a zâmbit cu înțelegere.

— Nu avem păpuși Barbie… Avem doar aceste păpuși gen Barbie.

Și mi-a arătat o păpușă. Avea picioare lungi până-n gât și sâni, se putea îmbrăca și dezbrăca; în plus, fața îi era machiată cu ruj, pudră și cu fard de pleoape.

— Vreau și eu o păpușă gen Barbie, am zis din nou.

— Alege tu pe care o vrei! a mai spus vânzătoarea și mi-a pus mai multe păpuși pe tejghea.

Toate semănau între ele, așa că am ales la întâmplare. Când am ajuns acasă și m-am uitat mai bine la ea, am văzut că semăna cu tovarășa Vameșu de la noi de la școală, adică avea o față de femeie rea.

— Ce păpușă mișto! a strigat cu invidie Dia. Parcă e Barbie. De unde o ai?

— De la magazinul Bucur Obor.

Dia a tot sucit-o, apoi a început s-o dezbrace de rochița ei roz cu volane.

— Are și haine de schimb?

— N-are decât rochia asta, am zis dezamăgită.

— Putem să-i facem noi haine, a mai zis Dia după ce a lăsat-o în pielea goală.

S-a dus să caute prin cutiile lui Meme și a venit cu o bucată de catifea verde. I-a potrivit catifeaua păpușii, pe umerii ei înguști, și i-a prins-o cu o fundiță argintie de la o bomboană de la pom, căci tocmai trecuse Crăciunul. Dia avea multă imaginație – când voia.

— Uite! Acum are chiar pelerină de prințesă.

Dup-aia ne-am chinuit vreo jumătate de oră să tocăm mărunt un glob și să-i punem sclipici în păr.

A doua zi, la ora 4, când trebuia să ne întâlnim, Dia a venit și ea cu păpușa ei, tot de la Bucur Obor. Era chiar mai urâtă la față decât a mea. Avea tot machiajul scurs pe obraji, rujul dat peste buze și semăna un pic cu Nebuna cartierului, dar nu i-am zis lui Dia, ca să nu-i stric fericirea.

Am început să ne jucăm și, pentru că nu-l aveam pe Ken, eu – care eram mai mare cu un an – am stabilit că păpușa mea era prințesa, iar a ei era prințul. Dia a oftat și i-a prins părul într-un coc, deși îi pregătise deja o pălărie de prințesă dintr-o foiță aurie de la o ciocolată chinezească.

Și pentru că nu puteam să le spunem tot timpul „păpușile gen Barbie“, le-am zis „lunganele“.

După vreo două luni, eu m-am săturat de lungana mea. O îmbrăcam și o dezbrăcam toată ziua, îi făcusem o grămadă de haine de prințesă, chiar și conduri din dopuri de la sticlele de lapte, prințul lui Dia o iubea nespus, însă ea tot se uita la mine cu privirea aia ofuscată și tot timpul părea că dă mărunt din buzele ei subțiri.

Îmi venea să-i șterg fața.

— Mi-arătați vă rog *toate* păpușile gen Barbie? i-am zis vânzătoarei grase de la magazinul Bucur Obor.

Vânzătoarea mi-a zâmbit cu prietenie și a început să-mi înșire, una după alta, lunganele pe tejghea. Cred că se plictisea foarte tare atunci când nu veneau fetițe ca să cumpere păpuși.

Le-am studiat pe fiecare la față, cu multă atenție. Toate erau urâte și mâzgălite, chiar și cele cu părul roșu, care, la început, îmi păruseră mai interesante.

— Adina, hotărăște-te odată, că ne așteaptă Anton la coadă la unt! m-a grăbit mama.

La a nu știu câta lungană, am strigat tare, de am speriat-o pe vânzătoare:

— Uite! O vreau pe asta.

Era tot blondă, ca prima mea păpușă, dar la față era cea mai frumoasă lungană pe care mi-o puteam imagina. Arăta de parcă ar fi plâns vreo 20 de ani, așa era de tristă, gurița roșie îi era căzută în jos, ochii ei albaștri erau pierduți în visare… era exact așa cum trebuia să fie o prințesă adevărată, în suferință!

— E foarte ca lumea! a murmurat Dia, privind-o fermecată. Unde ai găsit-o?

— La Bucur Obor, am zis.

— Și… mai sunt și altele la fel? a întrebat oarecum cu speranță.

— Nu cred, am zis repede. Era singura așa. Cred că au greșit-o.

De atunci, lungana cea veche a rămas închisă în dulap și a fost nevoită să-i cedeze toate hainele – chiar și condurii de argint – lunganei celei noi. Până și prințul lui Dia a uitat-o repede, căci i s-a poruncit să se îndrăgostească de cealaltă prințesă.

Într-o zi, aproape de ora 4, eram grăbită să urc la Dia ca să ne jucăm cu păpușile și m-am trezit cu lungana mea fără cap. Era corpul ei, în pielea goală, cu picioarele până-n gât și cu sânii, dar în locul capului rămăsese doar un țugui mic din plastic.

Am căutat capul pe sub pat, în cutia cu ace și nasturi, în dulap, dar nu era! Nu era nicăieri. Eram foarte mirată, aproape că nici nu-mi venea să plâng.

— Dia, tu știi că la lungane se scoate capul? am întrebat cu nepăsare, căci nu puteam să-i zic că păpușa mea nu mai avea cap.

De-a lungul timpului, avusesem, mai de mult, păpuși la care se scoteau chiar și mâinile sau ochii, dar acelea erau pentru fetițe mici, ca să vadă, probabil, din ce sunt alcătuite.

— Da, se scoate! spune repede Dia. Uite!

Și-și vârî unghiile sub capul păpușii ei – adică al prințului – și-l scoase. Mă uit la țuguiul de plastic și nu zic nimic. Îl pune la loc.

— De ce ai adus lungana cea veche? mă întreabă ea, în timp ce eu îi pun în ordine hainele, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Cealaltă e pedepsită.

— Aha. Și cum facem cu prințul? Că e îndrăgostit de cealaltă…

— A părăsit-o. O iubește din nou pe asta, care a fost vrăjită, dar acuma și-a revenit.

— Să-i dau băutura magică? zice și Dia, care toarnă un rest de ceai de la Meme în cănuțele din lut pe care le-am cumpărat anul trecut de la Neptun.

— Dă-i! Dar n-o să-și mai amintească nimic. A dormit prea mult.

Începe iar povestea, iar eu nu încerc altceva decât să omor în chinuri lungana pe care nu pot s-o sufăr. O trimit pe o insulă pustie, o scufund în chiuvetă, dar văd că nu se înecă, o arunc în prăpastie și îi dau drumul legată cu sfoară de un picior, de la etajul 2, unde stă Dia, o calcă tractorul lui Alin, fratele ei mai mic, dar lungana nu vrea să moară și-mi tot zâmbește cu fața ei cea rea. Prințul lui Dia o salvează mereu.

După aproape un an, când pe Diana a chemat-o Meme ca să spele farfuriile din bucătărie, iar eu am rămas singură în camera ei și am început să-i cotrobăi prin lucruri, plictisindu-mă, am găsit din întâmplare un corp de păpușă lungană, cu capul dispărut al păpușii mele. Mi-am recuperat capul, dar nu i-am spus lui Dia nimic. Am iertat fapta ei mișelească și nici nu m-am supărat prea tare. În fond, mi-ar fi plăcut ca eu și Dia să fim două păpuși care să putem face, din când în când, schimb de capete.

***

Anton pleacă în excursie în străinătate, în Bulgaria.

— Ce să ți-aduc? mă întreabă.

— O păpușă Barbie.

Aduce două discuri, unul cu C.C. Catch, altul cu Modern Talking. Aduce și o păpușă micuță, cât degetul meu arătător, care își închide ochii atunci când o dai pe spate, ca s-o culci.

— Îmi pare rău, asta e tot ce am găsit!

***

Sunt în clasa a IV-a; eu și Dia nu ne mai jucăm cu lunganele, a trecut vremea lor. Când am fost, la un moment dat, cu Anton, pe la raionul de jucării de la Bucur Obor, am văzut că au adus niște lungane noi, brunete, însă am trecut pe lângă ele fără să le mai bag în seamă. Și vânzătoarea se schimbase. Era una nouă, cu părul scurt. Am mers mai departe, pe la alte raioane, de unde, de-a lungul timpului, mi-am cumpărat: prima bicicletă – un Pegas verde, blocuri de desen și guașe, un stilou chinezesc, un palton roșu și scump de a cărui mânecă m-a mușcat un câine și i-a ieșit din ea toată vatelina, două fuste plisate de pionieră și vreo șapte cravate, mai multe treninguri bleumarin, tenișii, o servietă într-a V-a, căci nu se mai purtau ghiozdanele, Bunul Gospodar, un șah cu magneți, un borcan mare pentru pești, fiindcă un acvariu era prea scump, un ghiveci cu floare pentru la școală, cretă colorată pentru concursul „Toții copiii lumii doresc pacea!“, un termos, abțibilduri, *Legendele Olimpului* de Alexandru Mitru, în două volume – *Zeii* și *Eroii*.

Magazinul Bucur Obor există și acum, iar blocul Bucur, cel cu 14 etaje, încheie la fel Calea Moșilor, ca și cum ar trage peste ea un fermoar. În magazin e tot ca într-un labirint în care te poți pierde ușor. Doar Anton îl știe pe de rost și se descurcă prin el. Știe exact unde sunt covoarele, sticlăria, becurile și instalațiile sanitare. Însă dacă mă voi mai rătăci vreodată acolo, el nu mă poate salva, pentru că nimeni nu-mi va mai anunța numele prin stație. Bucur Obor e acea rachetă albă care nu va decola niciodată.

La moartea lui Bambi

De când mă știu, mi-am dorit un animal. Aș fi vrut să fie un câine, ca Lassie din cartea *Lassie se întoarce acasă*, pe care am citit-o de două ori, însă mama mi-a explicat că un câine atât de mare nu se poate crește într-un apartament de bloc atât de mic. Am înțeles, pentru că avea dreptate.

Până la urmă, i-am spus că animalul meu poate să fie orice.

La fiecare Crăciun, Moș Nicolae sau de ziua mea, așteptam cu nerăbdare ca animalul să răsară de sub brad, din ghete sau pur și simplu să mă întâmpine prietenos când veneam acasă de la școală. Pentru că nu-l vedeam, eram oarecum dezamăgită, după care mă întorceam la animalele mele de jucărie sau la păpuși.

Însă vreo doi ani am tot insistat cu câinele și, până la urmă, au luat-o pe Nola, care era un cocker cu pedigree. Când a adus-o Anton de la un coleg de serviciu, eram în culmea fericirii.

— Fii atentă că tu o să ai grijă de ea și tu o s-o scoți afară! mi-a zis Anton. Să nu te aud peste un an că te-ai plictisit și că trebuie s-o plimbăm eu sau Doina…

— Da, da, am zis eu și m-am repezit s-o sun pe Dia. Vino acum să vezi ceva!

Desigur, Dia a fost atât de invidioasă, încât s-a înroșit toată. Ea își dorea un câine poate de o mie de ori mai mult decât mine. Câteodată, în momentele noastre solemne de prietenie, când o certa mama ei sau Meme și o pedepseau să nu iasă afară câte o săptămână, sau când murea vreo păpușă mai veche, scotea din sertarul cu lucrurile ei secrete o fotografie, mereu aceeași, și mi-o arăta. Era o poză alb-negru, îndoită la un capăt, în care o

vedeam pe Dia pe la 3 ani, alături de un cățel negru și creț, iarna, în parcul Cișmigiu.

— Gufy, canișul lui bunul! spunea ea de fiecare dată și-i dădeau un pic lacrimile. Aici era deja bătrân, a murit înainte să ne mutăm noi pe Moșilor.

Niciodată nu zicea însă că tot cam pe atunci murise și bunul. Asta mi-a povestit mai târziu Meme, printre accesele ei de tuse, în timp ce ne făcea cacao cu lapte.

— Dacă vrei, o să fie cățelul nostru! În fond, putem să-l împărțim, i-am zis atunci când a văzut-o prima oară pe Nola.

Și i-a trecut repede supărarea. Însă după o lună, n-am mai avut ce împărți.

— Nola e un câine rău, m-am uitat și e neagră în cerul gurii! mi-a zis mama ca să mă convingă s-o dăm.

— Ba nu e rea, e pui! i-am luat eu apărarea.

— Dacă acum, când e pui, se comportă așa, îți dai seama cum va fi când va crește mare? a zis mama, cu Nola atârnată de un papuc, târând-o după ea prin casă.

Nola nu era ca un cățel obișnuit, care să dea din coadă și să te lingă. Doar lătra, hârâia și mârâia. M-am gândit că de la pedigree i se trage și de la numele ei ciudat din buletinul de câine. Acolo era Enola! Cum să nu devii rău cu un astfel de nume?

Așa că n-am suferit prea mult când au dat-o.

Într-o duminică, mama l-a adus din piață pe răcușorul Grigore. N-a supraviețuit decât o noapte, într-un vas yena plin cu apă, pentru că nu știam ce să-i dăm să mănânce.

Dup-aia a fost Kitty, o pisică siameză care n-a stat decât o săptămână. Era drăguță, dar Anton spunea că lasă prea mult păr.

Au dat-o imediat după ce am plecat în vacanță, la Cluj.

— Ce face Kitty? am întrebat-o eu pe mama, la telefon.

— Kitty… Kitty nu mai e! a zis mama cu tristețe.

— A murit?! am sărit eu ca arsă.

— Ei, n-a murit, dar Anton s-a îmbolnăvit foarte tare din cauza ei. A făcut o boală gravă, care se cheamă alergie la părul de pisică. Aşa că am dus-o înapoi la mama ei, de unde am luat-o.

Nu mi-a părut rău nici după Kitty. Nici nu apucasem să ne cunoaştem prea bine.

Dup-aia au fost peştii, dar ăştia nu se pun, căci au murit repede într-un borcan, pentru că nu le-a schimbat nimeni apa.

Apoi, într-o altă duminică, mama l-a adus, tot din piaţă, pe Pufi, un ghem de iepure negru, într-o sacoşă, peste frunzele de salată. Pufi a stat mai mult, vreo trei luni, până se făcuse un iepuroi în toată firea. Era cu totul special, mama spunea că-i corcit cu o pisică. Locuia pe balconul nostru lung şi prăfos, căruia oricum nu-i puteam găsi o altă întrebuinţare decât să întindem rufele ce prindeau o mâzgă cenuşie după mai puţin de-o jumătate de oră. Odată, Pufi a plecat la colindat alte balcoane vecine, dar s-a întors de unul singur la cotoarele lui de varză de pe balconul nostru, exact ca o pisică.

Era pe la începutul lui iunie, cerul de deasupra Căii Moşilor devenise de un albastru intens, anunţând vacanţa de vară, era deja prea cald, noi stăteam în sufragerie, cu uşa de la balcon larg deschisă, deşi ne asurzeau tramvaiele, iar dincolo de plasa pentru ţânţari apăreau, din când în când, urechile negre şi curioase ale lui Pufi. Ne era drag de el.

Sau seara, când toată lumea spăla balcoanele şi din blocuri se revărsau şuvoaie de apă neagră pe trotuare, răcorind aerul şi dându-i un miros de baltă, iar Anton întindea şi el un furtun lung de la chiuveta din baie, ieşeam şi eu pe balcon ca să văd cum îl spală şi simţeam limba mică şi aspră a lui Pufi lingându-mi călcâiele goale. Atunci simţeam într-adevăr că acest iepure-pisică, cetăţean tăcut al Căii Moşilor, care niciodată nu pretindea nimic în afară de cotoarele lui de varză şi de a visa la ce se întâmplă dincolo de plasa de ţânţari, în sufrageria noastră, era animalul pe care mi-l dorisem dintotdeauna.

Însă a trebuit să plecăm în concediu, iar mama l-a lăsat pe Pufi la colega ei, Neli, care stătea undeva la ţară.

— I-am dat drumul prin curte și cred că l-au mâncat șobolanii! ar fi spus Neli, când ne-am întors și am vrut să luăm înapoi iepurele.

— Mai degrabă l-au mâncat ei, și-a dat cu presupusul Anton. Se făcuse un iepuroi mare și gras.

După Pufi, n-am mai vrut multă vreme nici un alt animal. „Domnule iepure, de ce mă lași singură?“ striga dezamăgită Alis în placa ei de povești. „Vai de urechile și de mănușile mele“, zicea Iepurele. „Am întârziat… ce-o să-mi facă ducesa?“

— Copilul e traumatizat de la iepure, spunea mama, ca să-o audă doar Anton, însă auzeam și eu, din camera mea. Trebuie să-i luăm un alt animal, ca să-l uite pe Pufi.

Așa a apărut Bambi, un hamster alb, cu ochii roșii.

— Hamsterii nu-s pretențioși. Doar trebuie să le schimbi talașul și să le dai de mâncare. Adina, un hamster e numai potrivit pentru tine… Văd că nu ești în stare să ai grijă de un animal!

De unde o fi scos-o pe asta? M-am uitat urât la mama, însă imediat mi-a părut rău, căci dintr-odată am văzut cât era de obosită. Avea cearcăne sub ochi, o față tristă și parcă își pierduse de tot răbdarea. Nu-i ușor pentru o mamă să muncească în toate zilele din săptămână, mai puțin duminica – și din când în când și atunci –, să stea la cozi pentru mâncare, să gătească noaptea, când veneau gazele, să-și ia o zi liberă ca dea de o sută de ori telefon la Casa de Comenzi – unde suna mereu ocupat, însă dacă în sfârșit răspundea cineva, a doua zi aveam pui, unt, carne de vacă și bomboane cu arahide –, să spele hainele și să-mi facă în fiecare seară câte șase clătite.

„Numai mamă să nu fii!“ am rostit în gând un vers dintr-o poezie de la școală. Și am oftat.

Am hotărât cu toții ca Bambi să locuiască în borcanul cel mare pe care l-am recuperat de la pești. Iar borcanul l-am așezat într-un colț, în holul cel lung, cu debarale, dintre bucătărie și sufragerie.

O zi întreagă m-am uitat la el cât de lacom mănâncă, cum își umple fălcile cu bucăți întregi de morcov și de măr, până când capul pare să-i explodeze, iar apoi cum se scufundă în talaș și cum își scoate mâncarea din

gură şi o ronţăie pe îndelete, cu ochii închişi, de parcă n-ar putea să se sature decât în somn.

Era primul meu animal fabulos!

A doua zi, am chemat-o pe Dia ca să-l scoatem pe Bambi din borcan şi să vedem ce face când e liber. I-am dat drumul pe jos, în camera mea. La început, părea buimac, însă a tulit-o rapid în spatele bibliotecii. Ne-am dat seama repede că n-avea de gând să mai iasă de acolo prea curând.

— Adă o mătură! zice Dia.

— Bună idee!

Vârâm coada de mătură între bibliotecă şi perete şi începem să împungem cu ea, poate iese pe partea cealaltă. Degeaba!

Dia se chiombeşte în strâmta vizuină a lui Bambi.

— Îl vezi?

— Nu-l văd, dar e şi multă mizerie…

— Am altă idee!

Legăm de coada măturii o bucăţică de morcov şi-l momim ca să iasă afară. Băgăm coada o dată, de două ori şi tragem de ea încet.

— Hai, Bambi! Hai, pis, pis! Oare cum se strigă hamsterii?

Nimic. Pe Bambi l-a înghiţit pământul. Sau poate că şi-a găsit un drum al lui subteran, spre tărâmul necunoscut al hamsterilor. Dia insistă să trimitem şi mâna mai lungă a unei păpuşi în recunoaştere, dar îi zic că n-are nici un rost.

Aşteptăm să vină mama şi Anton de la serviciu, ca să-l scoată. Anton trage biblioteca la o parte şi-l găseşte, dar parcă e o bucată de cârpă uitată acolo şi plină de praf.

— E pe moarte, zice mama. Respiră foarte slab.

Eu şi Dia ne uităm vinovate una la alta. L-om fi omorât noi cu coada de mătură?

— Cred că a ros vreun cablu electric şi s-a electrocutat, zice mama, doar ca să nu plângem.

Dia pleacă, merg şi eu la culcare, cu inima îndoită. Mama stă toată noaptea cu Bambi la piept ca să-l încălzească. Îi dă lapte cu o pipetă. A doua

zi dimineaţă, hamsterul îşi revine. Ce ne-am face noi fără mamele noastre? Cine ne-ar mai salva şoricuţii?

De la această întâmplare, Bambi a mai trăit exact doi ani, însă nu şi-a mai părăsit niciodată borcanul, decât atunci când i se schimba talaşul. Uneori, mai ales seara, devenea foarte agitat. Încerca să se agaţe de pereţii din sticlă, ca să iasă din borcan. Aluneca mereu, dar nu renunţa niciodată, aşa că se învârtea la nesfârşit în interiorul rotund al locuinţei sale. Când îl priveam prin sticla borcanului, mi se părea că mă uit la televizor – o imagine care pâlpâie, dincolo de realitate.

Însă de cele mai multe ori, aproape că uitam de Bambi şi-mi mai aminteam de el doar duminica, atunci când eram cu toţii acasă.

Duminicile de pe Calea Moşilor îţi dădeau o senzaţie de pustietate. Cu magazinele închise şi fără oameni pe stradă, cu tramvaiele huruind la intervale lungi de timp şi cu timpul însuşi încremenit în intersecţia de la Eminescu, cu toţii ne vedeam de-ale noastre prin apartamentele de două, trei şi patru camere, cu gresie, faianţă, tapet şi alte îmbunătăţiri, aşteptând să treacă duminica.

Dimineaţa, mergeam cu Anton în Herăstrău, după care ne întorceam acasă flămânzi. Între timp, mama gătise, iar la masa de prânz o aveam invitată pe bunica. De puţină vreme, ea se mutase în blocul de vizavi. Anton mergea să o aducă de acasă şi mă uitam de pe balcon cum stăteau la trecerea de pietoni ca să se schimbe semaforul, deşi nu se vedea nici o maşină.

De îndată ce venea bunica, mama devenea foarte nervoasă şi câteodată mă alegeam cu câte o scatoalcă – ori că râd prea mult, ori că ţopăi şi c-o deranjez pe bunica şi ea e bătrână, bolnavă şi e în vizită. De altfel, mereu când mă agitam prin preajma bunicii, ea îşi flutura speriată fusta şi făcea: „Ău, ău, ău!“ de parcă ar fi fost atacată de un trib de indieni. Aşadar, trebuia să stau potolită.

Odată, am primit un şlap pe spinare pentru că dansam în faţa televizorului, la *Album duminical*. Dar nu mă supăram pe mama, ştiam că, de fapt, o enervează bunica.

Uneori, bunica rămânea mai mult după masă, căci la ruși, care se vedeau foarte prost și cu purici, apărea doar duminica un vindecător, unul Kaşpirovski, care vindeca oamenii prin televizor. Îți spunea în rusește bolile de care ai suferit și pe cele de care vei suferi în viitor, apoi te punea să închizi ochii, să respiri profund și să-ți rotești capul.

Și uite-așa, stăteam câte o oră toată familia pe canapea, în fața televizorului, cu ochii închiși și ne tot roteam capetele, până când spunea rusul că gata, ne-a vindecat! Eu n-aveam răbdare și nu suportam să mă vindec până la capăt, așa că trăgeam cu ochiul ba la bunica, ce învârtea încet din cap, cu gura deschisă, din care curgea niște scuipat, ba la Anton, care își scosese ochelarii și aș fi pus pariu pe orice că ațipise, ba la mama, care dormea de-a binelea, căci sforăia ușor.

Dup-aia ne trezeam brusc cu toții și Kaşpirovski ăla ne spunea, tot pe rusește, ce trebuie să facem ca să nu mai căpătăm boli până săptămâna următoare, când urma să ne vindece din nou, cu sau fără voia noastră. La noi în familie, nimeni nu știa rusește, însă Anton, dar mai ales bunica erau foarte siguri de ce a vrut să ne spună rusul, la finalul emisiunii.

— Antoane, pe mine săptămâna trecută mă durea tare un genunchi, dar acuma uite că nu mă mai doare deloc! zicea bunica, întinzându-și piciorul.

— Mie tot îmi dă la deget, dar asta-i de la vreme și n-are cum să se vindece, că nu e boală cronică, ca la tine! zicea Anton.

Bunica, vioaie și ușoară ca un fulg, se pregătea să meargă la ea acasă. Câteodată, Anton o ajuta din nou să traverseze strada pe la zebra de la Eminescu, pe unde nu trecea nici o mașină.

După ce pleca bunica, mama se ducea în dormitor, unde cădea într-un somn adânc. Tocmai atunci, eu și Anton ne plictiseam, așa că ne venea cheful să jucăm fotbal cu mingea de tenis, pe holul cel lung, cu două porți – una la bucătărie și una la sufragerie.

— Jucăm până la 5 și cine câștigă, ăla-i campionul! propune Anton. Alege poarta!

Aleg poarta de la sufragerie. Bambi doarme cu capul afundat în talaș. Fixez mingea, mă pregătesc, îmi iau avânt. Anton face joc de glezne în

poarta lui, dă și din mâini ca să mă intimideze. Șutez – gol!

— 1 – 0 pentru mine!

Anton ia mingea, o fixează, se pregătește, face doi pași în spate, eu fac joc de glezne, șutează… îmi dă gol printre picioare, pentru că nu l-am intimidat prea bine. Mingea nimerește în ușa închisă de la dormitor.

— 1 – 1! face Anton

O auzim pe mama:

— Mai terminați, băi, că încerc să dorm!

Iar eu iar fixez mingea, Anton apără poarta cu îndârjire. Șutez cu putere, dar nimeresc în borcanul lui Bambi, care e lângă poartă. Bambi tresare în somn.

— Bară! face Anton.

La următorul șut al lui Anton, îmi strâng picioarele și mingea ricoșează și ajunge direct în borcan. Bambi se mută, oarecum deranjat, mai la o parte. Anton bagă mâna în borcan și ia mingea.

— Tot 1 – 1?

— Tot!

Anton șutează din voleu, pe deasupra mea, în ușa dormitorului.

— Voi chiar sunteți nesimțiți! țipă mama.

Șșșt!

Eu trag cu ricoșeu, nimeresc din nou în borcan, Bambi saltă și e întors pe burtă: 2 – 1!

Și tot așa, șut-gol-apără, iar borcanul lui Bambi e ca un bloc zdruncinat de cutremure, până când câștig cu 5 la 3. Nici nu știu dacă să mă bucur, căci partida a fost cam scurtă.

— Ai avut noroc! Hai să mai facem una până la 10 și cine câștigă e campionul campionilor! propune Anton.

Ca orice campion, sunt de acord să-mi umilesc din nou adversarul.

Și schimbăm porțile.

Anton, în timpul jocului de glezne, mă păcălește cu altă strategie. Cântă:

— Se lasă noaptea-n Cimitirul Ghencea, / Vine Steluța și face prezența! Ala, turca bre, mămăligă cu café!

Ratez – una, două, trei! Anton șutează cu precizie, mă las pe stânga, el dă în dreapta, mă las în dreapta, el dă în stânga, mă las pe vine și întind mâinile, el dă pe deasupra capului. Cânt și eu:

— „Se lasă noaptea în Cimitirul Bellu, / vine Dinamo să facă apelul!“, ca să-l enervez, pentru că știu că e dinamovist…

…El șutează în Bambi și dă gol!

— 10 – 8 pentru mine! Cupa și campionatul! țipă Anton, ia vaza de cristal de pe bufet și o agită deasupra capului. Țopăie cu ea prin sufragerie.

Borcanul lui Bambi e prăbușit pe mochetă, în mormanul de talaș se vede o mogâldeață albă cu un cap enorm, plin cu bucăți de morcov și de măr, care e paralizată de frică și nu are de gând s-o tulească nicăieri – vrea doar să fie înapoi în borcanul lui, la adăpost.

Ușa dormitorului se deschide și apare mama, tuflită:

— Băi, voi sunteți chiar tâmpiți! Nu puteți să ieșiți și să vă jucați afară?

Afară. Pe o stradă cu magazine închise, fără oameni, cu tramvaie care se târâie spre un capăt de linie, cu treceri de pietoni goale – pe care mai trec din când în când bunici împiciorongite, vindecate de Kașpirovski –, cu blocuri fără viață, ca niște schelete de mamuți, dezgropate din preistorie, și cu timpul care a încremenit la intersecția cu Eminescu, doar pentru a-ți spune că nu vei mai fi niciodată la fel și că acest moment se va pierde, nu-l vei mai recupera niciodată…

E mai bine în apartamentele noastre de două, trei, patru camere, cu gresie, faianță, tapet și alte îmbunătățiri.

***

Într-o altă duminică, înainte să plecăm în Herăstrău, mama ne spune:

— Bambi e bolnav! Cred că i s-a rupt șira spinării. De la fotbalul vostru i se trage, că atâta ați lovit în borcanul ăla cu mingea!

Suntem triști din cauza lui Bambi, dar trebuie să plecăm. Mama rămâne ca să-l țină la piept și să-i dea lapte cu pipeta.

E octombrie în Herăstrău și soarele e blând. Stăm pe o bancă chiar lângă lac și ne încălzim oasele, închidem ochii și Anton își rotește încet capul, așa cum l-a învățat Kașpirovski. Mi se pare că o să adoarmă, însă, brusc, devine treaz.

— Hai să mergem la debarcader!

— Hai! zic eu.

Își ia o bere, eu un suc, stăm la mesele înalte, din tablă, și ne gândim la bietul Bambi.

— Adina, să te aștepți să moară! zice Anton.

Însă la câte culori și lumină sunt în jur, nu pot să mă gândesc la moartea cuiva, a unei persoane din viața mea, căci nimeni nu a murit încă de lângă mine, cu atât mai puțin pot să mă gândesc la moartea unui hamster dintr-un borcan.

— Hamsterii nu trăiesc mai mult de trei-patru ani! Bambi are doi ani, dar s-a electrocutat când era mic – îmi explică Anton.

— Dar… dacă l-am omorât noi cu fotbalul? zic eu încet.

— Ei, Doina spune prostii… zice Anton, sorbind îndelung din bere. Zice așa pentru că am deranjat-o cu fotbalul când dormea, nu din cauza lui Bambi. Uite, au scos deja apa din lac!

Când scot apa din lac, se apropie iarna și nu vor mai merge vaporașele. Apa lacului devine un fel de rest de ciorbă, cu multe zarzavaturi rămase pe fund.

Mă duc și mă apropii cu frică, doar ca să mă uit la algele, peștii și moluștele rămase pe dinafară, care se scurg încet, în derivă, pe malurile de ciment ale lacului.

Când ne întoarcem acasă, a murit Bambi. Mama i-a făcut deja un mic sicriu, dintr-o cutiuță căptușită cu vată.

Anton îmi zice:

— Mai bine să nu-l vezi! și mă lasă să aștept pe palierul blocului.

Când vine mama, sicriul lui Bambi e deja închis. Mergem cu toții să-l îngropăm în spatele blocului. Ne tot învârtim vreo jumătate de oră, găsim o singură bucată de pământ, sub dudul de pe strada Traian. În rest, peste tot e

numai asfalt, pe care sunt desenate, din loc în loc, câte un Șotron, Melcul, Frunza, Țările și alte jocuri cu cretă, ale copiilor care au trecut pe aici.

Mama începe să sape, cu o lopățică de-a mea de plajă, o groapă pentru Bambi. Și tot săpând, dezgroapă un canar.

Eclipsa

Odată, m-am urcat cu Anton pe bloc, ca să vedem eclipsa totală de Lună. Nu mă urcasem niciodată pe bloc până atunci. Și nici nu mai ajunsesem într-un loc atât de înalt, în București. Cam la vreun an după aceea, am fost la Hotel Intercontinental și am urcat până la ultimul etaj ca să vedem Bucureștiul de sus. Am cerut voie la recepție și Anton a arătat buletinul. Apoi, ne-am suit într-un lift care a pornit ca și cum ar fi decolat un avion. Și etajele nu se mai terminau, mă uitam cum se aprindeau, unul câte unul. Sus de tot era un restaurant, cu oameni care stăteau la mese și mâncau, iar în timp ce mâncau se uitau de sus la București. Am văzut chiar și un negru. Și mai erau și chelneri din aceia fandosiți, ca la mare, la Neptun.

Noi trei ne-am fofilat printre mese și ne-am dus până la o fereastră mare, ca un perete întreg din sticlă. Jos se vedeau Piața Universității, niște mașini foarte mici și oameni și mai mici. Am stat cam cinci minute, că n-aveai ce să faci altceva în afară de a te uita pe geam.

Însă mi-a plăcut mai mult pe bloc, pentru că blocul era al nostru. Acolo nu exista riscul să apară chelneri care să te invite politicos să pleci.

Ideea cu eclipsa a fost a lui Anton, mai ales că noi stăteam la unu, de unde nu se vedea nimic pe cer, decât cel mult blocul de peste drum. Am urcat cu liftul până la opt, unde locuia Ivanov, administratorul, și Anton i-a cerut cheile de la terasă. M-am gândit atunci că dacă terasa nu s-ar închide cu cheia, care era în grija lui Ivanov, toții oamenii ar fi pe bloc, zi și noapte. Eu, cel puțin, așa aș fi făcut. Însă mi-am dat seama tot atunci că pentru a te duce pe bloc îți trebuia un motiv întemeiat.

— Ca să vedem eclipsa! S-a anunţat la radio, i-a zis Anton lui Ivanov, care a râs mânzeşte pe sub nasul lui borcănat şi ne-a dat cheia.

După aceea, a fost mai greu să ajungem pe bloc, căci era doar o scăriţă metalică. Anton a urcat treptele şi mi-a dat mâna ca să pot urca.

— Mama de ce n-a venit?

— Şi tu acuma… nu ştii că mama de obicei nu vine?

Eu ştiam de ce nu venise, pentru că aştepta gazele, care probabil că se dădeau în seara aia, după eclipsă. Însă mai era ceva timp până să înceapă.

— La 9 jumate! îi spusese Anton lui Ivanov şi îi arătase ceasul de la mână, însă Ivanov nu păruse interesat de eclipse.

Eu şi Anton eram singurii de pe bloc. Îmi imaginasem că va fi aici o mică mulţime de locatari care va aştepta, ca şi noi, eclipsa. Chiar îi spusesem lui Anton s-o luăm şi pe Dia, însă mama a zis să nu mai merg până la ea, că era târziu şi că Meme s-a culcat, să n-o deranjez.

Pe terasă era destul de întuneric şi dacă nu m-ar fi ţinut Anton de mână, mi-ar fi fost frică. L-am întrebat ce rost au pietricele de pe jos şi n-a prea ştiut ce să-mi răspundă.

— Probabil pentru izolaţie…

Eu mă gândisem că le-au pus ca să fie mai frumos. Şi că ar fi fost interesant să planteze şi copaci. Era un spaţiu atât de mare, încât mă simţeam ca într-un parc. Oare de ce copiii se joacă jos, în spatele blocului, şi nu se joacă sus, pe bloc? Aici chiar nu ne-ar deranja nimeni. Şi n-ar fi nici maşini sub care să ne băgăm după mingi de tenis sau fluturaşi de badminton.

— Ar fi prea periculos, m-a lămurit Anton.

Apoi, mi-a atras atenţia asupra antenelor şi am simţit un soi de respect pentru ele, căci erau responsabile pentru ceea ce vedeam noi la televizor. Erau doar nişte înnădiri de sârme, însă aveau o prestanţă.

— Uite, aia de acolo e antena noastră colectivă! Ailaltă e cea de la scara unu.

— Şi dacă mă duc şi mişc de ea, prindem mai bine bulgarii?

— Nu contează cum mişti tu de ea, contează cât de aproape suntem de bulgari… Dacă eram la Timişoara, prindeam sârbii. Hai, vino să ţi-arăt ce se vede jos!

Şi m-a tras după el spre margine. Paşii noştri scârţâiau pe pietriş. Am ajuns la un metru de balustrada de ciment, care chiar şi mie îmi ajungea doar până la mijloc. I-am strâns mai tare mâna lui Anton.

Apoi, am survolat Bucureştiul.

— Uite, în faţă, Foişorul de Foc… e mai înalt decât blocul nostru.

— Cât de înalt?

— Nu mult. Dar acum vreo 50 de ani era cea înaltă clădire din Bucureşti. Ca să poată să vadă pompierii unde-s incendiile.

— Aha.

Ştiam Foişorul de Foc, trecusem de nu ştiu câte ori pe lângă el, dar nu-i acordasem niciodată vreo importanţă. Vizavi era chioşcul de unde luam cu mama covrigi calzi. Iarna, ne frigeam mâinile pe şir.

— Şi acolo, în dreapta, e 23 August, stadionul… îl vezi?

Aiurea, nu vedeam nimic. Totul era scufundat în beznă.

— Dar blocurile din partea aia de unde sunt? am arătat eu nişte luminiţe din zare, ce păreau să alcătuiască un vapor.

— Păi, acolo cred e Mihai Bravu… sau Pantelimon.

— Şi Berceni?

Era pentru un mine un cartier la fel de îndepărtat ca un alt oraş.

— Berceni nu se vede de aici… Suntem prea departe. Hai dincolo, să vezi Calea Moşilor!

Am făcut înconjurul terasei şi am regăsit Calea Moşilor dreaptă, nouă, cu blocurile ei la fel, cu felinare portocalii, aşa cum o ştiam. Frumos!

— Şi acolo, în capăt, Bucurul… îl vezi?

Îl vedeam. Era un bloc înspăimântător de mare.

— Şi de aici, ziua, se pot vedea şi munţii?

— Dacă e o zi foarte senină… atunci se văd.

— Şi marea?

— Marea nu cred.

Eclipsa tot n-avea de gând să înceapă și luna strălucea la fel de palid ca un felinar de pe Calea Moșilor. Sub noi era o întunecime, un „bauhaos“ – vorba lui Anton – numit București, o groapă la marginea lumii. Ici-colo, luminițe răzbăteau prin beznă și alcătuiau mici insule, continente care se numeau Timpuri Noi, Titan, Militari. Între ele, spații goale, nesfârșite și pustii, care se întindeau pe milioane de ani-lumină.

M-am aplecat un pic peste balustradă ca să văd, jos de tot, dudul de pe Traian, parcarea unde desenam Frunza și săream elasticul, chiar și clădirea mătălăloasă a Nufărului, în jurul căreia ne alergam la Fața. N-am văzut nimic, ca și cum n-ar fi existat. Lumea aceea pierise dintr-odată sau era prea departe ca să mai comunice cu noi. Eu și Anton eram doi exploratori, la o distanță atât de mare de Pământ!

— Gata, acum începe!

S-a uitat la ceas.

— E 9 jumate!

Și, dintr-odată, Luna a început să dispară. Un bec care se stinge încetul cu încetul pentru ca bezna din jur să fie și mai prezentă.

Apoi, am uitat de București. Ne-am așezat pe jos, pe pietrișul de pe terasă și ne-am uitat numai la Lună. Cum trece ea prin cele 40 de minute de întuneric și cum revine la viață. Cum își pierde și cum își recapătă lumina.

Și Anton mi-a povestit despre cum au ajuns primii oameni pe Lună. Despre cum s-a transmis în direct la televizor (bănuiam eu că antenele au totuși un rol esențial în viața noastră, a tuturor), despre cum au ieșit oamenii din casele lor pe străzi și cum s-au holbat la Lună, așteptând să-l vadă acolo, mic de tot, pe Armstrong, și să-i facă cu mâna.

— „Un pas mic pentru om, un pas mare pentru omenire“, a zis Armstrong, care era un american.

Și de atunci, Luna a devenit un loc care ne aparține tuturor celor care locuim pe planeta Pământ, chiar și nouă, celor de pe Calea Moșilor, că doar și noi eram omenirea. M-am simțit mândră de asta.

— Gata, s-a terminat!

Luna, întreagă, parcă se uita și ea la noi, ca să vadă ce facem acolo sus, pe bloc, un tată tânăr și un copil. Eu aș fi vrut să mai stau, dar Anton a zis că ne așteaptă mama. Îmi părea rău că nu fusese și Dia și că pierduse eclipsa. Anton mi-a spus că următoarea eclipsă totală care urma să se vadă atât de bine va avea loc în 1998. Adică, când eu aș fi avut 20 de ani.

Am coborât pe scăriță și n-am mai trecut pe la Ivanov, la opt.

— S-o fi culcat omu'! Îi dăm mâine cheia.

Acasă veniseră gazele și mama făcea clătite. Am mâncat două goale, două cu zahăr și două cu gem.

Tarzan, Casa Armatei și Tănase Florin

Cu Tănase Florin am devenit prietenă în clasa I. Era un băiat cât mine de înalt, drăguț, cu ochii verzi, cu uniforma curată. Stătea cu mine în bancă, pentru că așa ne-a pus tovarășa noastră. Și așa ne-am împrietenit.

În a doua zi de școală, m-a invitat la el acasă ca să-i văd colecția de mașini. Nu mă interesau mașinile, dar m-am dus, că tot n-aveam altă treabă. Oricum, mi-a zis că stăm numai cinci minute.

Blocul lui era foarte aproape, nici măcar nu trebuia să traversăm Calea Moșilor. Strada școlii se vărsa pur și simplu în spatele blocului lui, care avea Auto-Moto-Velo-Sport la parter. Eram într-a VI-a când acolo s-a reînființat un restaurant celebru, care se numea Odobești, de toți taximetriștii știau de Moșilor, colț cu Odobești. Și eram într-a IX-a când a murit de leucemie una dintre dansatoarele de la Odobești, o fată de 20 de ani, iar patronul a scos afară niște boxe și, în memoria ei, a pus o zi întreagă la maximum ABBA – „The winner takes it all“. O asemenea sfâșietoare tristețe n-a mai umplut niciodată Calea Moșilor ca atunci. Stăteam cu Andreea la geamul ei, de vizavi, ascultam melodia a zecea oară și boceam de parcă venise sfârșitul lumii. De aceea, acum nu mă mai gândesc la blocul ăla ca la un bloc ca toate celelalte, nu mă mai gândesc că era blocul unde stătea Tănase Florin, mă gândesc doar la blocul unde au îngropat-o pe fata aceea.

Însă în ziua în care m-am dus cu Tănase ca să-i văd mașinuțele, nici măcar nu auzisem de ABBA sau de leucemie. Am urcat cu liftul până la cinci. Ne-a deschis mama lui Tănase, în capot și în papuci. Avea un păr lung și roșu și era cumva frumoasă, însă nu ca o mamă.

— Ea e Popescu Adina de la mine din clasă, a zis Tănase. Vreau să-i arăt maşinile şi soldaţii.

— Stau cu Tănase Florin în bancă, am adăugat eu, ca şi cum asta ar fi întărit legătura dintre noi.

Dar mama lui Tănase ştia deja. Uitasem că venise, cu o zi în urmă, la deschidere, că intrase în clasă ca să vorbească cu tovarăşa noastră şi să-l vadă pe Tănase aşezat în bancă, că-i aranjase gulerul şi îi lăsase pachet. Uitasem din cauza emoţiei. Şi mama venise la deschidere, dar după careu şi după ce s-a lămurit care era tovarăşa noastră, a plecat repede la serviciu, căci întârziase.

— Aveţi o tovarăşă bună, mi-a spus mai târziu. N-o să ţipe la voi.

Ştia că mie cel mai frică mi-era de ţipat.

Mama lui Tănase nu avea însă unde să plece, căci nu mergea la serviciu. Am aflat mai târziu că era casnică şi m-am mirat. Nu mai auzisem de mame casnice până atunci. Mamele tuturor copiilor aveau serviciu. M-am tot întrebat ce făcea o mamă casnică toată ziua şi dacă nu se plictisea.

Eu şi Tănase rămăsesem în uşă. El a mai întrebat:

— Putem?

— Puteţi, dar mai întâi vă spălaţi pe mâini şi treceţi la masă. Dup-aia vă jucaţi.

Ne-am lăsat ghiozdanele în hol – al meu era cu Scufiţa Roşie, a lui Tănase cu Popeye marinarul.

În bucătărie fierbeau nişte oale pe aragaz. Am mâncat tocăniţă de vacă foarte fierbinte, de m-am ars la buza de sus. Mi-era foame şi tocăniţa era bună. Şi Tănase înfuleca, însă doar ca să scape mai repede de mâncare şi să trecem la maşinuţe.

Ei n-aveau decât două camere, aşa că cea a lui Tănase era, de fapt, în dormitorul părinţilor. Totul era foarte înghesuit acolo. Jucăriile lui Tănase, în afară de două maşinuţe, erau pe dulap.

— Las’ că ţi le dă tata mai târziu, când vine! Acum jucaţi-vă frumos cu maşinuţele astea.

Nu prea-mi plăcea de mama lui Tănase. Avea ceva băgăcios.

Maşinuţele erau străine, din acelea de curse, pe care dacă le dai în spate, mai ales pe parchet, pleacă cu viteză şi merg cam cinci metri, dacă nu întâlnesc obstacole. Singurul loc drept din cameră era pe sub pat, aşa că ni l-am ales drept pistă. Patul era chiar în mijloc şi am stat pe jos, eu de o parte, Tănase de cealaltă. Era cam întuneric şi praf dedesubt, trebuia să ghiceşti pe unde o lua maşina. Vedeam doar mâna lui Tănase şi auzeam cum zbârnâie maşinuţa când pornea. Dacă avea noroc, ajungea până la mine, însă de cele mai multe ori se împotmolea pe drum. Ne vâram când unul, când altul sub pat ca s-o recuperăm. Cam plictiseală.

— Mai am şi alte jucării, să ştii, mi-a zis Tănase. Dar nu mă lasă tata să mă joc cu ele tot timpul.

Când a venit mama lui Tănase cu perele, s-a rugat de ea:

— Mamă, nu poţi să-mi dai soldaţii acum? Te rog!

— O să ţi-i dea tata când vine. Ai şi tu răbdare. Acuma mâncaţi-vă perele.

Am stat pe cuvertura roşie a patului, muşcând din pere şi aşteptându-l pe tatăl lui Tănase.

— A venit! a strigat el când a auzit cheia în broască.

Şi s-a dus repede la uşă.

Eu am rămas în cameră. De la maşinuţele noastre se ridicase şi mai mult praf, iar dormitorul părinţilor lui Tănase avea acum un aer improvizat, de campanie.

Auzeam voci în hol, mai ales pe cea a mamei lui Tănase, subţire, ca un mieunat. Dar nu înţelegeam ce spune.

Tănase s-a întors cu tatăl lui, care era îmbrăcat în uniformă de militar.

— Acuma ţi-ai găsit şi tu cu soldaţii, măi băiete?

— Tati, te rooog!

Tatăl lui Tănase Florin nu era prea înalt, aşa că şi-a luat un scaun ca să ajungă la dulap. Eu ronţăiam un cotor de pară.

Când să apuce o cutie de sus, şi-a pierdut echilibrul şi era să cadă.

— Hopa! a zis el râzând şi s-a prins de o margine de vitrină. Ceştile de ceai dinăuntru s-au lovit între ele cu un clinchet plăcut.

Dar mama lui Tănase se uita urât, din pragul uşii de la dormitor. A început să se agite brusc:

— Gata cu joaca, Florinel! S-a făcut târziu şi Adina trebuie să plece acasă. Părinţii tăi ştiu unde eşti? m-a întrebat pe mine.

Ceva se schimbase în vocea ei, nu mai miorlăia. Am ridicat din umeri.

— Îs la serviciu.

M-a luat de mână şi m-a tras spre uşă, în timp ce tatăl lui Tănase încerca pentru a doua oară să apuce cutia.

M-am pomenit pe palier.

— Lasă, Florinel, c-o să mai vină Adina pe la noi!

— Săru-mâna pentru masă!

Am coborât treptele, câte două, câte trei. Afară era soare şi era foarte plăcut. Mergeam cu ochii mijiţi şi cântam ceva în gura mare. La trecerea de pietoni, m-am oprit, căci am văzut-o pe mama. Ar fi trebuit să fie la serviciu, dar era aici şi era speriată.

— Unde ţi-e ghiozdanul?

M-am uitat în spate, m-am uitat la mâini: nici urmă de ghiozdan!

— La Tănase Florin acasă, am spus.

— Stau aici de o oră jumate. Mi-am luat liber de la serviciu ca să te văd cum traversezi. Au trecut toţi copiii de-a întâia…

Mama aproape plângea şi nu mai era în stare să mă certe. Mi-am amintit: era pentru prima oară când traversam singură pe zebra cea mare de la Eminescu. Pe unde treceau tramvaie şi maşini. De atunci, am mai traversat zebra aia de cel puţin zece mii de ori.

Pe strada şcolii, mama stătea faţă în faţă cu mama lui Tănase şi cu mine de mână. Mama era mai frumoasă decât ea, aşa cum trebuie să fie o mamă care are serviciu, pe lângă o mamă care e casnică.

— Doamna Tănase, dar trebuia să-mi spună! Adina nu pleacă nicăieri fără să-mi spună. Am crezut că a călcat-o maşina.

— Hai, doamnă, că era într-o casă de oameni, nu de… eu ştiu ce. Şi eu nu m-am gândit nici un moment că părinţii nu ştiau unde este. A venit cu Florinel, au mâncat. Mănâncă bine, nu ca Florinel.

Avea din nou vocea aceea miorlăită. Eu mă uitam pe cer și la copiii care trec. Florinel o zbughise de mult spre școală.

— Mi-a zis că a mâncat tocăniță de vacă și că i-a plăcut.

— Fiți serioasă, doamnă! Era cu salam. Mă bucur că i-a plăcut.

***

Pe la jumătatea trimestrului II, am fost cu Tănase Florin la cinema Miorița, pe Moșilor colț cu Republicii, dincolo de părculețul de la Mobila, cel mai îndepărtat loc unde ajunsesem vreodată singură. La cinema se băgase *Tarzan*. Mama lui Tănase vorbise cu mama mea la telefon.

— Doamna Tănase, sper că nu-i lăsați pe copii de capul lor. Mergeți cu ei, nu-i așa?

— Sigur. Mergem. Eu sau soțul.

M-am întâlnit cu Tănase jos la el la bloc. Și cu mama lui. Era în același capot grena cu flori mari, albastre, și în papuci. I-a dat lui Tănase bani de film și ne-a zis să fim cuminți.

Atunci mi-am dat seama că o mamă casnică poate fi mai ocupată decât o mamă cu serviciu, din moment ce nici la *Tarzan* n-are timp să se ducă.

Pe drum, Tănase mi-a povestit despre mașinile lui pe care nu le văzusem. Și despre soldații din cutia de sus, de pe dulap.

În față la cinema era o mare de copii. Unii erau cu părinți, dar mulți erau singuri, ca și noi.

— Stai aici! mi-a zis Tănase.

Am stat și s-a întors repede cu bilete. Am fost mândră de Tănase: bănuiam că se băgase în față la coadă.

Cu cinci minute înainte de a începe filmul, ne-am bulucit cu toții în hol. Era toată școala acolo, mai ceva ca la careu, la imn.

— Și-a luat gagică Tănase de la C! a țipat Șendroiu Alexandru de la I A.

Tănase l-a privit cu ochii lui verzi și și-a împins cumva umărul în față. Se făcuse deja mai înalt decât mine. Șendroiu n-a mai zis nimic. Apoi, Tănase a dispărut brusc și m-am năucit. Dădusem biletele, nu știam încotro s-o apuc, copiii mă împingeau din spate. Atunci mi-ar fi plăcut și fie și

mama lui Tănase cu noi. Îmi venea un pic să plâng și chiar când să-i dau drumul, s-a întors Tănase, gâfâind.

— La etaj! Locuri la etaj!

M-a luat de mână și m-a tras într-un iureș pe scări. Lăsase ghiozdanul lui cu Popeye pe două scaune din primul rând de la balcon.

Timp de oră jumate, am râs la *Tarzan*, cu bărbiile sprijinite de balustradă, ca să fim cât mai aproape de ecran. De fapt, Florin râdea mai mult când făcea Tarzan pe maimuța.

— Huu, huuu!

Și avea un râs din ăla care ți se lipea de urechi, de ajungeai cu el acasă și-l auzeai și noaptea, în somn.

N-avea dreptate Șendroiu de la I A, nu eram gagica lui Tănase. Eram doar doi cascadori ai râsului.

***

Am mers cu Tănase Florin și cu părinții lui, într-o duminică, la Casa Armatei. Nu mai fusesem niciodată acolo. Pentru mine, clădirea mare și inaccesibilă de pe Calea Victoriei era ca un palat.

Ne-am urcat cu toții în troleibuzul 66: eu, Tănase, mama lui Tănase – cu o rochie de vară subțire și cu părul ei roșu prins la spate –, tatăl lui Tănase, drept, în uniformă de militar.

La Casa Armatei, înăuntru, era un restaurant uriaș – de fapt, doar câteva mese risipite într-o sală mare. Erau mai mulți bărbați îmbrăcați în haine militare, cu soțiile și cu copiii lor. Fiecare zgomot avea reverberație, așa că pașii, vocile, tacâmurile lovite de farfurii se spărgeau în zeci de ecouri care te intimidau. Chelnerii erau spilcuiți și aveau gesturi foarte încete, de parcă s-ar fi mișcat cumva în reluare.

— Așteaptă tot timpul să le lași bacșiș! râdea tatăl lui Tănase.

Am comandat toți ceafă de porc, cu cartofi prăjiți și cu salată. N-am putut să mănânc toată friptura, deși m-am străduit.

— Vezi, Florinel, ce bine mănâncă Adina față de tine!

Vocea mamei lui Florin era acum blândă și mieroasă și se potrivea cu tot ce era îmbrăcată. Tatăl lui Florin stătea țeapăn la masă și tăia atent

bucăţele mici din friptură. Erau chiar frumoşi împreună, aşa cum doi părinţi trebuie să fie.

Noi am băut Pepsi, ei au băut vin. Tatăl lui Tănase şi-a mai luat şi o băutură incoloră într-un pahar. Când chelnerul i-a adus-o, i-a făcut cu ochiul. Mi-am zis că se cunoşteau de undeva.

După ce am mâncat, eu şi Tănase am cerut voie să ne ridicăm de la masă şi să mergem să ne jucăm prin sala cea mare. Ni s-a dat voie. Tatăl lui Tănase părea foarte bine dispus şi făcea glume cu noi. Am urcat la etaj, de unde se vedea tot restaurantul. Acolo erau nişte mese separate, unde nu se aşezase nimeni. Ne-am tot fugărit, eu şi cu Tănase, printre nişte draperii verzi, grele, în care te încurcai şi nu mai puteai să ieşi.

— Uite, aicea pe jos e marmură! mi-a atras la un moment dat atenţia Tănase.

— Şi ce?

— Dacă dai drumul la maşinuţă, merge până afară din restaurant.

Avea dreptate. Doar dacă nu întâlnea vreun obstacol. Lui Tănase îi părea rău că nu-şi adusese cele două maşinuţe pe care deja le ştiam.

— Copii! Mergem! s-a auzit vocea tatălui lui Tănase, bubuind din toţi pereţii.

Am ieşit afară, în soare. Era pe la finalul clasei I, eu şi Tănase urma să primim coronițe. Am luat din nou troleul 66. Mama lui Tănase părea acum boţită în rochia ei de vară, iar tatăl lui Tănase se legăna uşor, în timp ce se ţinea de bară.

Ne-am despărţit în faţă la ei la bloc.

Aceasta a fost ultima întâlnire demnă de luat în seamă cu Tănase Florin. A venit vacanţa, a trecut vara, iar într-a II-a, nimic n-a mai fost la fel. Tănase s-a apucat de fotbal şi nici n-am mai stat împreună în bancă.

Printr-a V-a mi-a zis că singurul motiv pentru care am fost prieteni a fost pentru că aşa a vrut mama lui. Că eram o fată bună la învăţătură şi un exemplu bun pentru el.

Prin liceu, îi vedeam mai mereu pe mama şi pe tatăl lui Tănase. Niciodată nu erau împreună. Cu el mă intersectam la buticul lui Preda. Fără

uniformă, agățându-se de tejgheaua buticului și râzând:

— Hopa!

Ea era din ce în ce mai îmbătrânită și parcă se împuțina de la un an la altul, înfășurată într-un șal maro. Dar îi auzeam vocea miorlăită, neschimbată, în spatele meu, la coadă la Mega Image. Mă uitam în altă parte, deși nu prea erau șanse să mă recunoască.

Apoi nu i-am mai văzut deloc. Și Tănase a dispărut – unii spun că s-ar fi mutat din cartier și că s-ar fi făcut polițist.

Câteodată mă gândesc la lumea lor, din apartamentul cu două camere, și la cum s-a destrămat ea atât de ușor în doar 20 de ani. Mă gândesc la mașinuțele și soldații de pe dulap, pe care nu i-am văzut niciodată.

Dovleac copt

— Vreau să fiu gimnastă, ca Ecaterina Szabo, îi zic tovarășei profesoare, o femeie slabă, cu părul blond, strâns în coc, îmbrăcată într-o rochiță scurtă și neagră.

Profesoara râde și mă mângâie pe cap. Râde ca proasta! Mai bine i-aș spune că am experiență de gimnastă, că atunci când mergem la munte, la Bușteni, mă antrenez la bârnă și mă urc pe toate trunchiurile căzute de copaci, iar dacă se întâmplă să cad, zic: „Așa e exercițiul!“, că am luat două medalii de argint la Campionatul Mondial din Spatele Blocului de la Cluj și m-a felicitat Andreea unguroaica, președinta juriului, care are 16 ani și e la liceul de sport. Dar nu zic nimic, pentru că nu-mi place de profesoară. Mă intimidează, mâna ei e atât de rece, încât mi se face dintr-odată frig și încep un pic să tremur.

E ură la prima vedere.

— Aici nu se face gimnastică de care crezi tu, îmi spune ea pe un ton înțepat și oarecum plictisit. Aici e o școală de balet. Dacă vei face balet, nu vei ajunge ca Ecaterina Szabo, așa cum îți dorești, însă te vei dezvolta armonios și vei căpăta grație. Toate gimnastele pe care le vezi tu la televizor că iau medalii și că fac performanță, au grație, iar exercițiile lor conțin elemente din balet. Se poate spune că sunt tot un fel de balerine. Așadar… (și face o pauză care mă sperie de-a binelea) Vrei să vii la noi?

Nu știu ce să-i răspund. Ne aflăm într-o cameră mare cât o sală de bal din povești, în care toți pereții sunt acoperiți de oglinzi. E cumva frumos aici, însă o văd pe tovarășa profesoară cea blondă, în oglinzile din jur, cum m-a prins la înghesuială și mă pândește.

Mă uit la mama, care e în spatele meu. Dă din umeri: „Faci ce vrei“, vrea ea să spună.

Atunci, Letiția, care e tot în clasa I, dar la B, și nu știu cum o cheamă de familie, pentru că părinții ei sunt prieteni cu părinții mei, începe să se mâțâie în stilul ăla care mă scoate din minți.

— Hai, Adina, te rog! Hai să venim împreună la balet! O să fie frumos, o să vezi! Te rooog!

Letiția chiar își dorește să facă balet, însă nu-i convine să vină de una singură. E cu un cap mai mică decât mine și e atât de ușoară încât ai senzația că plutește deasupra pământului, ca o fetiță în formă de abur.

— Pot să le iau eu pe fete de la școală și să le duc la balet, zice repede Nicole, bunica Mirunei, o doamnă în vârstă care mereu poartă o altă pălărie. Stau aici, le aștept, după care le aduc înapoi acasă.

Și mamei îi convine, pentru că ea e la serviciu în timpul baletului și n-ar putea să mă ducă și să mă aducă. În plus, crede că stau prea multe ore singură acasă.

Și uite-așa, toată lumea îmi hotărăște mie viitorul!

— Da, vreau să vin la balet! zic eu într-un târziu, cu o voce șovăitoare.

Tovarășa profesoară mă cântărește din priviri cu severitate: oare ce s-o alege și de mine, la balet?

Baletul e de două ori pe săptămână, miercurea și vinerea, și se ține la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, de pe strada Viitorului, aproape de Piața Galați. E o casă veche, cu două etaje, care seamănă un pic cu fosta mea grădiniță de pe Dacia. În fiecare încăpere a casei se întâmplă câte ceva, e un zumzet continuu de șoimi și de pionieri din tot sectorul 2. Parcă suntem cu toții într-un stup.

Mă întâlnesc cu alți copii pe scări și pe coridoare. Unii merg la cursul de chitară clasică, iar tații lor le cară, plini de importanță, chitarele, pe care altfel nu le-ar putea duce, căci sunt mai mari decât ei. Andreescu Grațian de la noi din clasă e la pian, pentru că tatăl lui e *mu-zi-co-log*. Mai multe fete sunt la dansuri și mereu apar îmbrăcate în portul popular. Câțiva băieți de la gimnaziu fac un curs de aeromodelism și, atunci când nu plouă, lansează

avioane şi alte aparate de zbor în curtea casei, uneori chiar şi rachete, ca pionierii din *Racheta albă*, serial pe care îl vedem duminica, la televizor. Odată, un avion s-a agăţat de o streaşină şi a rămas acolo vreo două săptămâni, pentru că nu s-a găsit nimeni care să se urce pe acoperiş şi să-l dea jos. Gemenii Mușat de la A fac pictură şi tot timpul sunt mâzgăliţi pe faţă cu diverse culori. Şi mai sunt nişte copii misterioşi, care fac astronomie şi au la ei lunete din Trusa Micului Astronom. Cursul lor se ţine seara, ca să se poată uita la stele.

Lucruri minunate se petrec la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei din sectorul 2! Numai eu am nimerit cu Letiţia la balet.

— Un, doi, trei, patru… *demi-plié*. Cinci, şase, şapte, opt… *dégagé!*

Tovarăşa profesoară se plimbă printre noi şi ne corectează poziţiile. Eu sunt ultima din rând, căci ne-a aşezat la bară după înălţime, în scara măgarului. În stânga mea sunt fetiţe cât nişte noduri, la fel de delicate ca Letiţia. Flexează şi balansează, mai au un pic şi-şi iau zborul. Mă simt ca o muscă mare şi grasă printre fluturi.

— Şi trei, şi patru, şi cinci, şi şase… *battement tendu!* Rămâneţi aşa! Mult, mai mult… Bravo, Letiţia!

Letiţia pluteşte în legea ei şi rânjeşte fericită.

La noi, la balet, totul e graţios şi delicat. Tovarăşa profesoară e atât de delicată, încât am senzaţia că din clipă în clipă, imaginile ei multiple din oglindă or să se spargă în mii de cioburi îngheţate, ca cele din *Crăiasa Zăpezii*, şi că or să-mi intre definitiv în inimă.

— Şi acum… *brisé!*

Ne întoarcem de la balet pe străduţele din spatele Căii Moşilor. E toamnă şi frunzele s-au adunat la picioarele noastre, apa de ploaie se scurge spre gurile de canalizare. Nicole, cu o pălărie mare, grena, care îi acoperă o jumătate de faţă, ne ţine pe mine de-o mână, pe Letiţia de cealaltă.

Letiţia sporovăieşte tot timpul despre profesoara de balet, cât de drăguţă şi atentă este cu noi. Eu tac; din loc în loc, în curţile oamenilor se fac focuri de frunze, fumul ne învăluie, iar această lungă călătorie spre casă pare să nu mai aibă nici un sfârşit.

— Adina, ție cum îți place la balet? mă întreabă Nicole.

— Îmi place, răspund, pentru că sunt politicoasă.

Ocolesc bălțile, căci nu vreau să-mi văd imaginea oglindită acolo. Baletul n-are nici o legătură cu Ecaterina Szabo, nici cu campionatele mondiale de la Cluj. Mă gândesc că vara trecută am fost prima care am executat acel complicat exercițiu la paralele, inventat de mine, cu spânzurat de bară, dat peste cap, aterizat cu piruetă pe spate. Ce dacă dup-aia mi-a dat sângele pe nas de la atâta efort și concentrare? Andreea unguroaica, cea care știa să se învârtă pe paralele în rotocoale, în neștire, mi-a acordat medalia de bronz, penalizând totuși cele două căzături de pe aparat, deși i-am explicat că așa era exercițiul. Ce dacă la sol am plâns pentru că nu-mi ieșea statul în mâini, cu cădere în pod? M-am prăvălit ca un sac, dar m-am ridicat cu grație, ridicând o mână în sus, ca toate campioanele de la Olimpiadă. Am făcut chiar și șpagatul pe jumate, cu mâinile în buclă, deasupra capului și, până la urmă, am luat medalia de argint.

Dacă ar știi tovarășa de balet toate astea!…

Dau cu piciorul în baltă și stropesc în jurul meu. O ud pe Nicole pe cizmele ei înalte, din care îi ies picioarele bătrâne și slăbănoage, în ciorapi.

— Adina, ce-ai pățit? De ce ești supărată?

Nu-s supărată, însă, dintr-odată, viața mi se pare că nu are nici un sens.

***

Nicole stă singură într-un apartament de două camere de pe Calea Moșilor. De fiecare dată după balet, ne duce la ea, pe mine și pe Letiția, și ne ține în mica ei cușcă vreo două-trei ore.

— Acuma, după ce ați făcut atâta efort, trebuie să mâncați consistent și să vă refaceți! spune Nicole, după ce-și dă jos pălăria și se îmbracă într-un capot de casă.

De fiecare dată, ne pregătește altceva.

— Azi am făcut musaca de cartofi! zice miercurea și ne pune mâncarea în farfurii.

— Nu pot să sufăr musacaua! face Letiția.

— Azi am făcut găluști cu prune! zice vinerea.

— Pun pariu că n-ai scos viermii din prune… zice Letiția. Ce scârbos!

— Vă pun ciorbică de pui? zice miercurea următoare.

— Păi, n-ai făcut ciorbă și săptămâna trecută? sare Letiția.

Eu, din politețe și pentru că sunt în vizită, zic că vreau să mănânc, în timp ce Letiția dispare în dormitor pentru a proba pantofii cu toc ai lui Nicole, dar mai ales perucile.

Nicole oftează, iar Letiția se fâțâie în fața oglinzii din hol, aranjându-și buclele blonde și făcând mutrițe.

— Leti, dacă ai mânca și tu la fel de bine ca Adina, aș fi așa de fericită!… Ce o să-i zic mamei tale diseară, că n-ai mâncat nimic la mine?

Eu dau pe gât ultima lingură de ciorbă. Mama mea m-a învățat că în vizită trebuie să mănânci tot, ca să n-o superi pe gazdă.

— Adinuca, îți mai pun?

— Nu, mulțumesc.

***

— Un, doi, trei, patru… și nu uitați că sâmbătă aveți spectacol! Cinci, șase, șapte, opt… *balancé!*

Tovarășa profesoară este mai drastică decât de obicei pentru că le-a promis părinților noștri că le va arăta ce ne-a învățat în ultimele șase luni.

A slăbit și mai tare, e blondă și palidă, mi se pare atât de transparentă, încât aproape că nu se mai reflectă în oglinzi, e doar printre noi.

— *Pi-cio-rul* la spate, flexează – mai mult!

Fetițele au mai crescut puțin, inclusiv Letiția, zburdă ca niște căprioare, îndoaie, saltă, flexează.

— Mai mult!

Afară e primăvară, în curte zbârnâie avioanele celor de la aeromodele, de la etaj se aude o chitară, suntem ca un stup prea bogat, din care mierea dă pe dinafară.

Mă țin de bară și mă uit la imaginea mea din oglindă. *Demi-plié* și stau ca pe ouă, îmi tremură genunchii și aștept ca tovarășa profesoară să ajungă în dreptul meu. Mi se pare că se apropie și se îndepărtează în același timp,

ca și cum am fi undeva sub apă. N-o să scap și de data asta, mai bine mă aplec, flexez, întind.

— Spatele drept și pieptul în față! Un', doi, trei, patru…

Jap! îmi trosnește o linie peste picioare. Mă doare și încep să plâng fără zgomot.

Așa era la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, puteau să facă din tine orice, chiar și balerină!

***

Nicole are acum o pălărioară cafenie, cu o mică fundă din voal. Letiția vorbește despre trupa noastră de balet și despre spectacolul care va avea loc la Casa de Cultură a sectorului 2.

Trecem pe lângă casele de pe străduțe; din curțile lor se revarsă muguri, a plouat un pic, miroase a pământ și a melci.

Merg cu pasul ștrengarului, sar peste bălți, Letiția se miră că sunt așa de veselă, dar nu știe de ce și nici n-am de gând să-i spun acum.

— Fetelor, am o surpriză pentru voi! zice Nicole.

— Ce, ce? sare Letiția curioasă.

— Ceva tareee bun de mâncat!

Letiția se posomorăște brusc, se aștepta la altceva.

Ajungem la apartamentul îmbâcsit a lui Nicole, în care până și primăvara, cu soarele ei, intră cu zgârcenie pe fereastră.

Nicole ne pune la masă, ca de obicei, cu farfuriile în față. După care ni le umple.

— Dovleac la cuptor, cu zahăr! zice ea, plescăind plină de satisfacție din buzele ei mici și rujate.

— Dovleac copt?! Bleah! zice Letiția, profund scârbită, și se retrage în dormitorul plin de pantofi și de peruci.

— Tu vrei, Adinuca, nu-i așa?

Eu n-am mai mâncat niciodată dovleac copt, așa că primesc ditamai felia. Mă uit la ea, e portocalie și mare. Iau furculița și cuțitul, ca orice musafir politicos, aflat în vizită. Tai, înghit, îmi dau lacrimile. Dovleacul copt cu zahăr al lui Nicole este de departe cea mai scârboasă mâncare pe

care am mâncat-o vreodată! Aș putea mânca gândacii din canal, care nimeresc din întâmplare în apartamentul nostru și se răstoarnă pe spate, pe gresia din bucătărie! Aș putea mânca gărgărițe tocate și preparate în supă de var, cu Dia! Aș putea mânca globuri de pom pisate, creta și buretele de la tablă, sandviciurile unsuroase cu salam ale lui Pălaie Marian, aș putea să mă hrănesc un an doar cu florile de Mâna Maicii Domnului pe care le sugem ca pe bomboane, toți copiii din spatele blocului, pentru că au un gust de miere… dar nu, nu dovleac cu zahăr, preparat la cuptor de Nicole.

— Leti, vino să vezi ce bine mănâncă Adinuca dovleacul copt! Sigur nu vrei și tu?

— Nu! strigă Letiția din dormitor.

— Adinuca, îți mai pun o felie?

— Nu, mulțumesc! zic printre sughițuri, pentru că-mi vine să vomit și mă străduiesc din greu să nu vărs pe linoleumul lui Nicole.

Însă hotărârea mea era deja luată. Și uite-așa, în clasa I, la final, m-am lăsat de balet, de Letiția, de Nicole și de dovleac copt. Cred că niciodată de atunci nu m-am mai lăsat de atât de multe lucruri deodată.

Cu tovarășa noastră, în excursie la Slănic

Sâmbătă vom merge în excursie cu clasa la Slănic Prahova. Nu vor merge toți elevii, doar cei care s-au înscris din timp pe listă și au plătit câte 50 de lei. Așadar, nu va veni Măgălie Remus, țiganul, însă nu-i mare pagubă, căci el nu vine nici măcar la școală! Și nu vor veni nici elevii din băncile din spate, cum ar fi Lăcătuș Mihai, Panciu Elena, Paraschiv Steluța sau Pălaie Marian, care zic că nu-i lasă părinții, însă eu cred că nu vor să le dea bani.

Vom merge în excursie cu tovarășa noastră și cu două mame: mama lui Popuțan Camelia, care e grasă și mă gândesc că doctorii i-au recomandat drumețiile ca să facă mișcare, și mama lui Tănase Florin, care e casnică și oricum se plictisește acasă. Eu aș muri de rușine dacă aș veni cu mama în excursie! Nu că ar avea ceva mama mea, care e o mamă foarte bună, însă am învățat că la școală, mama noastră e tovarășa învățătoare, eventual tovarășa Elena Ceaușescu, pe care n-o vedem decât la televizor. Așa că să vii cu cel puțin două mame în excursie, care să-ți spună ce să faci, e deja prea mult!

Autocarul pleacă la ora 7 fix. În fața școlii, ne strângem toți elevii excursioniști și fiecare are în rucsacul său cele necesare excursiei, adică sandviciuri, termos cu ceai, sticlă cu apă, mere, șervețele, pulovere, șosete curate – dacă plouă și ne udăm la picioare. Eu am mai pus în rucsacul meu un șah mic, cu piese cu magnet – nu pentru că aș vrea să joc, doar ca să mă laud cu el –, *Legendele Olimpului – Zeii*, un caiet și un creion, dacă se vor juca jocuri la care trebuie să scriem sau să desenăm, câteva bomboane cubaneze de la tatăl lui Dia, de pe vapor, pe care sper să nu le împart cu

nimeni, un portofel cu 20 de lei, ca să pot să-mi cumpăr tot ce vreau de la Slănic.

— Vezi că au zis la Vreme că o să plouă, spune Anton. Ia și umbrela!

Zic „da, da“, dar n-o iau. Nu pot să sufăr umbrelele. Ocupă prea mult loc în rucsac și mereu le uiți pe undeva. Dacă într-adevăr o să plouă, o să mă bag sub umbrela altui copil sau poate chiar sub umbrela tovarășei, că doar d-aia e ca o mamă.

Cu toate aceste pregătiri, aproape că am întârziat. Ajung în fugă, cu rucsacul în spate, la autocar. Trec pe lângă copiii de la alte clase, care merg lălăit spre școală. Azi e sâmbătă, au câte trei ore și se uită cu invidie la noi, elevii de la a II-a C, care vor pleca în excursie la Slănic. Toți suntem veseli și emoționați. A sosit și tovarășa noastră, care nu mai poartă fusta ei lungă, din stofă, și cizmele înalte, cu toc. Are o pereche de pantaloni din fâș și un pulover verde, pe gât. Nu le văd pe cele două mame, probabil că au urcat deja în autocar ca să ocupe locuri cât mai bune.

Lângă tovarășa stă o fată blondă, înaltă și drăguță, pe care n-o cunoaștem.

— Ea e fata mea, Miruna și e elevă în clasa a VIII-a, dar nu este la școala noastră! ne-o prezintă tovarășa.

— Ce frumoasă e! șoptește Duță Corina.

Mai multe fete, printre care Nanu Amelia și Soare Loredana, o înconjoară pe Miruna și-i pun tot felul de întrebări, de pildă: cum e în clasa a VIII-a, ce materii învață la școală, care e materia ei preferată, dacă a mai fost vreodată la Slănic. Miruna le răspunde amabilă și, de fiecare dată, fetele exclamă toate, în cor:

— Ce mișto!

După care încep s-o pipăie și să tragă de lucrurile de pe ea.

— De unde ți-ai luat geaca? De la magazinul Cocor? întreabă Soare Loredana.

— Ce cercei ca lumea! Sunt din aur? zice Nanu Amelia, care vine mereu la școală cu ceva sclipicios.

Miruna se rușinează și tace. E domnișoară, arată altfel decât noi, are chiar și sâni, de aceea fetele sunt atât de curioase. Sau poate că se poartă lingușitor doar pentru că e fata tovarășei noastre și vor să se pună bine cu ea.

— Gata, copii! bate din palme tovarășa. Urcați în autocar doi câte doi, că plecăm!

Atunci, descopăr că n-am pereche. Colega mea de bancă, Vulpe Nicoleta, e bolnavă și n-a putut să vină în excursie. Îi las pe ceilalți să urce, bulucindu-se, și mă tot întreb cu groază cu cine o să stau.

Rămân ultima și mă proțăpesc pe scară, lângă tovarășul șofer, care e un nene slab, cu mustață. Pare atât de puțin forțos, încât mă gândesc dacă poate să învârtă volanul. Dar acum, el pornește motorul și mă fixează cu o privire crâncenă.

— Stai jos, fetițo!

Mă reped la singurul scaun liber unde, la geam, e Borcan Sorin, cel mai tăcut elev din clasă. E clar, n-o să am cu cine vorbi tot drumul, tocmai până la Slănic!

Plecăm.

Tovarășa și Miruna stau în față, lângă șofer. În spatele meu stau Popuțan Camelia și mama ei.

— Cameluța, ți-am luat o păturică, dacă ți-e frig la picioare! o aud pe mama lui Popuțan. Zi, ți-e frig?

— Nu mi-e frig! zice Popuțan cu o voce parcă din fundul peșterii.

— Îți dau ceai acuma, ți-e sete?

— Nu mi-e sete! Și mai lasă-mă odată în pace, să mă uit pe geam! croncăne Popuțan, care mai mereu e indispusă sau răcită. Mai bine venea buni cu mine decât tu.

Mama lui Popuțan suspină și foșnește prin bagaje.

În fața mea stau Nanu Amelia și Soare Loredana, care râd ca proastele. În tot autocarul se aude zumzet de copii. Numai eu n-am cu cine să vorbesc și să râd. Aș vorbi chiar și cu mama lui Popuțan, la o adică.

Mă gândesc să scot *Zeii* din rucsac, dar nu-i mai scot. Mai bine să-i păstrez doar pentru momentele în care mă plictisesc de-adevăratelea. M-aș uita pe geam, însă geamul e aburit, iar Borcan Sorin nu catadicsește să-l șteargă cu mâneca. Se holbează la el de parcă chiar ar vedea ceva nemaipomenit prin ceața aia.

Scot o bomboană cubaneză și o desfac. Mai scot una și i-o întind lui Borcan.

— Vrei?

Se uită la mine încruntat și dă din cap că nu vrea. Bag în gură bomboana mea. E cu zmeură. Mai am cinci.

Și uite-așa, ajungem la Ploiești, când Nanu Amelia se întoarce spre mine și zice:

— Vrei ciunga?

Am în gură a doua bomboană cubaneză, dar iau și ciunga de la ea. Îmi închipui că acum o să ne conversăm printre scaune, însă Nanu îmi întoarce din nou spatele, ca să-i spună ceva la ureche lui Soare Loredana.

Geamurile abia acum s-au dezaburit, însă sunt pline de stropi de apă și imaginile de pe ele curg fără oprire. E martie, pot vedea afară peisajul de primăvară. E un câmp și oamenii au ieșit la arat. Văd un cal și o căruță și multe ciori. Mă uit la cerul plumburiu și mă zgâiesc atât de tare pe geam, pentru că n-am altceva de făcut, încât mi se pare că văd chiar și păsările călătoare care vin din țările calde. Exact ca în ultima mea lucrare de la desen. Mă mai înveselesc.

După două ore, ajungem la Slănic. Aici nu e mare lucru de făcut decât de vizitat salina. Toți elevii coboară din autocar și rămân lângă el zgribuliți, căci plouă mărunt. Nici unul n-are umbrelă, câțiva au însă pelerine de ploaie. A mea s-a rupt, am agățat-o la Bușteni într-un ciot de copac.

— Florinel, vino încoace, că te uzi! striga mama lui Tănase Florin și agită o umbrelă roșie, la fel ca părul ei. Unde ești?

Însă Florinel se ascunde în spatele lui Căpățînă Liliana, care e înaltă cât o girafă. Stă acolo, cu capul la cutie și tace.

Popuțan Camelia își trage mucii.

— Ți-am zis că mai bine nu te lăsam în excursie! zice mama lui Popuțan. Uite, iar ai răcit!

— Dacă nu mă lași în pace, te spun lui buni! țipă răgușit Popuțan.

Tovarășa noastră deschide o umbrelă mare. Câteva fete, printre care și eu, ne adăpostim de ploaie sub umbrela ei. Acum, tovarășa seamănă cu o cloșcă cu pui. Ne spune că în salină nu plouă, fiindcă e sub pământ.

— Haideți, încolonați doi câte doi, spre salină!

Suntem un lung șir ce se îndreaptă, prin ploaie, spre un deal mohorât. Tovarășul șofer își aprinde o țigară și se ține după noi ca o umbră.

Mă grăbesc să le ajung din urmă pe Duță Corina și pe Căpățînă Liliana.

— Ce-ați făcut în autocar?

— Am vorbit și am jucat cărți, zice Duță.

— Ce mișto! zic eu fără convingere.

Urcăm câte șase în liftul care coboară sub deal. E vechi, murdar și scârțâie, iar becul pâlpâie, până când se stinge de tot. Ne înghesuim unii într-alții și devine palpitant. Liftul nu se mai oprește, mergem tot mai adânc, sub pământ. Parcă suntem exploratori în *O călătorie spre centrul pământului* de Jules Verne.

Mama lui Tănase Florin insistă să vină și tovarășul șofer cu noi și vrea să-i plătească biletul de intrare.

— Ați mai vizitat salina?

— Nu.

— Haideți, că v-am văzut că fumați… Vă face bine la plămâni!

Până la urmă, e de acord să coboare cu ultimul grup, iar părul roșu al mamei lui Tănase pare să lumineze ca o făclie în noaptea salinei.

Acolo jos sunt niște grote uriașe de sare. Călcăm pe sare, respirăm sare, totul e sare în jur. Vedem câteva statui din sare, o cruce de sare, luăm de pe jos pietricele negricioase de sare și le băgăm în buzunare, ca amintire. Popuțan o bagă pe a ei în gură. Mama lui Popuțan o vede și o scutură zdravăn.

— Camelușa, scuipă sarea aia imediat! E murdară.

Popuțan începe să bâzâie, dar nu scuipă. Plânge și înghite sare, lacrimile ei sunt sărate, desigur.

— Lasă-mă în paaace!

— Doamnă, cum să fie murdară?! zice mama lui Tănase Florin, cu vocea ei ca un miorlăit. Sarea n-are microbi. E medicament.

Lângă ea e tovarășul șofer, cu o țigară în gură, pe care o ține așa, fără să o aprindă. Probabil că îi e rușine de mama lui Tănase să fumeze tocmai acum, când se vindecă la plămâni.

Mai mulți copii râd de Popuțan. Unii, mai ales băieți, scot din buzunare pietricelele de sare pe care culeseseră de pe jos și încearcă să i le dea, atunci când mama ei nu e atentă.

— Popuțan, uite, vrei bomboane?

— Ia de la mine! Hai, Popuțan, ia! Uite ce bomboană bună!

La un moment dat, mama lui Popuțan îi aude și se face roșie la față. Tănase Florin tocmai se străduia să-i bage cu forța lui Popuțan o sare în gură. O lasă baltă în ultima clipă și se ascunde după mama lui, care nu a observat ce face, căci stă de vorbă cu tovarășul șofer.

— Copii, nu fiți răi! Camelia a vrut doar să vadă ce gust are… zice mama lui Popuțan.

Popuțan nu mai plânge și scuipă sarea.

— E scârboasă, croncăne ea.

— Poate că măcar ți-a făcut bine la gât, zice mama lui Popuțan, care a crezut-o pe mama lui Tănase că sarea e medicament.

— Copii, nu vă mai fugăriți prin salină! se aude vocea țipătoare a tovarășei, mai din spatele grupului. Ce v-am spus eu la clasă despre obiectivele turistice și cum trebuie ele respectate?

De fapt, nu ne fugăream. Glasurile noastre au ecouri și se aud din toate direcțiile, de parcă elevii de la a II-a C ar fi pus stăpânire pe toată salina. Și mai e și destul de întuneric. Pentru că suntem în centrul Pământului, ar putea să ne pândească după colț un dinozaur dispărut de multă vreme și noi să nici nu știm.

La acest gând, mă înfior. În faţa mea, Nanu Amelia şi Soare Loredana merg atente, ţinându-se de mână. Probabil că se simt în siguranţă una cu alta. Oftez. Numai eu astăzi n-am nici o pereche. Ca să nu-mi mai fie frică, bag în gură o bomboană adevărată. Cubaneză, cu portocale.

Trecem dintr-o grotă în alta şi sunt din ce în ce mai mari, tavanul lor aproape că nici nu se mai zăreşte. Într-una dintre ele vedem mai multe paturi, ca de spital, înşirate unele lângă altele. Toate paturile sunt goale şi au ceva sinistru.

— Sunt bolnavi aici? o întreb cu spaimă pe tovarăşa, care a ajuns lângă mine.

— Cred că e o bază de tratament, spune ea, dar nu e prea sigură.

Sper să nu fie o boală care se ia! Îmi amintesc că mama lui Tănase i-a zis lui tovarăşul şofer ceva despre sarea care face bine la plămâni. N-am auzit decât de o singură boală groaznică de plămâni, de care se moare şi care se numeşte *tu-ber-cu-ză*. Şi am mai auzit că se ia foarte repede, şi prin aer, şi prin scuipat.

Mă aştept ca, dintr-o clipă în alta, din paturi să se ridice bolnavii de tuberculoză, pe care nu i-am observat până acum, şi să vină spre noi, tuşind şi scuipând, ca să ne dea boala. Nu-mi mai place în salină. Vreau să ies de aici!

Când, în sfârşit, ieşim afară, soarele ne orbeşte. Nu mai plouă, cerul e senin. Mă simt de parcă ar fi trecut o sută de ani de când am plecat cu liftul spre centrul Pământului, iar acum, la întoarcere, abia dacă mai recunosc iarba, florile şi copacii. Dar, în doar câteva minute, mă reobişnuiesc cu viaţa asta de la suprafaţă şi uit de salină. Cred că toţi copiii din Bucureşti au fost cel puţin o dată în excursie cu clasa la Slănic, iar salina a rămas pentru ei cea mai tenebroasă aventură a acelor ani din comunism.

Ne aşezăm pe pajişte ca să ne mâncăm sandviciurile.

— Să nu staţi pe pământul gol, că e rece! spune tovarăşa noastră. Puneţi-vă sub voi puloverele pe care le aveţi în rucsaci… Aţi înţeles?

— Da, tovarăşa, se aud câteva glasuri de fete.

Fiecare își mănâncă sandviciurile lui, dar la dulciuri și la mere facem schimburi. Dau două bomboane cubaneze pentru o caramea și doi ursuleți străinezi din jeleu.

— De unde îi ai? o întreb cu invidie pe Nanu Amelia, care mi i-a dat.

— Sunt luați vara trecută de la mare, de la Shop!

Shop-ul e un magazin ca o cușcă, închis cu o ușă cu zăbrele, la parterul hotelurilor, lângă recepție, unde nu intră decât negrii și arabii. Dacă te uiți printre zăbrele, poți vedea înăuntru, pe rafturi, whisky și țigări Kent. Mă uit ciudat la Nanu: nu pare nici arăboaică, nici negresă, așa că nu cred că ursuleții sunt de la Shop. Cred că i-a luat din altă parte, dar nu zic nimic, ca să n-o supăr. Ea molfăie bomboana mea cubaneză, după care o scoate din gură și face schimb cu Soare Loredana, care avea în gură cealaltă bomboană. Ce scârbos! Nanu și Soare râd ca proastele.

— Fumați prea mult! o aud pe mama lui Tănase Florin, care stă aproape de mine, pe o păturică. Soțul meu a reușit să se lase acu' doi ani și e un alt om! Florineeel, vino încoace să-ți dau pară!

După ce mâncăm, mergem toți la târgul de obiecte tradiționale de la intrarea în Salină. A venit timpul să-mi cheltui cei 20 de lei și reușesc s-o fac în primele cinci minute. Îmi iau: o statuetă din sare, fosforescentă, care înfățișează cerbul carpatin, o morișcă ce se învârte chiar și atunci când nu bate vântul, două văsuțe din ceramică pentru păpuși, un măr cu glazură roșie pe băț, pe care mi-l doream dintotdeauna, însă mama nu mă lăsa să cumpăr de la țigani – dar ea nu e acum aici (un nou motiv pentru care mamele adevărate nu trebuie să vină cu tine în excursie) – și un breloc de chei. Mai am doar 1 leu și nu știu ce să fac cu el. Mă hotărăsc să-mi cumpăr vată de zahăr.

Stau la coadă împreună cu Duță Corina și Căpățînă Liliana. Nu mă dau în vânt după vată, însă cel mai mult îmi place să mă uit la cazanul cel mare și argintiu care se învârtește și la mâna vânzătorului, care prinde firele de vată de pe margine și le înfășoară încet, încet pe băț, până când se face un gogoloi mare și pufos, ca un nor mic. Asta e magie și nu în fiecare zi mănânci ceva magic.

Mă lipesc toată pe mâini şi pe faţă de la vată, aşa că mă duc să mă spăl la o cişmea.

— Copii, să nu beţi de acolo, căci nu ştim dacă apa este potabilă! ne-a spus mai devreme tovarăşa.

Dar mie mi-e grozav de sete de la mărul pe băţ şi de la vată şi nu mai am nici un strop de apă în sticla din rucsac. Ceai în termos nici n-am avut, căci mie nu-mi place ceaiul, care e doar pentru oameni bolnavi. Nu ştiu ce să fac, fiindcă nu mai am nici bani.

Merg fără rost printre tarabele din târg, cu gura încleiată. Aş putea s-o rog pe tovarăşa, poate mai are puţină apă, dar nu vreau să mă fac de râs faţă de fata ei, Miruna. Precis o să mor de sete.

Ajung la o terasă cu mese albe şi înalte, din tablă, ca cele de la debarcader, din Herăstrău, unde mă opresc cu Anton ca el să bea bere, iar eu să beau suc. Uneori, mâncăm şi câte un mic, dar nu mai mult, ca să nu ne stricăm pofta de mâncare şi să se supere mama – care a gătit –, că nu mai mâncăm de prânz. „Ce vremuri bune!“ gândesc acum cu tristeţe. Şi aici sunt mici, dar nu se vede nici un Anton care să-mi cumpere suc. Îi văd, în schimb, pe mama lui Tănase Florin şi pe tovarăşul şofer, la o masă. Tovarăşul şofer fumează de zor, mama lui Tănase are în faţă, pe masă, un carton cu mici. Apucă unul de scobitoare, cu vârful degetelor, îl dă prin muştar, muşcă din el puţin, îl pune la loc. Apoi se şterge la gură cu un şerveţel.

— Sigur nu vreţi şi o bere? o întreabă tovarăşul şofer.

— Vai, dar eu nu consum alcool, se miorlăie mama lui Tănase. Soţul meu mai consumă din când în când, doar la ocazii… Florinel, unde eşti, că ţi se răcesc micuşorii!

Însă Florinel e de mult pe pajişte, cu băieţii, la fotbal.

Dau să plec, dar o văd pe Popuţan Camelia, singură, lângă o masă. De fapt, capul aproape că-i ajunge la tăblia mesei, iar sus, pe masă, e o sticlă de Quick Cola pe care, dacă întinde mâna, poate s-o ia. Sticla e aproape plină, Popuţan n-a băut decât două-trei guri. Acum îşi plimbă pe mână o râmă

mare, din acelea care ies din pământ, după ploaie. Pot să pun pariu că o să vrea s-o mănânce la un moment dat.

Însă Popuțan este salvarea mea! Mă apropii tiptil de masă. N-am de gând să-i fur sucul sau ceva de genul ăsta, dar nu vreau să mă vadă mama lui Tănase și tovarășul șofer.

— Ce faci aici? Unde e mama ta? o întreb și abia pot să mai vorbesc, pentru că nu mai am scuipat în gură, de la sete.

— E la vece, croncăne Popuțan, preocupată acum să rupă râma în două.

Trage de ambele capetele, dar râma nu se lasă ruptă cu una, cu două.

— Sucul ăsta e al tău?

— Îhă.

Mă uit lung la suc. Nu prea-mi vine să beau după Popuțan. Dacă a luat tuberculoză de la bolnavii din salină și acuma mi-o dă și mie? Însă pot să fac și tuberculoză, la o adică, mi-e prea sete!

— Îmi dai și mie o gură de suc?

Popuțan trage de râma ei ca de un elastic și nu se uită la mine.

— Poți să-l iei tu. Mie nu-mi place. Are gust de ploșnițe.

— Mersi.

Înșfac sucul și dau să-l beau, însă Popuțan mă fixează acum cu ochii ei verzi, spălăciți.

— Ce dai la schimb?

Mă caut prin buzunare, nu mai am decât două bomboane cubaneze.

— O… bomboană cubaneză. De portocale, zic repede.

— Bine, zice Popuțan.

Pune râma pe masă, ia bomboana, o desface și o bagă în gură. Iau sucul și îl beau atât de repede, încât îmi vine înapoi pe nas. Quick Cola e cea mai grețoasă băutură de pe Pământ – are gust de ploșnițe și de gândaci pisați, în același timp.

— De ce nu ți-a luat mama ta Brifcor? întreb în timp ce gâlgâi fericită ultima gură.

— Avea meduze pe fundul sticlei, zice Popuțan.

Las sticla pe masă și vreau să plec, când apare mama lui Popuțan de la vece. Popuțan începe să bâzâie instantaneu.

— Ce s-a întâmplat, Cameluşa? sare mama lui Popuțan, speriată.

— Îhă… Popescu… Popescu Adina mi-a băut sucul! icneşte Popuțan, printre sughițuri, aproape înnecându-se cu bomboana mea cubaneză, pe care o avea în gură.

Mama lui Popuțan se uită când la sticla goală de pe masă, când la mine, care stau ca paralizată.

— Cum e posibil aşa ceva? începe ea să țipe la mine. Dar e voie să bei sucul altor copii? Ție nu ți-au dat părinții bani ca să-ți cumperi suc?

Încep să tremur de frică și de furie și nu pot să spun nimic. Mă apucă de mână și mă strânge, mă trage după ea. Mă doare, încerc să mă smulg, dar n-am cum să scap. E o grăsancă oribilă, în trening, care târăşte după ea un copil mic care a băut un suc, după ce a dat la schimb o bomboană cubaneză.

— Chiar acuma mergem la tovarăşa voastră ca să vadă și ea ce copii educă la clasa a II-a C! spumegă mama lui Popuțan. Și mai eşti și comandantă de detaşament… Să-ți fie ruşine!

Mă duce cu forța, împingându-mă spre pajişte, unde sunt tovarăşa și ceilalţi. Mă uit în urmă, Popuțan stă cu câte o jumătate de râmă în fiecare mână. Fiecare jumătate e vie, se zbate și se încolăceşte prin aer. Popuțan le studiază și nici nu se mai uită la mine.

Tocmai atunci, apare dinspre pajişte Duță Corina.

— Veniți! Pe Miruna, fata lui tovarăşa, a muşcat-o un şobolan și i s-a făcut rău!

Mama lui Popuțan îmi scapă mâna dintr-a ei. Fugim cu toții înspre pajişte, eu am grijă s-o las pe mama lui Popuțan mult în urmă și să mă amestec cu ceilalţi copii.

Miruna stă lungită pe iarbă, e palidă și plânge în hohote. Are un deget bandajat cu mai multe rânduri de leucoplast, aşa că acum pare de zece ori mai mare decât e de fapt, ca-n desenele animate. Mă întreb ce şobolan ucigaș și necruțător a muşcat-o pe fata asta gingaşă ca o zână din *Povești cu zâne* de Contesa de Segur.

— Mamă, dar nu înțelegi… că n-a fost șobolan… zice Miruna, printre suspine. Au văzut și fetele de la tine din clasă, a fost doar un șoricel! Era atât de drăguț și stătea pe loc, nu știa încotro s-o ia, probabil că s-a speriat de noi. Atunci m-am aplecat ca să-l mângâi și m-a mușcat…

Însă tovarășa noastră nu mai face acum diferența între șoricel și șobolan. E foarte supărată și o ceartă pe Miruna.

— Miruna, cum e posibil ca tu, care ești în clasa a VIII-a și ai aproape 14 ani, să dai un astfel de exemplu unor copii de clasa a II-a?! Cum să-ți treacă prin minte să mângâi un șoarece? Șoarecii și șobolanii sunt animale murdare, sunt purtătorii unor boli… Așa te-am învățat eu acasă să te porți?

— Ar trebui să facă injecție antitetanos ca să nu turbeze! își dă cu părerea și tovarășul șofer.

— Da, ar trebui s-o duceți la spital… cu animalele astea din natură nu-i de joacă! zice și mama lui Tănase Florin.

Miruna nu se poate opri din plâns, iar tovarășa e foarte indispusă.

— Gata! Copii, strângeți-vă lucrurile, că plecăm! zice ea, deși e abia ora 2 și ar fi trebuit să stăm până la 4.

Mie îmi convine. După toată povestea cu sucul lui Popuțan, nu mai vreau să mai stau nici un moment la Slănic. Pot să zic cu mâna pe inimă că urăsc Slănicul și că n-o să mai calc pe-acolo în viața mea.

Suntem înapoi în autocar. Afară plouă cu găleata. Apa se prelinge pe geamuri. În spatele meu, mama lui Popuțan se uită urât la mine printre scaune. Nici nu e nevoie să întorc capul ca să știu. În față, Nanu Amelia și Soare Loredana râd și tot își șușotesc ceva la ureche.

— Ce proastă! o aud pe Nanu, la un moment dat, căci vorbește ceva mai tare. Cum să mângâie un șobolan?! Că doar nu e hamster…

— E chiar mai proastă ca tovarășa, râde Soare. Mai vrei ciunga?

— Mai ai? Mai dă!

Ca să nu izbucnesc în plâns, îmi îndrept toată atenția spre Borcan Sorin, care stă în dreapta mea și tace.

— Vrei să-ți arăt un șah cu magneți, că dacă întorci tabla de șah, piesele nu cad de pe ea, de parcă ar fi lipite cu lipici? îndrăznesc eu, la un

moment dat.

— Nu, zice Borcan Sorin.

Ajungem în sfârşit în Bucureşti, apoi în faţa şcolii, de unde am plecat. Mama lui Popuţan începe să-şi foşnească nerăbdătoare pungile, în spatele meu.

— Să ştii, Popescu Adina, că îi voi spune mamei tale cu prima ocazie, la prima şedinţă cu părinţii, cum te-ai comportat în excursie! îmi spune ea ţipător, printre scaune. Ca să-ţi fie ruşine de ce ai făcut şi să nu mai faci altă dată!

Şi eu strâng din dinţi, dar nu spun nimic. Tocmai atunci, încep copiii să strige:

— Foaie verde de piper, să trăiască domn’ şofer! Că ne-a dus şi ne-a plimbat şi nu ne-a accidentat!

Mama lui Tănase Florin strigă mai tare decât toţi.

Înainte să cobor din autocar şi s-o iau de una singură spre casă, am desfăcut ultima bomboană cubaneză care îmi mai rămăsese. Era de mentă. Tot plimbând-o prin gură ca să-i simt mai bine gustul, m-am mai înviorat, ba chiar, atunci când am ieşit de pe strada şcolii şi am luat-o la stânga pe Calea Moşilor, păşind pe trotuarul pe care îl cunoşteam atât de bine, am început să cânt.

Barbu Marilena

Barbu Marilena nu locuia pe Calea Moşilor. Ea stătea pe una dintre străduţele din spate, dinspre Foişorul de Foc. Trăia la casă, iar în case nu trăiau decât ţiganii, pentru că începeau mai mulţi la un loc. Oamenii normali trăiau la bloc. Avea o faţă ca o lună plină şi o uniformă veşnic mototolită, ca şi cum la ea acasă nu se inventase fierul de călcat. Însă nu era ţigancă, pentru că era albă la faţă, ca dată cu făină. Avea părul şaten şi lins, cu cordeluţa din plastic pe deasupra, cu ochii mici şi era grasă. Nu foarte grasă, dar suficient ca unii copii s-o strige „Marilena grasa“. Nu lipsea de la şcoală. Stătea în banca a patra de la fereastră şi doar se ştie că elevii care stau în băncile de la a treia în sus învaţă prost. Stătea cu Paraschiv Steluţa, dar nu erau prietene. Iar Steluţa era fata domnului Paraschiv, omul de serviciu al şcolii. Încă un motiv pentru care nimeni din băncile din faţă nu prea vorbea cu Barbu Marilena şi cu Paraschiv Steluţa, în recreaţii. Era ca şi cum ai vorbi cu servitorii. Însă, în general, băncile din faţă nu vorbesc cu băncile din spate, şi asta se ştie.

Când tovarăşa pleca până la cancelarie, trebuia să-i scriu pe listă pe cei care vorbesc şi mereu le scriam pe Barbu şi pe Paraschiv. L-aş fi scris şi pe Măgălie, ţiganul, de o sută de ori, însă mi-era teamă că o să mă scuipe. Pe cei din băncile din faţă nu-i scriam din principiu. Îi mai scriam pe Logofătu şi pe Sacagiu. Adevărul e că ăştia doi meritau să fie scrişi, tot timpul şuşoteau ceva între ei, habar n-am ce tot aveau să-şi spună. Şi nu le păsa că-i scriu. Şi pe Borcan Sorin îl scriam şi se înroşea la faţă, ca cravata, şi scrâşnea din dinţi.

— Nu vorbeam cu nimeni, tovarăşa!

Adevărul era că nu aveam vreun băiat mai tăcut în clasă ca Borcan Sorin. Și tovarășa știa asta, așa că-l lăsa în pace.

Ora trecea. Tovarășa își vedea de treburile ei pe la cancelarie, iar lista mea se lungea, deși tot repetam numele: Logofătu, Sacagiu, Barbu Marilena, Sacagiu, Barbu, Paraschiv… Câteodată, îi mai scriam și pe cei din primele bănci, că altfel ar fi bătut la ochi. Nu putea să fie muțenie totală o oră întreagă, în primele bănci.

— Fată, n-am vorbit! Șterge-mă! se ruga Grozavu Elena.

— Ba ai vorbit cu Iancovici.

— Atuncea, șterge-o și pe ea.

Oftam și ștergeam. Grozavu era fată bună. Avea un trening verde mizerabil, juca fotbal ca un băiat și iarna mă apăra de cei dintr-a IV-a, la săpuneală. Nu se lua nimeni de mine dacă eram cu Grozavu. O ștergeam și pe Iancovici, că era prietena ei. Îl ștergeam și pe Tănase Florin, că-mi dăduse timbre și o coliță pe gratis, și că mersesem cu tatăl lui la Casa Armatei, unde mâncasem friptură și băusem Pepsi. Îl ștergeam și pe Tătaru Stelian, că mi-era cam frică de el, nu era genul de băiat cu care ți-ai fi dorit să te întâlnești singură pe coridor sau la toalete. Și uite-așa, lista mea se umplea de ștersături și nu mai rămâneau decât Logofătu, Sacagiu, Paraschiv, Barbu Marilena…

Era într-o toamnă, printr-a III-a. Mă întorceam de la școală, dădeam colțul pe Moșilor, spre zebră. Și era un soare din ăla galben, de toamnă, un soare sub care îți vine să descoperi continente sau să dai cu piciorul la castane, doar să nu te duci acasă. Și mergeam lălăit, cu ghiozdanul într-o mână. Până să ajung la zebră, m-am uitat în spate și acolo era Barbu Marilena.

Și nu știu ce mi-a venit s-o întreb:

— Te duci acasă?

— Îhî.

Și m-am uitat mai bine la ea. De obicei, nu prea întorci capul ca să te uiți la băncile din spate. Era umflată la față și-i curgeau mucii. Venise

toamna, o fi răcit şi la ea acasă sigur nu s-au inventat batistele, pe străzile alea din spate, pline de ţigani. Am dat să plec.

— Nu vrei pateu?

Dădeam colţul şi pe colţ era patiseria, acolo unde acum e Pizza Hut. Exact acolo.

— Vreau, dar n-am bani.

— Am eu 10 lei.

N-am crezut-o, dar chiar avea. A scos din buzunar o bancnotă la fel de mototolită ca uniforma ei.

Am intrat; la ora 12 nu era nimeni. Doar vânzătoarea şi pateurile ei calde, cu brânză. Miroseau de afară, de pe stradă, acel iz de McDonald's al timpurilor vechi.

Barbu Marilena a cerut câte un pateu şi două lămâiţe. Vânzătoarea ne-a întins pateurile în pătrate de hârtie de împachetat, pline de grăsime. Frigeau şi se topeau în gură. Înăuntru nu erau decât mese din acelea înalte, de patibar, şi n-ajungeam până la ele, aşa că ne-am aşezat pe calorifer, cu pateul într-o mână şi cu lămâiţa în cealaltă. Mestecam, cu gurile pline de pateu, şi nu spuneam nimic.

Ceva frumos se năştea între noi două, acolo, pe calorifer, ca începutul unui cântec. Începea să-mi placă Barbu Marilena. Îmi plăceau mai ales buzele ei pline, unsuroase, de care se lipeau cojiţe de pateu. După ce a terminat de mâncat, s-a şters la gură cu mâneca de la uniformă. Am făcut la fel, pentru că am descoperit că n-aveam batista la mine.

A doua zi, când tovarăşa era plecată la cancelarie, am scris-o pe Barbu Marilena pe listă, m-am gândit un pic şi am şters-o. După ore, am fost din nou la patiseria de la Eminescu. Cu timpul, a devenit micul nostru secret.

Barbu Marilena avea mereu bancnota de 10 lei, câteodată două monede din acelea mari, de 5 lei, de-un argintiu şters, aproape alb. Însă n-am fost niciodată prietene, acele câteva acorduri de melodie doar se repetau la nesfârşit, până când, în 1990, într-a V-a, s-a desfiinţat patiseria şi cântecul s-a stins. Şi tot până atunci, pe lista mea erau doar Logofătu, Sacagiu şi Paraschiv Steluţa.

— Și cu cine vorbea Paraschiv Steluța?
— Vorbea singură, tovarășa!

Mandea Viorel, mare actor de cinema

Până într-a III-a nu l-am băgat deloc în seamă pe Mandea Viorel, deși se ținea ca scaiul de mine. A venit o dată și când am mers la șah, pe Lipscani. Am dat de el în tramvaiul 21, stătea pe un scaun mai din spate și se prefăcea că se uită aiurea, pe geam. Da' de unde!

— Uite-l pe Mandea! i l-am arătat mamei cu degetul, ca să-l fac de râs.

— Ce face aici? Merge și el la șah?

— Nu. Mă urmărește pe mine.

Mandea Viorel era un băiat slăbuţ, care stătea în penultima bancă de la perete, uneori singur, alteori cu Borcan Sorin. Avea părul negru, cârlionțat, ochii căprui și niște gene lungi și întoarse, ca de fată. Când nu venea în uniformă, se îmbrăca mereu într-un trening bleumarin și scămoșat, cu o bluză cu fermoar, închisă până-n gât, peste care își punea cravata cu franjuri la capete, de nu mai știai care era tricolorul. Uneori, când se gândea intens la ceva, își băga un colț de cravată în gură și-l mesteca. Și se încălța vara și iarna cu aceiași adidași, negri de la atâta purtat și cam rupți.

Cred că, de fapt, nu-mi plăcea de Mandea pentru că era sărac. Și poate era și un pic țigan, dar n-aș fi băgat mâna în foc.

Într-a III-a, în primăvară, Mandea Viorel mi-a zis:

— Vreau să-ți spun un secret.

Și a fluturat din genele lui de fată. Deja eram curioasă.

— Zi-mi!

Eram în clasă, într-o pauză, înainte de ultima oră. Tovarășa era la cancelarie, câțiva băieți jucau ping-pong pe catedră, cu manualele cartonate pe post de palete. Tătaru Stelian se luase la bătaie cu Popuțan Camelia și îi trântise pe jos penarul, creioanele ei colorate erau împrăștiate pe sub bănci,

cineva îi călcase pe ascuțitoare. Popuțan bâzâia și se repezea să-l zgârie pe Tătaru, dar acesta se ferea și o tot pocnea peste scăfârlie. În calitate de comandantă de detașament, ar fi trebuit să intervin și să restabilesc ordinea, dar n-aveam nici un chef, mai ales că mă interesa secretul lui Mandea Viorel.

— Nu pot să-ți zic aici! mi-a șoptit, uitându-se în jur, ca și cum în momentul în care ar fi spus secretul, cu toții ar fi încremenit în debandada aia și și-ar fi ciulit urechile spre el ca să-l audă.

Mi-am dat seama că era ceva cu adevărat important. M-a luat de mână și m-a tras după el în laboratorul de chimie, unde nu era nimeni. Dar în laboratorul mare și gol, vorbele aveau un ecou ciudat, așa că am mers împreună în spatele tablei. Aici era liniște și mirosea puternic a clor și a alte substanțe. M-am sprijinit de peretele cu plăci de faianță sparte și mi s-a făcut dintr-odată frig.

— Zi mai repede! i-am spus, bâțâindu-mă.

Mandea era emoționat și-și tot mușca cravata.

— Eu o să joc într-un film. O să fiu actor.

M-am tot holbat la Mandea Viorel. Nu semăna cu nici unul dintre actorii pe care îi cunoșteam. Nu semăna cu Chaplin sau cu Stan și Bran, pe care îi știam de la *Cascadorii râsului*. Și nu semăna nici cu actorii români. Cu Dem Rădulescu, cu Păcală sau cu Florin Piersic din *Harap Alb*.

— Și în ce film o să joci?

— Într-un film cu Ștefan cel Mare. A fost o probă și dintre toți copiii m-au ales pe mine. O să joc împreună cu Sergiu Nicolaescu. El m-a ales!

Mi-a venit să râd, era ca și cum mi-ar fi zis că o să cânte pe scenă cu Michael Jackson. Dar m-am abținut, pentru că Mandea era cât se poate de serios.

Dup-aia, a tăcut enigmatic și tot flutura din gene, așteptând să zic ceva. Noroc că a sunat clopoțelul! Mi s-a părut că aud tocurile tovarășei care, ca să ajungă la noi în clasă, trebuia să treacă prin laboratorul de chimie.

— Șase, tovarășa!

Am luat-o la fugă spre clasă și l-am lăsat singur, mestecându-și cravata.

Între timp, Popuțan își culesese de pe jos creioanele, dar tot era roșie la față și sughița de plâns în bancă. Iar Tătaru dispăruse subit. Am lăsat-o așa, dar am consemnat totul în Caietul de comandant de detașament.

A doua zi, după ore, Mandea a insistat să mă conducă acasă. I se părea că dacă îmi împărtășise secretul, avea drepturi asupra mea. A ușuit-o pe Barbu Marilena, cu care trebuia să mănânc pateuri la patiseria de la colț. Mi-a stricat tot drumul, bâzâind ca o gâză în dreapta și-n stânga mea.

N-a mai spus nimic despre film, însă la trecerea de pietoni de la Eminescu, și-a trecut o mână peste mijlocul meu. În primul moment, n-am știut ce să fac. O îndoială mi se strecurase în minte. Dacă nu mă mințise ca să se dea mare? Dacă era cu adevărat actor și acum se pregătea pentru rol? Șovăiam. Preț de câteva minute, cravata mea impecabilă și a lui, flendurită, au fluturat la unison. În privirea lui era ceva luminos.

Apoi a trecut tramvaiul și m-am smucit de lângă el. Aproape că am intrat amândoi într-un stâlp. Și tot ciocnindu-ne unul de altul, am ajuns în fața blocului meu.

— Ce faci acuma?

— Mă duc acasă, am zis și am scos cheia de la gât.

— Cât e interfonul tău?

— Nu-ți zic!

Am dat să intru, dar m-a prins de braț.

— Ce faci după-masă? Nu ieși afară?

— Ba ies cu Dia. Cu rotilele.

M-a privit fluturând sfios din gene.

— Eu nu pot să ies, că mă duc la repetiție. Știi… pentru film. Dar mă întorc pe la 4.

Era cât p-aci să intru în scară, dar m-am întors spre el.

— Pe la 4 ieșim afară. Vino și tu, dacă vrei!

Ce-mi venise să-l chem pe Mandea Viorel la mine la bloc? Vreo oră dup-aia, mi-a fost atât de rușine că nici n-am putut să-mi fac lecțiile. Mă tot gândeam la treningul lui scămoșat și la adidașii ăia mizerabili. Dacă mă

vede domnul Ivanov, administratorul, cu el? Dacă mă vede Ionela de la 4, care e mereu atât de îngrijită?

Mandea Viorel a venit la 4 fix, tot în treningul lui bleumarin, dar fără cravata de pionier. Eu și Dia am coborât împreună și l-am privit cam de sus, cocoțate pe rotilele noastre.

— Cum a fost la repetiție? l-a întrebat Dia, care știa de la mine de film. Te-ai întâlnit cu Sergiu Nicolaescu?

— N-a venit azi, a oftat Mandea. El nu vine decât la scena finală, când e cu bătălie.

— Și tu ce faci în film?

— Sunt prieten cu un alt copil, Ștefăniță Vodă, care e spânzurat de un copac.

Apoi, eu și Dia ne-am luat avânt pe rotilele noastre, lăsându-l în urmă pe Mandea, care a început să alerge după noi. Într-un fel, era bine că-l chemasem. De câteva zile ne jucam de-a legendele Olimpului și aveam nevoie de un zeu care să ne fugărească.

Era acel început de primăvară în care uitam jocurile vechi, din anii trecuți, și începeam jocuri noi. Rotilele cumpărate de la Bucur, care se prindeau cu curele din piele de pantofi, cu cele patru roți ale lor, ce trebuiau unse la răstimpuri de tați, ca să nu-ți sară rulmenții la vreo bordură mai înaltă, erau ultima descoperire. Prindeam viteză pe trotuar, iar Calea Moșilor se derula prin fața noastră în câteva secunde, ca filmele de la videoul lui Dia, date pe repede înainte. Discurile din vitrina de la Foto-Muzica deveneau doar niște pete colorate, cărțile pentru copii de la Librărie – Papetărie își pierdeau titlurile și personajele de pe copertă, oamenii nu mai aveau fețe, tramvaiul trecea pe lângă noi ca o dâră albă cu dungă roșie. Eram ca într-o mașină a timpului, care ne arunca undeva, pe o altă stradă, schimbată și totuși la fel, pe care tot alergam cu rotilele fără să ajungem nicăieri. Iar în spatele nostru era mereu Mandea Viorel, îmbujorat la față, care, în adidașii lui rupți, încerca să ne prindă din urmă.

Când ne-am despărțit, i-am dat numărul meu de la interfon și de atunci, suna în fiecare zi pe la 4, ca să întrebe dacă ies afară. Eu și Dia ieșeam

numai cu rotilele și împărțeam aceleași roluri – Afrodita și Pallas Atena, iar el era liber să aleagă între mai mulți zei – Zeus, Ares, Apollo sau Dionisos – oricum nu-i știa pe nici unul.

Odată, mi s-a stricat o rotilă și Dia era bolnavă. Așa că am ieșit doar noi doi și am stat un timp atârnați de bătătorul de covoare din spatele blocului. Mi-am dat seama că fără rotile trebuie să revii cu picioarele pe pământ, așa că l-am întrebat una-alta.

— Tu unde stai pe Moșilor?

— Nu stau pe Moșilor.

Altul care stă pe străduțele din spate, ca Barbu Marilena – mi-am zis.

— Stau pe Dacia, aproape de Piața Galați.

Am tresărit. Dacia era o stradă mare, aproape cât un bulevard. Era posibil să aibă și blocuri.

Mandea a fluturat din gene. Trecuseră deja vreo două săptămâni de la marele secret din laboratorul de chimie, despre film nu mai spusese nimic și începusem din nou să nu-l mai cred.

— Vrei să-ți arăt unde stau?

— Vreau!

Am mers împreună pe Dacia, unul lângă altul, ca doi oameni normali, pe stradă. Și pentru că nu mai goneam pe rotile, la douăzeci de metri în fața lui, a încercat din nou să mă prindă de mijloc și să mă apuce de braț. M-am tot ferit, până am ajuns în fața casei lui.

— Stai la casă?!

Eram profund dezamăgită. Pentru mine, oamenii care stăteau la casă nu prezentau nici un interes.

M-am uitat prin gard în curte. De fapt, acolo erau mai multe case, toate dărăpănate, iar curtea era plină de copii ce nu păreau frați, dar se jucau împreună, în praf. Mai erau câini și găini. Pe un prag erau câteva femei care fumau. Stăteau acolo, unii peste alții, chirăindu-se, vorbindu-și, îmbrâncindu-se, strigându-se cu diferite nume. Mirosea a mâncare, iar din una dintre case se auzea muzică. La un moment dat, a ieșit un bărbat în maiou, care a strigat ceva ce n-am înțeles și, preț de o clipă, toată gălăgia a

încetat. Apoi, bărbatul a dispărut şi vocile celor din curte au început din nou să se ridice şi să se întretaie.

Asta nu era Calea Moşilor. Era o altă lume.

— Trebe să ne mutăm de aici! a zis Mandea, cu faţa lipită de gard.

— Cum adică să vă mutaţi?

— Păi, o să ne demoleze.

Nu m-a întrebat dacă vreau să intru, ca să-mi arate jucăriile lui. Probabil că nu avea nici una. Am răsuflat uşurată.

Nu l-am crezut pe Mandea Viorel că era actor de cinema, până în momentul în care a venit mama lui la şcoală, o femeie cât o matahală, cu o rochie fără mâneci, din care mâinile îi ieşeau ca două parizere, ca să-i ceară învoire tovarăşei noastre cât durau filmările.

Atunci, m-a cuprins un val de admiraţie pentru Mandea.

— O să joace într-un film cu Ştefan cel Mare! Sergiu Nicolaescu l-a ales dintre o mie de copii! am trâmbiţat eu prin clasă, cât el era învoit.

Eram atât de mândră de Mandea, de parcă eu l-aş fi făcut actor. Însă a lipsit atât de mult de la şcoală, încât până la urmă am uitat de el.

Când a venit, avea un trening bleumarin nou-nouţ şi adidaşi tot noi. Zâmbea tot timpul, de parcă ar fi aşteptat aplauze, iar tovarăşa i-a motivat toate absenţele. La o oră, l-a pus să povestească despre Ştefan cel Mare şi despre ce a învăţat el din filmul istoric în care jucase.

S-a cam bâlbâit, însă până la urmă a povestit frumos despre cai, despre Sergiu Nicolaescu, care era un mare domnitor, şi despre cât de rău i-a părut de colegul său copil, care a fost spânzurat de un copac.

— De fapt, a fost spânzurat de mai multe ori, că n-a ieşit bine de prima oară.

Am râs cu toţii, inclusiv tovarăşa.

M-am aşteptat ca după film să prindă şi mai mare tupeu faţă de mine, dar n-a fost aşa. La început, nici nu mă băga în seamă. Cred că făcea pe misteriosul.

Totuşi, m-a întrebat:

— Pot să te sun la 4 la interfon? Ieşi p-afară?

I-am zis că da, însă nu mai puteam să-l punem să fie zeu, căci eu şi Dia ne plictisisem deja de zeiţe. Nu i-am spus nici că urma să ieşim cu biclele, ultima descoperire, nişte Pegas-uri verzi, nou-nouţe, de la Bucur Obor. Am râs cu Dia la telefon, când i-am spus ce o să mai alerge acum Mandea după noi şi că n-o să ne prindă în veci.

La 4, era deja în faţa blocului. Eu şi Dia ne căram singure biclele afară, pe scări. Am rămas amândouă mască atunci când am văzut că de adidaşii lui cei noi era legată, cu curele din piele, o pereche de rotile.

— Pot să fiu zeul ăla care duce scrisorile, dacă vreţi! a zis el, privindu-şi mândru rotilele.

N-am spus nimic, dar am pornit-o cu bicla, iar el s-a agăţat de portbagaj şi rotilele lui idioate zdrăngăneau undeva, în spate. Totuşi, am prins viteză, discurile de la Foto-Muzica deveneau pete, cărţilor de la Librărie – Papetărie li se ştergeau titlurile şi personajele de pe coperte, oamenii nu mai aveau feţe, tramvaiul cu dungă roşie devenea doar o dâră care se scurgea pe lângă noi. Însă nu voiam să fiu în maşina timpului cu Mandea Viorel, nu voiam să ne învârtim împreună pe aceeaşi stradă, la fel şi totuşi schimbată, chiar dacă el era actor de cinema şi jucase într-un film de Sergiu Nicolaescu.

Aşa că am luat-o intenţionat printr-o baltă, am întors ghidonul şi am forţat curba. Dup-aia am pedalat victorioasă şi liberă, în timp ce Mandea, desprins de biclă şi rămas definitiv în urmă, îşi ştergea apa şi noroiul de pe pantalonii lui de trening cei noi.

„Precis o să-l certe maică-sa!“ mi-am zis.

După această întâmplare, am început din nou să nu-l bag în seamă pe Mandea Viorel, din penultima bancă de la perete, ca şi cum nici secretul împărtăşit în laboratorul de chimie şi nici filmul în care jucase n-ar fi existat. De altfel, într-a IV-a, casa lui de pe Dacia a fost într-adevăr demolată, iar el s-a mutat de la noi din şcoală. Nu l-am mai văzut mult timp după aceea. La un moment dat, am regretat că nu-mi plăcuse de el doar pentru că era sărac şi că era un pic ţigan.

L-am regăsit pe la 20 de ani într-o gașcă de hipioți. Avea un păr lung, prins în coadă, cânta binișor la chitară și acele gagici munțomane, mari și multifuncționale, ca niște dulapuri înțesate cu tot felul de obiecte străine, erau înnebunite după el și după genele lungi de fată. I-am spus că am fost colegi dintr-a I-a și până într-a III-a, însă mi-a zis că nu-și amintește nimic.

Nebuna

Era o singură nebună pe Calea Moşilor: Nebuna. Stătea în bloc cu Duţă Corina, colega mea. Ca să intri în blocul ei, trebuia să o iei printr-un gang şi să ajungi în spate, unde scările păreau toate nişte intrări de ghene. Era o parcare, o centrală termică, la fel ca la noi la bloc, dar până să te dumireşti unde erau scările, te atacau câinii vagabonzi.

Am întrebat-o pe Duţă cum era Nebuna.

— Stă la trei, mi-a răspuns.

Am fost odată la ziua ei şi special am urcat pe scări până la trei ca să văd uşa Nebunei. Era o uşă normală, de bloc.

— De ce e nebună? am mai întrebat-o pe Duţă Corina.

Duţă n-a ştiut ce să-mi răspundă, era cea mai normală fată de pe pământ. Totuşi, mi-a spus ce ştia şi ea de la vecini.

— A părăsit-o soţul ei şi dup-aia a înnebunit!

Poate că aşa era. O vedeam mereu pe Moşilor. Avea un păr negru şi bogat, prins în coc în vârful capului, în stilul cântăreţelor de operă – sau cel puţin aşa îmi închipuiam eu. Faţa îi era frumoasă, dar se machia foarte strident, ceea ce nu făceau mamele noastre pe vremea aia. Avea o gură rotundă, dată cu ruj, care se strâmba în fel şi chip. Şi purta haine largi şi lungi, fuste şi rochii până la pământ, aşa că nu-mi dădeam seama dacă era grasă sau slabă. Dar cred că era slabă, pentru că n-am mai văzut nebună grasă.

Lumea zicea că, de fapt, era ţigancă. O ţigancă părăsită de un doctor sau de un inginer sau de un avocat… Că a fugit ca să scape de ţigancă şi că i-a lăsat apartamentul de pe Moşilor, din blocul cu Duţă Corina.

Că era nebună, nimeni nu punea asta la îndoială. Vorbea singură la telefonul public din intersecţia de la Eminescu. Şi, de fapt, nu vorbea, se certa. Urla ca muşcată de streche la telefon, pe la ora 9 seara, iar fisele de 1 leu pe care le tot băga, din ce în ce mai nervoasă, cădeau la picioarele ei şi nu se mai apleca ca să le ia.

— Nu vorbeşte cu nimeni, se preface! mi-a zis Dia, în timp ce o urmăream.

La un moment dat, a trântit receptorul şi a plecat. Am luat toate fisele şi a doua zi ne-am cumpărat un joc de la JECO – Cartea junglei, un fel de dame cu animale.

Şi vorbea pe stradă, dar nu tot timpul. O apuca. O vedeai că merge aşa de hotărâtă de parcă avea un scop – până la Pâine sau până la Fortuna – şi deodată se întorcea şi înjura. Şi începea din nou să se certe cu ăla de la telefon. Urla şi scuipa.

— Dacă scuipă, sigur e ţigancă! i-am zis lui Dia şi ne-am tras mai la o parte, dar sigur n-avea ea treabă cu noi.

Chiar n-avea treabă cu restul lumii, însă tuturor copiilor ne era frică de ea. Şi o tot întrebam pe Duţă Corina, dacă e aşa de furioasă, de ce nu vine Poliţia sau Salvarea s-o ia de pe Calea Moşilor şi să-o ducă în altă parte. Duţă nu prea ştia ce să răspundă, se simţea suficient de vinovată că stătea cu ea în bloc.

Odată, am mers la patiserie cu Barbu Marilena ca să ne mâncăm pateurile. Când am ieşit era ea, chiar în intersecţie, holbându-se la noi.

— Asta-i Nebuna! i-am zis lui Barbu Marilena.

— Care nebună?

— Nebuna de pe Calea Moşilor. N-o ştii?

— N-o ştiu, mi-a zis cu sinceritate Barbu.

Normal că n-o ştia. Ea stătea pe o străduţă din spate, iar nebunii se manifestă doar pe străzile principale, altfel ce sens ar mai avea?

Am tras-o pe Barbu Marilena pe zebră, iar Nebuna a plecat în legea ei, boscorodind. Uneori ţipa, alteori vorbea ca pentru sine.

Cel mai rău a fost când am mers la Crăciun Anamaria acasă, printr-a VI-a, dincolo de intersecţie. Pe atunci ştiam deja că oamenii normali locuiesc de la Eminescu la Republicii, iar dincolo de intersecţie sunt sărăntocii, nebunii, ţiganii, până spre Bucur. Dup-aia, lucrurile s-au schimbat. Însă Eminescu trasa o linie între centru şi margine. De la Bucur încolo începea Colentina, care era un cartier. Calea Moşilor era doar o stradă.

Aşadar, am mers la Crăciun, căci mă invitase să jucăm Lemmings la calculator. Asta era deja când Nebuna începuse, oarecum, să îmbătrânească. Aproape că uitasem de ea. Şi mă pomenesc cu ea pe stradă, chiar în spatele meu. Dată cu fard roz pe obraji, cu gura plină de ruj pe care-l mesteca şi înjura. Şi avea o sticlă goală de bere în mână, pe care o agita, să îmi dea în cap cu ea, nu alta.

Eu merg mai repede, ea vine după mine. Eu fac la stânga, în gangul lui Crăciun Anamaria, ea mă urmăreşte. Voiam să-i zic: „Doamnă, sunt doar un copil, n-aveţi treabă cu mine!“ Dar nu i-am zis şi am luat-o la fugă până la scara lui Crăciun. Acolo mi-am tras sufletul, şi înainte să sun la interfon mi-am jurat că n-o să mă mut niciodată mai departe de intersecţia cu Eminescu, unde toţi nebunii pot să-ţi dea cu sticle goale de bere în cap. Dar m-am mutat, la un moment dat, foarte aproape de gangul lui Crăciun, care nu mai stă de multă vreme aici. Şi nici Duţă Corina. Apartamentul ei de patru camere a valorat, la un moment dat, o mică avere.

S-au schimbat foarte multe pe Moşilor, însă Nebuna a rămas. Cred că are acum vreo 70 de ani. Şi-a pierdut furia. O văd din când în când, cu părul ei bogat şi alb, prins în coc, ca cel al cântăreţelor de operă ale copilăriei mele, stafidită, anemică, aproape o păpuşă de cârpă, prea mică în hainele ei lungi şi largi, aceleaşi. Nu mai sperie pe nimeni. Se târâie pe zebră, certându-se cu cineva la un telefon mobil din care nu vor pica niciodată fise de 1 leu.

Cum am devenit poetă

Nu m-am gândit niciodată că voi ajunge poetă!

Prima poezie din viața mea am compus-o pe la 4 ani și, pentru că nu știam pe atunci să scriu, i-am dictat-o lui Anton. Se numea „Mâine mergem la friptură!“ și evoca momentul în care eu, mama și Anton am mers la restaurantul „Calul Bălan“ de la Neptun, în ultima noastră seară de la mare. Mama s-a îmbrăcat cu un costumaș cu buline grena, pe care și-l cumpărase de la Bucur Obor; Anton și-a pus un sacou. Amândoi arătau foarte bine, deși mama zicea tot timpul că-i grasă. Arătau cum trebuie să arate doi părinți în concediu, la Neptun. La restaurant, am comandat toți la fel – ceafă de porc, cu cartofi prăjiți. Eu am băut Pepsi, ei au băut vin. Cefele de porc erau atât de mari, încât ieșeau din farfurie. Asta m-a impresionat. N-am putut să mâncăm tot, așa că ce a rămas a luat mama în șervețele și a băgat în geantă. Apoi, pentru că era acolo o orchestră care cânta muzică internațională, i-am rugat să danseze. Și au dansat. A fost totul ca un vis. A doua zi dimineața, pe balconul de la hotel, am mâncat resturile de friptură, cu chifle de la micul dejun, uitându-ne la mare și părându-ne rău că plecăm. A fost o amintire atât de frumoasă, încât nu putea să nu-mi inspire o poezie.

După aceea, am mai compus poezii din când în când și le recitam când mă înregistra Anton pe casetofon. La înregistrări, mai întâi cântam de una singură, apoi cântam împreună cu Anton, care mă acompania la chitară – „pe un vapor sunt 30 de cadavre și lângă ele o sticlă cu rom, / toți mateloții au murit de sete, că n-au avut un tirbușon“ –, dup-aia recitam poezii patriotice, învățate la grădiniță sau la școală, după care spuneam povești inventate și după povești urmau poezii compuse pe loc. Bancurile erau întotdeauna la sfârșit.

Înregistrările durau cam o oră. Anton scotea din casetofon caseta înregistrată și scria pe ea cu pixul – Adina, 1982… sau ‘83 sau ‘85.

— Să vezi ce o să-ți placă să te asculți când o să fii mare! zicea el.

Am încercat să ascult de curând casetele de pe care se șterseseră până și anii. N-am auzit nimic, decât un huruit care venea de undeva, de foarte departe. Nici o voce, nici o poezie, nici un cântec. De parcă viața aceea nici n-aș fi trăit-o! M-am uitat în oglindă, la un om mare și străin, și mi-a venit să plâng.

Dar să revenim la poezii. Prima poezie adevărată am compus-o în clasa a III-a și am scris-o cu litere caligrafice, pe un caiet dictando. Se numea „Pacea“. Nu știu ce mi-a venit s-o scriu. La început, m-am gândit să scriu despre pionieri, însă tot timpul scriam diverse lucruri în Caietul de comandant de detașament și eram cam sătulă de treburi pionierești. Dup-aia am vrut să scriu despre tovarășul Nicolae Ceaușescu sau despre tovarășa Elena Ceaușescu. M-am uitat multă vreme la portretele lor, ca să mă inspir. Mi-am dat seama brusc că erau niște oameni pe care nu-i întâlnisem niciodată și cum poți scrie așa, pur și simplu, despre niște necunoscuți? Ca să scrii poezii despre oameni, trebuie mai întâi să vorbești cu ei, să afli ce le place și ce nu le place, ca mai apoi să-i poți compara, într-o poezie, cu un stejar sau cu o grădină. Decât să scrii greșit, mai bine nu scrii deloc. Mai ales că Anton mereu îi înjura pe acești tovarăși și nu știam exact ce impresie să-mi fac despre ei. Și dacă n-aveam nici o impresie, poezia ar fi fost nesinceră. Așa că mai bine am scris despre pace, pentru că știam că pacea e un lucru bun și că toată lumea e de acord cu asta.

Așa că poezia mea suna cam așa:

Pacea e o floare,
Menită să ne apere viața.
Pacea e o dulce cântare.
Ce se aude în zori, dimineața.

Mai erau vreo două strofe, dar nu le mai țin minte.

La îndemnul tovarășei noastre, am trimis poezia la revista *Cutezătorii*. Am băgat foaia dictando într-un plic și am scris pe el adresa redacției. Am pus, împreună cu Anton, plicul la poștă și dup-aia am cam uitat de poezie, fiindcă aveam de crescut viermi de mătase la școală, precum și alte acțiuni importante pentru care nu trebuia să fii cu capul în nori, ca poeții.

Pe vremea aceea, toți pionierii erau abonați la revista *Cutezătorii*, iar revistele veneau la școală, în colete, o dată pe lună. Tovarășa noastră le împărțea înainte de ultima oră și dup-aia în clasă totul era vraiște, iar biata tovarășa nu se mai putea înțelege cu noi, oricât ar fi țipat sau ar fi bătut cu linia în catedră. Foșneam revistele, ne întorceam la bănci și vorbeam între noi prin bilețele sau chiar prin viu grai. Doar elevii care nu erau pionieri – ca țiganul Măgălie Remus – sau cei cărora li se luaseră cravatele, din diferite motive – cum era Lăcătuș Mihai, care înjura și scuipa –, nu primeau *Cutezătorii*.

— Liniște! Toată lumea – mâinile la spate! tuna tovarășa. O să citiți revista la sfârșitul orei sau acasă.

Adevărul este că nu citea nimeni nimic, în afară de banda desenată de pe ultima pagină. Și mereu era prea scurtă, pe episoade și cu „va urma“, ca serialele din fiecare duminică, de la *Lumea copiilor*, nici nu te lămureai prea bine ce se întâmplă, că se și termina episodul. Degeaba le spuneam elevilor la ședințele de detașament să citească și articolele despre pionierii fruntași, din diferite orașe ale țării, care plantau puieți sau îngrijeau animalele pădurii! Nici măcar eu nu le citeam, dar măcar mă uitam la poze…

În ziua în care am devenit poetă, m-am nimerit să fiu de serviciu cu clopoțelul, împreună cu Vulpe Nicoleta. Vulpe era colega mea de bancă și comandantă de grupă. Îmi plăcea de ea, pentru că era foarte ordonată și niciodată nu făcea ceva la care să nu te aștepți de dinainte. Adică știam când o să râdă și ce să-i spun ca să se supere, dacă n-aveam chef să vorbesc cu ea o zi întreagă. Atunci, își delimita foarte precis porțiunea ei de bancă, își punea penarul în așa fel încât să nu se atingă de al meu și îmi întorcea spatele, însă nu cu răutate, ci cu delicatețe. Știam și ce să spun ca să ne

împăcăm, iar după aceea, stilourile noastre scriau din nou pe caiete, în acelaşi ritm. Când îşi împărţea mărul cu mine, îl despica în două cu linia, în aşa fel ca jumătăţile să fie perfect egale. Nu vorbea foarte mult, spunea mereu „te rog“, „scuză-mă“ şi „mulţumesc“. Mă invita mereu la zilele ei de naştere. Dacă îi dădeam ceva, primeam mereu altceva în schimb. Era cea mai corectă prietenă pe care aş fi putut să o am. Însă, una peste alta, era la fel de plicticoasă ca „Prietenii naturii“ din *Cutezătorii*.

Aşadar, ne vine rândul la clopoţel, doi câte doi din fiecare clasă, cam o dată pe trimestru. Trebuie să stăm la masa elevilor de serviciu, din holul de la intrare, unde e bine să-ţi pui pulover chiar şi vara, ca să nu dârdâi de frig. Acum e începutul lui martie. Vulpe Nicoleta are mănuşi fără degete, ca să poată să scrie cu ele, şi un mărţişor mare în piept, cu un fluture din pene. Eu nu mai am mărţişor, căci i le-am dat pe toate pe care le-am primit lui Anton ca să le dăruiască colegelor de la serviciu şi să nu mai cheltuie bani pe ele. Am căciulă în cap.

E doar prima oră. Stăm amândouă pe scaune, la măsuţă. Între noi e clopoţelul, care seamănă cu talanga unei vaci.

— Eu sun de ieşire, tu suni de intrare… e bine aşa? mă întreabă Vulpe.

— E foarte bine, zic eu, după care ne adâncim în caietele noastre.

Tovarăşa ne spune mereu ca atunci când suntem de serviciu pe şcoală să nu pierdem timpul, şi să ne facem temele, ca să recuperăm ziua. Eu îmi fac tema la citire, Vulpe Nicoleta lucrează la planşa „Felicitare pentru mama, de 8 Martie“ pentru ora de desen. Şi-a scos cariocile şi le-a înşirat pe masă, pe colţul ei, ca să nu mă deranjeze.

În afară de noi, în hol nu mai e decât nea Paraschiv, care spală pe jos, lăsând dâre lungi şi ude pe pardoseala de ciment care seamănă cu o tablă de şah. În rest, e o linişte plăcută, întreruptă doar de ecourile amorţite ale vocilor de copii din clase, care dorm prin bănci, la prima oră, şi, din când în când, de ţipetele vreunei tovarăşe învăţătoare care s-a trezit cu faţa la cearceaf. Elevii de serviciu vin pe rând să-şi spele bureţii de cretă la ţâşnitoarea din holul de la parter. Paşii lor se apropie şi se îndepărtează,

dând un ritm şcolii noastre. E atât de bine să vii la şcoală şi să nu faci nimic altceva decât să stai şi să asculţi!

— Ce părere ai? mă întreabă Vulpe Nicoleta la un moment dat.

Mă uit la desenul ei, văd o pajişte, o ciupercă şi mai mulţi ghiocei de trei ori mai înalţi decât ciuperca. Seamănă mai degrabă cu nişte copaci. Însă nu mi se pare nimic în neregulă – doar ghioceii sunt vestitorii primăverii, aşa că pot fi la fel de mari cât nişte blocuri, de ce nu? Câţiva ani mai târziu, după ce devenisem deja poetă, am aflat că mă gândeam atunci la figura de stil care se numeşte hiperbolă.

— Ce zici? Să-i fac la ciupearca asta nişte buline roşii? zice Vulpe, rozând întrebător capătul unei carioci.

— Da, ar merge cu buline, zic eu.

— Şi… ghioceii… oare pot să-i fac albaştri?

— Nu, mă revolt eu. Ghioceii sunt albi.

Vulpe Nicoleta se uită la cele douăzeci şi patru de carioci chinezeşti, cel mai grozav set din câte există. Eu am găsit la librărie unul cu doar doişpe culori. Însă tatăl lui Vulpe lucrează la Ministerul Învăţământului, aşa că ea are rechizite mai multe decât toată clasa la un loc.

— N-am alb, zice cu regret. Dar nu pot să-i las aşa, goi. Să-i fac galbeni?

— Mai bine galbeni decât albaştri, zic repede şi mă întorc la tema mea de la citire. Nu-mi place de Vulpe când e nehotărâtă şi-şi pune prea multe întrebări. Oftând, ia carioca galbenă şi începe să coloreze.

Nea Paraschiv îşi termină treaba şi pleacă. Vulpe Nicoleta tresare brusc şi se uită la ceasul ei electronic cu o curea roz.

— E fără două minute. Să mă duc să sun?

— Du-te, zic, cu stiloul suspendat deasupra compunerii „Primăvara“. Tocmai terminasem cu păsările călătoare, care se întorseseră din ţările calde, şi treceam la partea cu mugurii care plesnesc.

Vulpe Nicoleta se ridică de la masă şi o ia la fugă, cu clopoţelul în mână, pe culoarele şcolii. Va traversa mai întâi culoarul cel lung de la

parter, va trece pe lângă cancelarie, va urca pe scara elevilor, va străbate holul de la etaj și va coborî pe scara profesorilor.

Voi, cei care nu ați prins școală cu clopoțel, probabil că nu vă dați seama cum ar suna toată povestea asta, cum se poate sparge liniștea într-un mod atât de unic și de muzical. Cum ecourile slabe se transformă treptat într-un vuiet, o larmă care se întretaie cu zgomote de uși trântite, de bănci care scârțâie, de tot felul de proiectile zvârlite, de tropăieli care dau năvală în curte, de șuturi de mingi care încep să se izbească în ziduri, icnete de fete trase de cozi și trântite, plesnituri și bufneli ale bătăilor care se nasc din senin sau le continuă pe cele mai vechi, ce au rămas neterminate, vocalize, arii, vibrații, toate acestea crescând, pe măsură ce clopoțelul înaintează pe culoarele școlii și, într-un final, sufocându-l de tot, până când Vulpe Nicoleta se iveşte gâfâind pe scara profesorilor, cu un ultim clinchet. Abia atunci încep cele zece minute de libertate.

Imediat după Revoluție, ne-au pus și nouă sonerie. Elevul de serviciu nu mai trebuia decât să se ridice de pe scaun și apese pe un buton.

Vulpe Nicoleta, roșie la față, se întoarce la masa noastră. Nici vorbă să mai pot lucra la compunere în recreație, pentru că gălăgia e prea mare. Așa că doar stau și mă uit cum trec pe lângă noi, spre curte, toți pionierii de la a III-a C. Mai întâi apare alergând Tănase Florin, cu o minge de fotbal, și câțiva băieți îl urmează. În urma lor a rămas Tătaru Stelian, care îi tot trage cordeluța de pe cap lui Popuțan Camelia, nu știu de ce. Vine și Floare Georgiana, care se oprește ca să-i aranjeze cordeluța lui Popuțan, după ce Tătaru a ieșit în curte. Popuțan se așază pe vine și începe să bâzâie. Apar Căpățînă Liliana și Duță Corina. Se țin de mână, Duță duce o hartă sub braț. Pe scara elevilor se rostogolește, de gras ce e, Pălaie Marian. Iancovici Alexandra și Grozavu Elena șușotesc ceva într-un colț. Lăcătuș Mihai scuipă cu precizie de la etaj, chiar lângă masa noastră, cea a elevelor de serviciu.

— Ce cretin! exclamă Vulpe Nicoleta, ferindu-și planșa de la desen.

Trece pe lângă noi Filimon Paul, trăgându-se de gușă. Și mai trec și Nanu Amelia și Soare Loredana, care tocmai fac schimb de sandviciuri.

Mandea Viorel se oprește chiar lângă mine, ca să se lege la un șiret.

— Ce faci după-masă? Ieși cu rotilele? mă întreabă, în timp ce îmi șterg stiloul de sugativă.

— Poate, răspund eu repede, sperând că o să plece.

Dar el se apropie și mai mult, iar eu îmi acopăr compunerea cu mâna.

— Ce scrii acolo?

— Nimic!

Și rămâne proțăpit în fața mesei noastre. Îi văd trecând și pe Logofătu și Sacagiu, care merg la doi metri unul de altul, pentru că astăzi sunt certați.

— Pot să sun? o întreb pe Vulpe, doar ca să scap de Mandea.

Vulpe se uită la ceasul ei electronic, cu o curea roz.

— E doar și opt minute. Dar… poți! zice Vulpe, cu înțelegere.

De-asta îmi place mie de Vulpe Nicoleta! Mereu sare pentru tine când ești la ananghie.

Iau clopoțelul de pe masă și încep să-l flutur în fața lui Mandea Viorel, care face stânga-mprejur, spre clasă. Toată mulțimea de copii care se revărsase mai devreme spre curte se întoarce în valuri spre școală. Mai târziu, am aflat că acest fenomen se numește flux și reflux.

Ultimii se întorc Tănase Florin și băieții, printre care e acum și Grozavu Elena. Merg spre clasă, pasându-și mingea de la unul la altul.

— Las’ că ne luăm revanșa în pauza viitoare! îi încurajează Tănase pe băieți și pe Grozavu.

Trebuie să urc cu clopoțelul la etaj. N-am de gând să alerg, ca Vulpe Nicoleta, doar merg ca un om normal, pe la fiecare clasă, clincănind alene din clopoțel.

— Vedeți că s-a sunat! le mai spun unora care încă mai stau pe la geamuri și se hlizesc.

— Să mori tu? îmi răspunde câte unul mai impertinent.

Uneori, mă intersectez cu vreo tovarășă profesoară care deja se îndreaptă spre clasă, cu catalogul sub braț, și-i mai agit de câteva ori clopoțelul în față, ca să fie sigură că a început ora. De obicei, tresare și se

sperie, însă nu poate să-mi zică nimic pentru că e datoria mea de elev de serviciu să-i atrag atenţia. Doar se uită urât şi o ia la picior.

Intru şi prin clase şi clincăn puţin, de control, pentru ca elevii să se aşeze prin bănci. După ce dispar toţi de pe holuri şi orele deja au început, iar glasurile şi râsetele se transformă în zumzete, mai clincăn vreo două minute prin şcoala pustie, doar aşa, de plăcere. De-asta îmi place mie să sun de intrare – e ca o plimbare veselă şi muzicală, seara târziu, după care urmează liniştea.

Mă întorc la masa elevilor de serviciu şi la compunerea mea. Ar trebui să trec de la mugurii care plesnesc la pajiştea smălţată cu flori. Însă tocmai acum mă bârâie la cap Vulpe Nicoleta, cu planşa ei de la desen.

A terminat de colorat ghioceii gigantici în galben şi tot nu e mulţumită.

— Ce zici? Peste ghioceii ăştia ar putea să adie soarele?

— Cum adică să adie soarele? nu înţeleg eu.

— Adică să mai fac un soare mare şi galben, aicea deasupra, care să adie cu razele lui şi să se potrivească la culoare cu ghioceii…

Mă gândesc.

— Da, poţi să faci soare! zic într-un târziu. Dar fă-i şi câţiva nori, ca să nu fie soarele singur pe cer…

Vulpe e de acord şi-mi mulţumeşte. Se apucă să deseneze soarele şi norii.

La intrarea profesorilor apare mama lui Tănase Florin. Are într-o mână un buchet mare de flori şi în cealaltă o sacoşă. Mă ridic – e de datoria noastră, a elevilor de serviciu, să-i primim pe vizitatori.

— Tănase Florin e acum la ora de citire, o informez pe mama lui Tănase.

— Ştiu unde e Florinel! Dar eu am venit ca să vorbesc cu tovarăşa voastră şi s-o felicit cu ocazia zilei de 8 Martie.

— Tovarăşa o să vină în recreaţie, la cancelarie, zic eu prompt şi amabil. Dacă vreţi vă arăt eu unde este…

Şi dau să o conduc pe holul cel lung, cu ţâşnitoare, de la parter.

Mama lui Tănase se opreşte şi se uită la mine.

— Ce-ai mai crescut, Adinuca! De ce n-ai mai venit pe la noi? Aveai o influenţă bună asupra lui Florinel.

Tac şi înghit în sec. N-am mai venit pentru că nu m-a mai invitat niciodată Tănase Florin ca să-i văd maşinuţele.

Însă mama lui Tănase nu aşteaptă neapărat un răspuns de la mine.

— Să vii cât de curând… am făcut o dulceaţă foarte bună de gutui! zice, fluturându-şi florile şi sacoşa, apoi dispare în întunericul holului, spre cancelarie.

— Ce zici de soarele ăsta? E destul de mare? întreabă Vulpe, colorând la planşa ei.

E mare, pătrăţos şi auriu, exact ca o plăcintă de la patiseria de pe Moşilor, colţ cu Eminescu.

— E bine, zic eu.

— Acuma fac şi norii!

Apoi Vulpe îşi aminteşte să se uite la ceasul ei electronic.

— E fără un minut… să sun?

— Sună, zic eu plictisită, în timp ce încerc să descriu în compunere gâzele şi fluturii care revin la viaţă.

În ora următoare, în care noi stăteam şi lucram la masa elevelor de serviciu, s-au întâmplat mai multe evenimente, aproape unul după altul. Mai întâi, a venit ţiganul Mărgărit la şcoală şi a intrat pe intrarea profesorilor. Se ştie că oricărui elev îi e frică de Mărgărit, mai ales că e handicapat. Eu alerg să-l caut pe Paraschiv, care era cu măturoiul său pe la etaj, şi o las pe Vulpe să se descurce singură cu Mărgărit vreo cinci minute. Când ne întoarcem, eu şi Paraschiv, îl găsim pe Mărgărit încercând să-i smulgă lui Vulpe planşa de la desen, la care se holbează plin de încântare.

— Huo! Hue! strigă el, arătând cu degetul spre ghioceii uriaşi şi spre soarele ca o plăcintă al lui Vulpe.

Vulpe e umflată la faţă de furie şi de plâns.

— Mărgărit! Lasă fetele-n pace! îi strigă Paraschiv, omul de serviciu, agitându-şi măturoiul, mai să-i dea una peste scăfârlie.

Lui Mărgărit îi e frică de măturoi. Lasă desenul lui Vulpe și o ia șontâc spre curte, cu halatul lui ca de spital fluturându-i în urmă ca o trenă.

— Mi-a stricat soarele! scânceşte Vulpe.

Însă nu i-l stricase de tot, era doar o îndoitură care îl făcea să pară o plăcintă tăiată în două.

După vreo zece minute, vine un domn care aduce coletele cu revistele *Cutezătorii*. Le lasă în hol. Apoi, din Secretariat ies tovarășa Vameşu – secretara de partid a școlii și o altă tovarășă secretară, care de obicei bate la mașina de scris. Încep să desfacă coletele și să împartă revistele pe clase. Tovarășa Vameşu deschide o revistă, citește ceva subțiindu-și și mai mult buzele ei rujate, ca două fire de ață, și se uită foarte lung la mine, care în acel moment nu știam dacă cireşii sau caișii își scutură primii floarea, în compunerea mea. Cele două tovarășe dispar împreună, în Secretariat.

Imediat, apare tovarășa directoare, care e o doamnă tânără și grasă ce mereu lasă în urma ei o dâră de parfum. N-o vedem foarte des prin școală. Se duce la Gazeta de perete din holul de la intrare și lipește ceva acolo, după care se întoarce spre mine:

— Bravo, Popescu Adina! Ești poetă!

Atât îmi spune și pleacă.

Desigur, eu și Vulpe ne repezim la Gazeta de perete și vedem poezia mea „Pacea“, publicată în revista *Cutezătorii*, decupată și lipită acolo.

— Ce mișto! exclamă Vulpe Nicoleta.

Eu nu spun nimic, căci am rămas fără glas.

În recreaţie, din mulţimea de elevi care se revărsa din școală spre curte, mulți mă arată cu degetul:

— Uite, poeta!

Alţii se opresc în dreptul Gazetei de perete ca să citească și dup-aia se tot uită spre mine, dându-și coate și râzând. E clar că tovarășa directoare anunţase că sunt poetă în fiecare clasă. Mă simt mândră de mine și pe undeva rușinată. Multă vreme de atunci n-am știut dacă e bine sau nu să fii poet și poate că și de aceea n-am mai scris niciodată poezii.

— Pacea e o floare de căcat! recită la un moment dat Tătaru Stelian, de la etajul întâi, ca să facă mișto de mine.

Apoi, la masa noastră se propteşte Mandea Viorel, fluturând din genele lui lungi, ca de fată.

— Nu știam că ești poetă! zice el. Ce poezii ai mai scris, în afară de asta cu pacea?

— N-am mai scris, i-o retez eu scurt.

— Știi, și eu scriu poezii. Însă eu scriu doar poezii de dragoste… tu ai scris din astea?

— E fără două minute, poți să suni! mă anunță Vulpe Nicoleta.

Am înșfăcat clopoțelul și am început să sun cu ură, ca să plece toți.

***

E ultima oră, eu îmi termin compunerea cu primăvara, Vulpe Nicoleta își termină felicitarea ei de 8 Martie. În general, ultimele ore sunt cele de muzică sau desen. Din clase se aud frânturi de cântece, la țâșnitoarea de la parter vin tot timpul elevi ca să-și clătească acuarelele. Mă simt împroșcată de peste tot cu sunete și culori.

Vulpe Nicoleta îmi arată pentru ultima dată planșa ei. E gata.

— Ce părere ai?

Sub ghioceii galbeni cât niște copaci se adăpostește ciupearca cu buline roșii, deasupra adie soarele – o plăcintă aurie, ruptă-n două. Peste norii pufoși stă scris, cu roz, caligrafiat: „Dragă mama, cu ocazia zilei de 8 Martie, îți urez La mulți ani! și multă sănate!“

— E foarte bine, zic eu. Doar că ai greșit un pic aici, la urare… Nu se spune „sănate“! E *să-nă-ta-te!*

Vulpe Nicoleta se uită mofluză când la desen, când la mine. Își dă seama de greșeală, dar nu-i vine să șteargă și să strice desenul. Văd în privirea ei – de obicei senină –, ceva tăios, necunoscut.

— Acuma, dacă tu te-ai făcut poetă, crezi că le știi pe toate! izbucnește Vulpe.

Își bagă desenul în bloc cu ciudă și începe să-și strângă cariocile, cele douăzeci și patru de culori. Se uită la ceas, ia clopoțelul de pe masă și

pleacă. E 12 fără zece, ultimul clopoțel. Vulpe Nicoleta a scurtat o oră cu zece minute și nu-i stă în caracter.

Așadar, în ziua aceea, m-am întors acasă poetă. Aș vrea, cu această ocazie, să mulțumesc școlii noastre, tovarășei învățătoare și tovarășelor profesoare de mai târziu, pentru că m-au învățat să scriu îngrijit, să folosesc în compuneri expresii frumoase, precum „alb ca omătul“, „țurțuri de cristal“, „dulce cântare“, „pajiște multicoloră“, „cunună de steluțe argintii“, „izvoarele spun povești“ și multe altele, după care acum încerc să sap în adâncul memoriei mele de om matur, ca să le smulg. Le mulțumesc pentru că m-au învățat să descriu peisajele și stările sufletești ale omului. Le mulțumesc pentru că m-au încurajat să mă exprim în acel limbaj poetic în care soarele nu adie niciodată, iar ciuperca nu poate să fie niciodată „ciupearcă“ și e întotdeauna mai înaltă decât ghioceii – vestitorii primăverii. Le mulțumesc pentru că am ajuns la 30 de ani și uite că trebuie să demontez cuvintele și frazele care sunt deja în mine, ca să mă pot reconstrui pentru a doua oară.

Viermii de mătase

Toți pionierii trebuie să crească viermi de mătase. Asta am primit ca sarcină în clasa a III-a. Pe la sfârșitul primăverii, tovarășa Vameșu, secretara de partid a școlii, a venit în fiecare clasă ca să ne spună cum e cu viermii.

E o tovarășă cu părul roșu, creț, ca o claie, cu buze subțiri, rujate, și cu o voce țipătoare, care se face ascultată.

— Acțiunea se va desfășura în sala de festivități pe tot parcursul trimestrului trei. Toate colectivele de pionieri din școală, de la clasa I până la a VIII-a, vor participa la viermi. O dată pe săptămână, după ore, veți merge în sala de festivități și le veți schimba așternuturile. Și tot o dată pe săptămână veți merge, tot colectivul, să colectați frunze de dud pentru hrănirea viermilor. Veți fi învoiți de la ultimele două ore.

Noi:

— Ura! Ura! Ura!

De-abia așteptăm să mergem la viermi!

Până acum am avut diferite acțiuni pionierești, însă nici una nu se compară cu aceasta, ca importanță și dificultate. La începutul clasei a II-a, chiar după ce ne-au făcut pionieri, am avut ca sarcină reciclarea maculaturii: ne-am adus de acasă caietele din clasa I, cu liniuțe și bastonașe, care oricum nu ne mai foloseau la nimic. Am adus și blocurile de desen sau alte rechizite, doar Abecedarele nu au fost date la reciclat, pentru că urmau să fie împărțite copiilor mai mici. Dup-aia, m-am tot întrebat la cine o fi ajuns Abecedarul lui Borcan Sorin, în care copiii din poze, inclusiv Ana-are-mere, erau mafioți – aveau ochelari negri, mâzgăliți cu stiloul, și fumau țigări Kent.

Tot într-a II-a ni s-a trasat ca sarcină reciclarea sticlelor şi a borcanelor. Aici n-a fost greu, căci au venit mamele sau taţii la şcoală şi au dat sticlele de lapte şi borcanele de iaurt pe care le mai aveau pe-acasă. Tatăl lui Tănase Florin a venit cu cele mai multe sticle, dintre care unele de vin şi de alte băuturi care cântăreau foarte greu la cântar şi uite-aşa ne-am făcut planul.

Apoi, pe la finalul anului şcolar am avut acţiunea „Clasa noastră ca o floare“ şi fiecare elev a trebuit să aducă la şcoală câte un ghiveci cu flori, o vază sau alte obiecte decorative cu care să ne împodobim clasa. Duţă Corina, împreună cu tatăl ei, au venit cu un ghiveci în care era un ficus mare, ca acelea care stau de obicei în sufrageriile oamenilor sau pe palierele de bloc. Tovarăşa a felicitat-o pe Duţă. Cei mai mulţi elevi au adus muşcate. Le udam şi le îngrijeam în fiecare zi şi n-ar fi murit dacă băieţii n-ar fi turnat în ghivece, de mai multe ori, apa cu acuarele de la desen. Ficusul l-am avut mai mult timp, până într-a IV-a, după care, în vacanţa de vară, a dispărut în mod misterios, nimeni nu ştie unde. Poate că se plictisise de şcoala noastră şi a plecat, pur şi simplu, a luat-o la picior.

Prin toamnă, la începutul clasei a III-a, am fost la recoltat castane. Şi sarcina asta a fost uşoară, pentru că pe strada şcolii noastre – strada Oltarului, care începea din Calea Moşilor şi se sfârşea la clopotniţa bisericii – creşteau numai castani. Doar ce ieşeam din şcoală şi dădeam cu şutul la castane. Într-o oră de sport, am mers cu toţii în curtea mică, cea din faţa atelierului de practică, am adunat doi saci şi am depăşit norma, de ne-a lăudat chiar şi tovarăşa Vameşu.

Iar acum, iată viermii de mătase! Însă cu viermii a fost cu totul altceva.

Mai întâi, ne-am dus toată clasa în sala de festivităţi, ca să vedem viermii şi să ne împrietenim cu ei. Eram cu tovarăşa noastră, însă mai era acolo şi o tovarăşă bătrână, de Ştiinţele naturii, de la clasele mari.

Sala arăta cu totul altfel faţă de cum o ştiam de la serbări. Era dată cu fundu-n sus. Peste tot, chiar şi pe scenă, erau bănci vechi, din acelea lungi, ca cele din laboratoare. Pe bănci era pusă hârtie velină, albă, prinsă cu piuneze dedesubt. Iar pe hârtie erau viermii – cu sutele, poate cu miile, că nu i-a numărat nimeni.

— Ia, ia! Dă-te, fată, să văd și eu! ne-am repezit noi, curioși să ne uităm la viermi.

Fiecare elev din clasa noastră avea propria lui imagine despre viermii de mătase înainte să-i vadă. Cumva, ne așteptăm să fie diferiți de alți viermi, precum cei din cireșele viermănoase. Ar fi putut să semene cu niște bunicuțe care tricotează! Sau cu niște tovarășe cu firul dus la ciorap!

De aceea am fost atât de dezamăgiți: erau niște viermi ca oricare alții.

— Nu-i atingeți! a țipat la noi tovarășa de Științele naturii, care stătea pe scenă, așteptând să ne vorbească.

Pentru că viermii nu se mișcau deloc, unii elevii au crezut că-s morți. Popuțan Camelia, care era de felul ei mai ciudată, a luat un vierme de pe masă și a încercat fără succes să și-l plimbe pe un deget.

— Aici avem viermii de mătase din specia *Bombyx mori*, a început tovarășa de biologie, cu o voce gravă, aproape șoptită. Vârstele larvelor sunt despărțite între ele prin perioade care poartă denumirea de „somnuri“. În momentul de față, larvele procedează precum oamenii, adică dorm.

— Șșșșt! a zis tovarășa noastră, ducându-și un deget la gură.

În momentul ăla, am amuțit cu toții. De ce am fi deranjat niște viermi care dorm?

Ferestrele cu zăbrele ale sălii de festivități, de regulă îmbâcsită de praf, erau larg deschise, pentru ventilația viermilor – am aflat noi mai târziu. De afară, din curtea școlii, se auzeau voci de copii de la ora de sport. Mirosea a flori de salcâm. Soarele călduț de început de vară cădea pieziș, chiar pe viermii care dormeau în legea lor. Unii se răsuceau molatec în somn. Aveau vise inelate.

O stranie magie s-a țesut acolo, între noi, copiii din a III-a C și viermii de mătase. Nu ne-am explicat-o atunci și nici mai târziu, când viermii s-au ascuns în gogoșile lor și au plecat definitiv din școala noastră.

Tovarășa de biologie de pe scenă a vorbit din nou:

— Sericicultura sau creșterea viermilor de mătase este o preocupare foarte veche a omului, încă din Antichitate. Ea s-a născut în Republica Populară Chineză și a fost dezvoltată de un popor prieten și frate cu poporul

român. Cu timpul, sericicultura s-a extins și în alte state, din cauza unei cereri continue de mătase naturală.

— Ce mătase? a întrebat Pălaie Marian care era mereu în urmă cu scrisul, cititul și cu orice.

— *Na-tu-ra-lă!* a repetat tovarășa, apoi a continuat. Larvele pe care le vedeți sunt domesticite. Viermele de mătase domesticit nu se găsește liber, în natură, ci trăiește numai alături de om, fiind îngrijit de către acesta.

Atunci, tovarășa noastră a tușit ca să intervină.

— Așadar, aceasta este datoria noastră de vajnici pionieri să îngrijim viermii de mătase și să luăm parte la o tradiție multiseculară.

— Și… când se trezesc? a mai întrebat Popuțan Camelia, cu viermele ei înfipt în vârful degetului arătător.

***

Săptămâna următoare, în ultimele două ore, cea de citire și cea de desen, am fost toată clasa la colectarea frunzelor de dud, ca să hrănim viermii. Tovarășa noastră ne-a împărțit în mai multe echipe, ca toată treaba să meargă mai repede. Eu am picat cu Căpățînă Liliana, Pălaie Marian și Filimon Paul. În calitate de comandantă de detașament și șefă a echipei, am primit o sacoșă mare de rafie pentru frunze, pe care am îndesat-o în ghiozdan.

— Mergeți doar în jurul școlii și nu traversați prin locuri nemarcate! ne-a zis tovarășa noastră. După ce găsiți duzii, colectați frunzele, fără să provocați stricăciuni copacilor și veniți înapoi la ora 12, ne-am înțeles?

— Da, tovarășa! au zis echipele.

Eram sigură că echipa lui Tănase Florin și Tătaru Stelian va merge la fotbal și va veni înapoi cu sacoșa goală.

Mi-am adunat echipa în holul din fața sălii de festivități, ca să ținem o ședință scurtă și eficientă.

— Eu știu doi duzi, am zis mai încet, ca să nu ne audă alte echipe ce puteau să fie prin preajmă. Unul la capătul străzii dinspre Moșilor.

— Da’ pe ăla îl știe toată lumea, spune Căpățînă, o fată curioasă, cu ochelari, cu un cap mai înaltă decât toți elevii de la a III-a și căreia i se zice

Girafa. Acolo se joacă Frunza între clase!

— Taci, Căpăţînă! Tu crezi că Tătaru Stelian ştie că copacul ăla e dud sau castan?

— Cum arată dudul? întreabă şi Filimon, trăgându-se de guşă.

Nu ştiu cum să-i explic.

— Dudul e pomul care face dude! zic cu un aer inteligent. Ce, n-ai mâncat niciodată dude?

— Nu, zice Filimon.

— Nici eu, zice Căpăţînă Liliana.

— Eu am mâncat, dar nu aicea, la mine la ţară, zice şi Pălaie.

Nici eu n-am mâncat, aşa că nu mai dau alte explicaţii. Să ne întoarcem la duzii noştri!

— Şi mai ştiu unul care sigur e dud. E la mine în spatele blocului, înspre Foişorul de Foc.

— Hai mai întâi la ăsta cu Frunza! propune Căpăţînă, cu un aer deja plictisit.

Mergem încrezători spre dudul care, în urmă cu 50 de ani, umbrea terasa unui faimos restaurant interbelic – Odobeşti. Desigur, nu ştiam asta pe atunci. Pe vremea noastră, sub dud era parcată mereu o Dacie albă, iar pe o suprafaţă întinsă de trotuar era desenat cu creta un teren de Frunza. Atunci când ploile îl ştergeau, se găsea mereu câte cineva care să-i îngroaşe liniile.

Dudul ajungea până la etajul trei al blocului de pe colţ, cel cu Pescăria. Era bătrân, avea crengi lăsate, doar să le apuci şi să iei frunzele cu mâna. L-au tăiat în 2004. Acum, pe locul dudului şi al terenului de Frunza e curtea unei vile.

Când am ajuns noi acolo, Tătaru Stelian era în vârful copacului şi tăia la crengi cu un briceag. Sub dud stătea Tănase, care jumulea frunzele de pe crengi, iar două fete din echipa lor, Iancovici Alexandra şi Duţă Corina, îşi şuşoteau de ale lor şi băgau frunzele lui Tănase în sacoşă.

Îi zic lui Căpăţînă, care e cât un stâlp, că doar d-aia i se zice Girafa:

— Hai să luăm şi noi!

Căpăţînă Liliana îşi potriveşte ochelarii pe nas şi se înalţă pe vârfuri după crăci. Ei îi e uşor, căci dacă mai creşte puţin, o să ajungă cât dudul. Ia frunzele una câte una şi mi le dă mie să le pun în sacoşă.

— Băăăi, Căpăţînă! strigă Tătaru din vârful dudului. Căraţi-vă, că ăsta e dudul nostru!

Căpăţînă se opreşte din cules şi rămâne suspendată cu o mână de craca ei. Se uită la mine.

— Cine zice că-i dudul vostru? mă răstesc eu la Tătaru Stelian.

— Păi, noi am ajuns primii, zice şi Tănase cu un aer indiferent, fără să se oprească din jumulit crengile de frunze. Găsiţi-vă alt dud!

Sacoşa lor e deja pe jumătate plină.

— Dar sunt destule frunze pentru toată lumea, zic eu împăciuitoare, după care o îndemn pe Căpăţînă să-şi continue treaba.

Căpăţînă e comandantă de grupă şi trebuie să mă asculte. Oftează şi mai smulge o frunză-două, fără tragere de inimă.

— Băăăi, Căpăţînă, dacă nu pleci, te scuip între ochelari! răcneşte Tătaru, de undeva de sus.

Căpăţînă îşi retrage mâna de pe cracă, înspăimântată.

— N-are cum să te scuipe, că îi e frică că-l spun lui tovarăşa! o încurajez eu pe Căpăţînă.

Ea înghite în sec şi se întinde din nou după frunze. După care fleoşc! Scuipatul lui Tătaru din vârful dudului o nimereşte pe lentila stângă.

Căpăţînă se face roşie, îşi scoate ochelarii plini de scuipat, şi-i şterge de fusta plisată de pionieră şi începe să bâzâie.

— Spuse, spuse lui tovarăşa! strig eu.

Un al doilea scuipat trece pe lângă mine şi aterizează pe asfalt, pe terenul de Frunza. Fac un pas în spate.

Iancovici şi Duţă nu zic nimic, de parcă n-ar fi din echipa lor. Filimon nu se bagă, Pălaie oricum e prost şi pricepe totul în reluare.

Doar Tănase Florin se îndoaie de râs. A uitat că într-a II-a îmi cerea tema la română şi că mă invita în fiecare sâmbătă la film, la cinema Mioriţa!

— Hai să mergem! zic eu cu nepăsare, îi întorc spatele și o iau spre Calea Moșilor.

Echipa mea mă urmează. Avem zece frunze în sacoșă.

În față la Pescărie, când sunt deja destul de departe de dudul lui Tătaru, mă opresc ca să le strig:

— Sunteți spuși cu toții la tovarășa! Și tu, Duță, și tu, Iancovici, că v-ați înhăitat cu Tătaru! Și vă scriu și în Caietul de comandant, că provocați stricăciuni copacilor! Vă scriu și vă spun!

Traversăm Calea Moșilor pe la semafor, la intersecția de la Eminescu. Căpățînă e îmbufnată, Filimon se trage gânditor de gușă, Pălaie, gras cum e, se rostogolește în urma noastră ca un balon cu picioare. Ne îndreptăm spre dudul din spatele blocului meu.

Îmi ia vreo jumătate de oră să-mi smulg echipa din față de la Foto-Muzica. Se uită în vitrină la plăcile cu poveşti şi vorbesc despre care ce a ascultat. Apoi se holbează la o chitară care costă 300 de lei.

— Haideți, că e ora 11 și n-avem frunze! zic eu.

Se urnesc greu, o lălăie pe stradă – ce fel de pionieri suntem noi? Or să moară viermii de foame, săracii! Că doar n-or să mănânce frunzele scârboase ale lui Tătaru…

Ajungem la dudul de pe Traian, unde acum e un chioșc din tablă și o mică terasă de cartier, cu trei mese, bere ieftină la halbă și Radio Romantic sau Nostalgic, la un difuzor.

Însă atunci nu era nici o terasă. Era doar dudul, cu trunchiul lui strâmb și contorsionat, și cu crăci pline de frunze doar sus în vârf. Sărac dud!

— N-ajung la crăci, zice Căpățînă Liliana, fără părere de rău, căci consideră că a făcut destul pentru echipa noastră.

Eu studiez dudul; de la un metru jumate în sus e înclinat ca o scară ce se sprijină pe-un acoperiș. Totul e să urci până acolo!

— Cineva se poate cocoța pe trunchi și dup-aia se întinde direct la frunze, sugerez eu.

Dar cine? Pălaie e prea gras și nu-l ține dudul. Eu și Căpățînă suntem fete.

Mă uit insistent la Filimon Paul, care se trage nervos de guşă. Şi el e grăsuţ şi are mâinile ca nişte moluşte, însă orice băiat de vârsta lui se poate căţăra într-un copac.

Filimon suspină, îşi lasă jos ghiozdanul. După care pipăie trunchiul cel drept, de un metru şi ceva, căutându-i asperităţile. Şi-l tot pipăie vreo zece minute. Ridică un picior, caută un sprijin cu mâna, renunţă, dă târcoale dudului, debusolat. Ţâţâie şi se tot trage de guşă.

— Hai să-i facem scăriţă cu mâinile! îi propun lui Căpăţînă.

Îi facem. Filimon pune piciorul şi-l înălţăm vreo juma de metru de la pământ. Se agaţă de un ciot şi rămâne suspendat în aer. Îl împingem. Cravata îi flutură. Guşa îi tresaltă. Ceva molâu şi lipsit de îndemânare atârnă deasupra noastră. Este un pionier de la clasa a III-a C, care se prăvăleşte bleg şi transpirat peste noi.

— Nu pot, scânceşte el. Alt dud nu mai ştiţi?

— Ştiu eu unul în spate la bloc la Floare Georgiana! sare Pălaie Marian. Lângă centrala termică.

Traversăm din nou, abătuţi, Calea Moşilor. E 12 fără un sfert.

Ajungem în spate la Floare. Pălaie ne călăuzeşte. Ne oprim în faţa unui copac verde, plin de frunze, cu crengile lăsate până aproape de pământ.

— Uite dudul! zice Pălaie victorios.

Ne apucăm cu toţii să îndesăm frunze în sacoşă. În cinci minute, aproape am umplut-o. La un moment dat, însă, mă încearcă o îndoială.

— Sigur ăsta-i dud? o întreb pe Căpăţînă, care are mediile cele mai apropiate de ale mele.

Căpăţînă ridică din umeri. Filimon mă priveşte nepăsător.

Mă duc s-o întreb pe femeia de serviciu de la blocul lui Floare.

— Tanti, nu ştiţi ce pom e ăsta?

— E platan, copii!

Aruncăm toate frunzele. Aşa ne trebe dacă ne luăm după Pălaie, clop de paie care are numai 4 şi 5 şi e prost.

Pe la 12 fără cinci, ne întoarcem spre şcoală cu sacoşa goală şi cu buza umflată. La colţul străzii, echipa lui Tănase joacă Frunza sub dud. Nu-i

băgăm în seamă, nici ei pe noi.

În sala de festivităţi, o găsim singură pe Popuţan Camelia. Suntem convinşi că nici n-a plecat de-acolo. E fascinată de viermi. Stă nemişcată şi se uită cruciş la degetul ei arătător, pe care nu e nimic.

— Uite că şi-a mâncat viermele! spune nepăsător Filimon Paul.

Râdem toţi, dar tăcem apoi, căci apare tovarăşa noastră. Mai stăm jumătate de oră în plus la şcoală ca să hrănim viermii. Punem peste ei frunze proaspete de dud. Par la fel de somnoroşi ca şi prima oară, aşa că facem toată treaba în linişte. Eu aş putea să jur că aud totuşi un ronţăit.

Tovarăşa felicită echipa lui Tănase, care a colectat cele mai multe frunze. Eu mă ciupesc de ciudă, dar nu spun nimic. E mai bine aşa. N-am nici un chef să mă scuipe Tătaru peste tot pe unde mă vede, pentru nişte viermi.

E aproape sfârşitul trimestrului III. Trebuie să scăpăm de viermi, căci în sala de festivităţi se vor ţine, ca de obicei, serbările de final de an. Viermii s-au mărit, sunt acum cât degetul arătător al lui Popuţan şi au un aer suferind. Nu mai dorm deloc, mănâncă mult, nu le mai ajung frunzele. Poate chiar sunt bolnavi. În sală miroase urât, a putreziciune. E un miros dulceag, de-ţi vine să vomiţi, deşi ferestrele sunt mereu larg deschise.

Mi-e groază de ziua în care clasa noastră e de serviciu la schimbat aşternuturile. Trebuie să pui mâna pe viermii aceia mari şi moi şi să-i muţi de pe o masă pe alta. Uneori, mai cad şi pe jos, iar Tătaru Stelian îi storceşte cu piciorul.

Cel mai bine e tot la colectat frunze, deşi echipa noastră n-a făcut mari progrese. Însă nu ne mai dăm aşa de tare silinţa. Dacă prindem liber dudul lui Tătaru, umplem rapid o juma de sacoşă. Dacă nu, mergem prin magazine, stăm câte o oră la JECO – jocuri logice – sau intrăm la librărie ca să ne uităm la cărţi şi să ne certăm pe poze. Răsfoim cu toţii *Povestiri istorice* şi punem mâna pe domnitorii care ne plac.

— Ăsta-s eu!

— Eu!

Dacă nu-ți mai rămâne vreun domnitor liber, pe o pagină, poți să pui mâna și pe cal.

Uneori, ne plimbăm pur și simplu în jurul școlii. Eu și Căpățînă Liliana ne-am mai împrietenit, uneori chiar ne ținem de mână pe stradă; Pălaie cu Filimon – nu.

E vară și întreg cartierul miroase pătrunzător a vacanță. Vorbim de mare, de munte și de bunicii de la țară. Ne calculăm mediile și ne ies bune. Eu voi lua iar coroniță; Căpățînă – iar premiul doi. Nimic nu se schimbă în mica noastră lume de pe Calea Moșilor, iar noi creștem an de an fericiți, în gogoșile noastre de mătase.

— Tiiii! exclamă Pălaie Marian. Dacă ăștia nu-s duzi, să moară mama!

Ne-am îndepărtat mai mult de școală decât de obicei și am nimerit pe o străduță pe care n-o știam. Toată, de la un capăt la altul, e plină de duzi. Din poartă-n poartă, câte un dud cu crăci pe care le poate apuca oricine și cu trunchiuri pe care până și Filimon Paul poate să se cațăre. E împărăția duzilor.

Și toți sunt plini de frunze și de dude, albe și grase, ca viermii de la școala noastră. Pe astea le recunoaște imediat Pălaie și se năpustește asupra lor.

— Așa e și la mine la țară, doar că dudele nu-s albe, îs roșii! zice bucuros Pălaie, cu gura plină.

Dude? Bleah! Astea nu-s fructe pe care să le găsești la Aprozar.

Filimon ia o dudă, o strivește între degete, după care o bagă în gură.

— E bună, zice el într-un târziu.

Apoi, începe să culeagă și-i dă și lui Căpățînă. Le molfăie împreună.

— Frunzele, frunzele! zic eu, care n-am poftă de nici o dudă. Lăsați dudele, să colectăm frunzele!

Mă gândesc deja că dacă n-or să încapă toate în sacoșa de rafie, le putem băga și prin ghiozdane. În sfârșit, o să felicite tovarășa echipa noastră și-or să moară de ciudă Tănase Florin și Tătaru Stelian.

— Ia! îmi întinde Pălaie o dudă, din degetele lui murdare, pătate cu cerneală de la stiloul românesc care mereu curge. P-ăsta și-l poate permite,

căci am aflat că tatăl lui e muncitor.

Pălaie e pe jumătate cocoțat în dud. Cum o fi reușit? Și cum de nu se rupe dudul sub el?

Iau duda și toți se uită la mine. Nu pot să n-o mănânc. O șterg de cravată ca să n-aibă microbi și o înghit un pic în silă. E zemoasă și dulce. Un dulce care îmi amintește de mirosul din sala de festivități, însă acum nu-mi mai pare grețos.

Întind mâna după o altă dudă, apoi după alta, în timp ce echipa mea zburdă prin duzi. Oamenii ies la porți ca să ne vadă: ce fac pionierii de la a III-a C!

Venim la școală cu sacoșa plină cu frunze, amestecate cu dude. Însă în sala de festivități nu mai vedem nici un vierme, sunt doar niște gogoșele mici și translucide. Popuțan are în mână o gogoașă, pe care o studiază oarecum șocată. Încearcă s-o privească în lumină, ca să vadă viermele din interior.

— Copiii, sarcina voastră s-a încheiat, spune tovarășa Vameșu, care era pe scenă și se adresa mai multor clase adunate laolaltă. Curând vor veni cei de la gospodăria de partid ca să colecteze gogoșile de mătase. Voi, colectivul de pionieri de la școala noastră, v-ați îndeplinit planul, așa că ne putem ocupa cu toții de organizarea festivităților de sfârșit de an. Îi rugăm pe comandații de detașamente să ne prezinte bilanțurile…

— Am adus frunze la viermi! îndrăznește oarecum în reluare Pălaie Marian, arătând sacoșa noastră. Acum nu mai vor să mănânce?

— Nu, îi răspunde cu obișnuita ei voce țipătoare și tăioasă tovarășa Vameșu. Acum nu mai mănâncă, se transformă.

Eu uit imediat de viermi, de dude și de frunze. Caietul meu de comandant e vraiște și, brusc, am atâtea de făcut! Încă mă mai gândesc dacă să-i scriu pe Tătaru și pe Tănase că au produs stricăciuni duzilor din cartier.

Elevii încep să plece spre clasele lor. Printre ultimii rămâne Popuțan Camelia, care o trage de mânecă pe tovarășa Vameșu.

— Am voie s-o iau acasă? o întreabă, arătând spre gogoașa ei.

Tovarășa trece pe lângă ea – n-a auzit-o sau n-are chef să-i răspundă.

Logofătu și Sacagiu

Logofătu Cristian și Sacagiu Gabriel erau cei mai buni prieteni din clasa I. Au stat mereu împreună în bancă. Într-a VI-a, când ne-am făcut echipele de cireșari și au început toți cu secretele și cu trădările, de nu mai știai în cine să ai încredere și care era spion, ei au făcut tot timpul parte dintr-o singură echipă, formată din doi membri: Logofătu și Sacagiu.

Parcă erau Lolek și Bolek, din desenele animate.

Logofătu Cristian era înalt și slab și nu era urât, dar avea ceva respingător. Era alb la față ca creta, de ziceai că-i Fantomas. Avea nasul cârn și ochii albaștri, iar pleoapele îi erau roșii și umflate. Mai târziu, am aflat că boala aceea se numea conjunctivită. Se freca mereu la ochi cu mâinile și unghiile îi erau netăiate și cu negreală sub ele. Atunci, ochii îi deveneau lăcrămoși și mai roșii chiar decât pleoapele. De aceea, părea un băiat nespus de trist.

Sacagiu Gabriel era mic și agitat. Stătea în fața mea și fojgăia tot timpul ceva în bancă. Atunci când întorcea capul ca să mă întrebe chestii, vedeam că avea ceară în urechi. Scârbos. Dacă îi răspundeam, făcea „hî?“, de parcă nu m-ar fi auzit. Uneori, se uita pur și simplu prin mine. Ochelarii îi lunecau într-o parte și privirea îi era un pic șui, așa că nu-mi dădeam seama ce era strâmb la el. Câteodată, încremenea ca o statuie, visând cu ochii deschiși.

— La tablă, Sacagiu!

— Hî?

Atunci, știam că intrase în lumea lui.

Sacagiu era născut în aceeași zi cu mine: 10 septembrie. Însă asta era singura legătură între mine și el.

Logofătu locuia într-o casă veche – într-o magherniță, cum spunea Anton – de pe strada Toamnei. Sacagiu stătea în partea opusă, spre Republicii, într-un bloc vechi de pe strada Spătarului. Când ieșeau de la școală, se tot conduceau unul pe altul acasă. Sacagiu mergea până în fața porții lui Logofătu, de pe Toamnei, apoi Logofătu mergea până în fața blocului lui Sacagiu, de pe Spătarului. Și tot așa. Pe la ora 6 seara, încă îi puteai vedea întorcându-se acasă de la școală.

Odată, într-a IV-a, l-am întâlnit pe Sacagiu singur, la JECO, chiar lângă blocul meu. Tot timpul când veneam de la școală mă opream la JECO. Acolo era vânzătoare o femeie tânără, drăguță, cu părul lung, care toată ziua se juca cu cubul Rubik, pentru că nu avea clienți. Nu-i ieșea decât o față, cel mult două.

Mi-arăta ce jocuri noi au mai apărut, chiar dacă n-aveam bani să le cumpăr: Bunul Gospodar, Dacii și romanii, Sus-jos, Piticot. Dup-aia, la salariu, o rugam pe mama să mi le ia. Cu alte cuvinte, mergeam acolo ca să mă informez despre jocuri, dar stăteam mereu cel puțin o oră. Vânzătoarea îmi povestea despre Lego, Monopoly și alte jocuri din străinătate.

Când am intrat, Sacagiu era deja acolo și asambla împreună cu vânzătoarea cea tânără șinele unui trenuleț electric care era foarte scump, costa vreo 1000 de lei. Sacagiu tot îi șușotea ceva de niște macaze care „ar trebui să fie acolo și acolo“, însă când m-a văzut, a amuțit. Se holba la mine speriat și ochelarii îi tot cădeau într-o parte. Dacă ar fi fost și Logofătu de față, s-ar fi ascuns în spatele lui.

M-am uitat urât la el, căci mă simțeam geloasă: vânzătoarea era prietena mea.

— Degeaba te uiți la trenuleț, că n-ai bani să-l cumperi! i-am zis lui Sacagiu, fără să-i dau „bună ziua“ vânzătoarei, pentru că mă trădase.

— Hî? a zis el și a privit prin mine, undeva afară, la stâlpii de pe Moșilor.

— Îl știi pe Gabriel? m-a întrebat vânzătoarea zâmbind.

„Gabriel“? În primul rând, nu-l cheamă Gabriel, îl cheamă Sacagiu. În al doilea rând, de unde îl știe *ea* pe Sacagiu?

Sacagiu și-a revenit din faza de statuie, a lăsat trenulețul vraiște și a tulit-o din magazin.

A trebuit să stau să-i explic vânzătoarei, în timp ce strângea șinele, că eram colegi de clasă, dar că Sacagiu era un pic ciudat.

— Și ce dacă? a râs ea. În vremurile astea pe care le trăim, toți suntem un pic ciudați.

Atunci n-am înțeles ce voia să spună și nici nu m-am străduit.

— Puteți să-mi arătați vă rog *Cartea Junglei?*

Mereu eram politicoasă cu oamenii mari pentru că știam că obțin mai ușor anumite privilegii.

Însă n-am uitat faza aia, iar odată, după ora de desen, când ne spălam guașele și acuarelele la țâșnitoarea de la parter, i-am povestit lui Logofătu că l-am prins pe Sacagiu la JECO.

— Era un trenuleț foarte scump, costa cel puțin 1000 de lei! Crezi că Sacagiu vrea să-l fure sau… să dea o spargere la JECO?! l-am întrebat oarecum bănuitoare, mai ales că în ultima vreme fuseseră mai multe spargeri de apartamente pe Calea Moșilor. În urma uneia dintre ele, murise Mihaela Runceanu, cântăreața.

Logofătu avea ochii umflați și era mânjit pe față de portocaliu. Era la fel de trist ca un claun.

— Da’ de unde! mi-a zis el și părea că plânge cu lacrimile alea de acuarelă. Gabriel are acasă treizeci de trenulețe… Trenurile îs viața lui. Vrea să se facă mecanic de locomotivă.

— Da?!

Multă vreme m-am simțit vinovată față de Sacagiu, așa că i-am făcut cadou, printr-a VI-a, o serie de timbre cu locomotive cu aburi, plus vreo doi pești unicat, neștampilați și nefilați, din Belize. Nu-i mai avea nimeni din clasă.

Nu mi-a mulțumit în mod direct, dar s-a uitat la mine în modul cel mai prietenos de care era în stare: cu un ochi prin ochelari și cu unul pe deasupra, așa că unul părea maro, celălalt verde.

— Ei bine, nu le aveam p-astea! a rânjit el.

Mi s-a părut că l-am făcut fericit.

Într-a V-a, când era moda cu timbrele, Logofătu și Sacagiu aveau cele mai grozave clasoare din toată clasa și asta pentru că făceau schimburi doar între ei. Atunci mi-am dat seama ce înseamnă să păstrezi bunurile cele mai de preț în familie. Și tot atunci, m-am mai împrietenit un pic cu ei. Mai ales cu Logofătu, care, dintr-odată, avea tot timpul ceva de vorbit cu mine.

Mergeam o dată pe săptămână cu Anton la Filateria de la Eminescu și cumpăram plicuri din alea de 2 lei. În general, erau timbre ștampilate, dubluri la cele pe care le aveam deja. Câteodată, Anton îmi lua serii și colițe, cum a fost seria aia cu orhidee sau colița cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român.

Era un început de iarnă fără zăpadă, în 1989. Am mers cu clasorul la școală, ca de obicei. N-aș fi dat pentru nimic în lume seria cu orhideele, mai ales că nu văzusem una adevărată în viața mea, însă aș fi dat, la o adică, colița cu tovărășul Ceaușescu la Congres pentru seria Monumente ale naturii – capra neagră, cocoșul de munte, floarea-de-colț și nu mai știu ce – a lui Logofătu.

După ora de română, la care avusesem lucrare și-l ajutasem, șoptindu-i un sinonim pentru „virtute“ (s-a dat pe două rânduri, mie îmi picaseră „osândă“ și „mândrie“), i-am cerut să facem schimbul.

Logofătu era mânjit pe față cu cerneală de la stiloul lui românesc care curgea (alea chinezești nu curgeau niciodată), așa că avea fața plină de pete mari, triste, de parcă ar avut un soi necunoscut de pojar albastru. A fost de acord imediat. În ultima vreme, Logofătu părea suspect de drăguț cu mine.

Însă s-a băgat Sacagiu și a stricat totul:

— Cristian, nu te grăbi! Să verificăm mai întâi colița!

Care Cristian? Îl cheamă Logofătu toată ziua!

Și a scos Sacagiu lupa lui de filatelist, care costa vreo 50 de lei (oare dăduse spargere și la Filaterie?) și a început să studieze milimetru cu milimetru colița mea cea nouă, cu ochiul lui vigilent și maro, prin ochelari și prin lupă, în vreme ce ochiul celălalt, cel verde, cu care se uita pe

deasupra ochelarilor strâmbi, privea visător undeva în zare, pe geam, în curtea școlii.

— Ha! E filată! a strigat el victorios.

— Cum să fie filată?! am sărit eu ca arsă. E coliță nouă.

— Vino încoace să vezi! zice Sacagiu și-mi dă lupa. Vezi acolo sus, la porumbelul păcii, o îndoitură? O cută, acolo, între aripă și tricolor?

— Ești prost. Nu văd nimic. Nu-i filată!

Copiii care erau prin clasă se perindă unul câte unul pe la lupa lui Sacagiu, ca să vadă colița.

— Da, bă, e filată! zice și Tănase Florin, care are ochi buni, nimerește cu corneta o castană și de la zece metri și o dă jos din copac. E șifonată acolo, la porumbel!

Vin și alții și părerile sunt împărțite. Eu îmi amintesc că Anton, atunci când a cumpărat colița, a băgat-o în buzunarul de la piept de la palton… s-o fi filat acolo, ce să zic? Tac și nu mai spun nimic, dar îi zâmbesc încurajator lui Logofătu.

Sacagiu își îndreaptă ochelarii pe nas și i se adresează colegului său de bancă:

— Cristian, eu te sfătuiesc să nu faci schimbul acesta!

Logofătu se uită când la mine, când la Sacagiu și se tot freacă la ochi vreo cinci minute, după care arată de parcă ar fi bocit un an întreg.

— Băi, Gabi, merg pe mâna ta! zice într-un târziu. Dacă-i filată, îi filată… nu facem schimbul!

Îmi vine să-i dau una peste meclă lui Sacagiu, de să-i sparg ochelarii, dar mă abțin. Dup-aia mă pufnește râsul, parcă te poți supăra pe Sacagiu?

Și uite-așa am rămas eu cu colița cu tovarășul Ceaușescu, pe care, prin februarie, după ce am reluat școala după o lungă vacanță, n-am mai putut s-o schimb nici măcar pe vreo serie incompletă, filată și ștampilată, cu obiceiuri populare și Muzeul Satului.

— Ceaușescu?! Bleah, comunisto! Jos Ceaușescu! striga Tănase când o vedea în clasorul meu cel bleumarin.

— Vrei să-i dau foc cu bricheta? mă întreba Lăcătuș Mihai din ultima bancă, care între timp se apucase de fumat.

Chiar atunci apăruseră prin clasoare timbrele cu peștii din Belize, care deveniseră brusc mai valoroase decât toți ceaușeștii, orhideele și monumentele naturii la un loc. Iar ăia mai proști din clasă începuseră să fac schimb de surprize de la gumele Turbo cu fotbaliști – Gullit, Maradona, Van Basten și alții pe care nu-i știam și, oricum, astea nu erau schimburi pentru fete. Moda cu timbrele era deja pe trecute.

Dar să revenim la Logofătu și Sacagiu.

Într-a VI-a, pe când trebuia să facem insectar, pe Sacagiu, care mereu lua lucrurile în serios, l-a mușcat o gâză și n-a mai venit vreo zece zile la școală. Nimeni nu știa ce se întâmplase de fapt, nici măcar Logofătu.

— L-a mușcat o tarantulă, își dădea cu presupusul Filimon Paul la ora de bio, trăgându-se de gușă.

— Ba nu, doamnă! O viperă! zise Istrate Matei, râzând. Sacagiu a vrut să pună o viperă la insectar. Pentru că nu vede bine, a crezut că vipera e viespe… ha, ha, ha!

— Ia terminați cu prostiile! țipă profa de bio. Colegul vostru va avea media 10 din oficiu pentru că s-a străduit să-și facă insectarul, nu ca voi.

A doua zi a venit mama lui Sacagiu la școală și a spus că era în spital. În pauză, Logofătu stătea cu capul pe bancă și am crezut că doarme. L-am zgâlțâit un pic, s-a uitat trist la mine cu ochii lui înroșiți. De data asta, plângea de-adevăratelea.

Însă Sacagiu s-a făcut bine și și-au reluat drumurile lor comune de întoarcere acasă de la școală, în sus și-n jos pe Calea Moșilor. Chiar nu știu ce tot aveau să-și spună, după atâția ani.

Tot într-a VI-a, Logofătu ne-a invitat pe mine și Sacagiu să-i vedem surioara. Se născuse de doar câteva luni.

Am plecat toți trei după ore, mai întâi pe sub clopotniță, apoi pe lângă biserica Silvestru. Era pe la sfârșitul lui martie, iar soarele avea deja destulă putere. Logofătu părea orbit de atâta lumină și-și ducea mereu mâinile la ochi. Sacagiu, în starea lui de agitație, era când în dreapta, când în stânga

noastră, de parcă am fi fost o mamă și un tată care am fi avut după noi un copil fără astâmpăr.

Am făcut la dreapta pe strada Toamnei și am dat prima oară cu ochii de magherniță, vorba lui Anton. În fața casei era o curte mare, cu mai multe plante aproape înfrunzite, o cișmea, ligheane de plastic, o alee, o frânghie de rufe pe care atârnau niște pături și niște haine – printre care blugii și tricourile lui Logofătu, plus câteva perechi de chiloți.

La poartă, Logofătu se simțea dintr-odată rușinat. A băgat mâna în buzunar după cheie, apoi s-a răzgândit și a sunat.

Prima oară n-a răspuns nimeni, însă mie îmi plăcea să mă uit la curtea aia prietenoasă, în soare, mă bucuram că venise primăvara și pe strada Toamnei, iar Sacagiu vorbea ceva despre trenuri supersonice, așa că eram ca doi invitați care nu se grăbesc prea tare să ajungă în vizită. Doar Logofătu era nerăbdător și suna întruna.

În sfârșit, a ieșit mama lui. Era îmbrăcată cu mai multe pulovere, deși afară era cald. Chiar și așa, părea o femeie foarte slabă și avea ochii lui Logofătu: albaștri și cu pleoape atât de umflate și de roșii, încât nu părea să facă altceva decât să stea în maghernița aia și să plângă.

Chiar și Logofătu, care era obișnuit cu ea, s-a dat un pas înapoi, ca și cum l-ar fi lovit ceva în plex.

— Am venit cu Gabi… și cu Popescu Adina de la mine din clasă, ca s-o vedem pe… aia mică… pe Ruxi! Ce face?

Cred că mama lui Logofătu și-a adunat toată tristețea din ea ca să poată să ne vorbească, din umbra casei, cu glasul ei foarte slab, neîndrăznind să facă doi pași spre noi, în soarele grădinii.

— Cristian, Ruxi doarme acum. Tocmai a adormit. Hai să n-o trezim! Să nu se supere colegii tăi, dar mai bine veniți altă dată!

Nu m-am supărat, ba dimpotrivă. Era o zi prea frumoasă de primăvară ca să fiu înghițită de casa aceea cu un aer bolnav. Iar lui Sacagiu îi era oricum indiferent unde era, unde s-ar duce.

Am stat vreo trei ore la monument, la biserică, și am vorbit – mai mult Sacagiu despre trenuri, avioane, telecomunicații și despre cum o să ajungă

lumea teleghidată, cu telefoane fără fir. Logofătu era cam apatic şi mai mult tăcea.

Ne-am despărţit, iar Logofătu s-a oferit să-l conducă pe Sacagiu acasă. Eram convinsă că dup-aia, Sacagiu o să-i propună lui Logofătu acelaşi lucru, aşa că i-am lăsat să orbecăie pe orbita propriei lor planete, la nesfârşit.

La practică

În clasa a V-a, ne-au pus și nouă practică. Pentru că învățam de după-masa, ne-au pus-o miercurea dimineața, de la 9:30. De altfel, era singura zi pe săptămână în care veneam mai devreme la școală. După practică, mergeam normal la ore și stăteam până pe la 5.

Atelierul era în curtea cea mică de lângă clopotnița bisericii. Acolo aveam menghine, pile, cleşti, bucăți de fier și de oțel, adică tot ce ne trebuia pentru a face practică. Pe tovarășul profesor îl chema Neacșu și era un maistru care lucrase mai de mult într-o fabrică adevărată.

Intram în atelier, unde mereu mirosea a ceva pilit. Era început de iarnă, soarele intra de-a curmezișul pe ferestre și lumina dulapuri și lăzi pline cu scule destinate practicii, pe care noi nu le cunoșteam; le știau, în schimb, cei din anii mai mari. Găseam bancurile de lucru gata pregătite: câte o menghină pentru fiecare, în așa fel încât să stăm față în față, dar să putem lucra și în echipă.

Tovarășul maistru ne întâmpina ca și cum am fi fost nişte musafiri la el acasă. Cred că se plictisea atunci când nu veneau elevi, mai ales că toate clasele aveau doar câte o oră pe săptămână. Îl găseam deschizând și închizând dulapuri, de parcă ar fi căutat în zadar ceva neprețuit, fojgăind prin colțuri, pe la fiarele vechi pe care le predasem într-a IV-a, șontorogind dintr-o parte în alta, căci nu mergea bine cu un picior. Era bătrân, avea vreo 60 de ani.

— Băi, elevi! ne spunea el de fiecare dată, după ce ne împărțea halatele albastre. Nu toată lumea trebe să devină muncitori… aicea nu-i ca la desen, muzică sau ce mai faceți voi pă la școală… aicea-i practică! Le ai sau nu le ai… îți place sau nu-ți place… lămurit?

Până să se aplece ca să mai culeagă ceva de pe jos, Tănase, Tătaru Stelian şi alţi băieţi erau deja la uşă.

— Tovarăşe maistru, noi putem să plecăm la fotbal?… că avem meci stabilit cu Beu'…

Tovărăşul se îndreaptă de spate şi se uită în lumină, mijindu-şi ochii.

— Băi, elevi, eu v-am mai zis că nu vă ţin aicea cu forţa… care le are, să stea şi să-nveţe, care nu le are, poa' să plece… lămurit?

— Şi… nu ne puneţi absenţi? îndrăzneşte Tănase Florin, cu un picior afară din atelier.

Tovarăşul aruncă după ei cu ce a luat de pe jos, dar băieţii deja au zbughit-o.

— Valea, derbedeilor! Lămurit? râde el ca apucatul.

Rămânem la practică doar noi, fetele, şi doi-trei băieţi mai blegi, cum ar fi Pălaie Marian sau Logofătu şi Sacagiu. Tovarăşul maistru ne dă fiecăruia o bucată de material şi ne arată cum s-o fixăm în menghină. Învârtim cu toţii de manivele. Menghinele sunt ruginite şi scârţâie. Apoi luăm pilele şi începem să pilim. Hârşt, hârşt! se aude în tot atelierul.

— Aveţi grijă să nu vă piliţi şi deş'tele, lămurit?

În timp ce noi muncim pe rupte, tovarăşul maistru îşi face de lucru, şurubăreşte, bate cuie, zdrăngăne fiare. Paraschiv, omul de serviciu, îi mai dă să repare ce se strică prin şcoală. De multe ori boscorodeşte câte ceva de unul singur, uneori fluieră încet un cântecel. Dacă n-ar vorbi şi n-ar fluiera, am uita cu totul de el şi ne-am vedea de-ale noastre, poate ne-am juca ŢOMAPAN sau Nenea Nae stă în baie, ca să ne treacă timpul mai repede. Însă mereu ştim că e acolo, aşa că nu ne oprim din pilit.

Din când în când, tovarăşul îşi târşâie pantofii până la un fişet încuiat cu o cheie. Nu-l vedem ce face, căci îşi bagă capul cu totul în fişet. Gâl, gâl, gâl – auzim noi. Preţ de câteva secunde, capul lui pare să se simtă foarte bine acolo, căci atunci când şi-l scoate, ochii îi licăresc jucăuşi.

Încuie cu grijă fişetul la loc. Apoi, stă cu mâinile în buzunarele halatului şi ne supraveghează.

— La practică nu-i de joacă… nu-i ca la pictură, muzică şi ce mai faceţi voi pă la şcoală! Aici se pot întâmpla răniri grave şi dup-aia eu sunt tras la răspundere… Atenţie sporită, lămurit?

Hârşt, hârşt! fac pilele noastre, alcătuind un ritm vesel, ca cel al unui marş, iar tovarăşului maistru i se închid ochii. Pare să adoarmă în picioare, legănându-se uşor în faţă şi în spate.

— Aaau! face deodată Pălaie Marian, care pilea cu atâta îndârjire, încât i-a alunecat pila din mână şi când s-o prindă, îşi trosneşte una în picior.

Tovarăşul maistru se trezeşte brusc. Pălaie se face că munceşte, dar ţine pila cu un aer nătâng. E gras, transpiră mult şi are părul negru şi unsuros. Şi buzele îi sunt unsuroase, de parcă tot timpul ar mânca sandviciuri cu salam, pe ascuns. E prost la toate materiile, dar mai ales la sport şi la practică, pentru că se mişcă în reluare.

— Băi, Pălaie, băi, băiatule, nu aşa se ţine scula aia, că aicea nu eşti la dat cu lopata! Care este unghiul de pilire? Dacă te-ar vedea tac’tu, ce-ar zice? Ar râde de mine că te-am învăţat prost…

Pălaie îşi mută pila dintr-o mâna în alta şi tace. Tovarăşul maistru devine dintr-odată foarte nervos.

— N-aţi priceput nimic, băi, elevi! Scoateţi caietele să vă predau înc-o dată teoria!

Oftăm, lăsăm pilele deoparte şi ne căutăm după caiete prin ghiozdane. În atelier e foarte frig, ne ies aburi din gură şi avem mâinile îngheţate. La datul cu pila parcă ni le mai încălzeam puţin. Cum o să ţinem stiloul în mână? Unele fete îşi pun mănuşile. Ne e ciudă pe Pălaie Marian.

— Scriţi! zice tovarăşul maistru. Prelucrarea materialelor prin *şle-fu-ire*… lămurit?

Ne-a mai predat lecţia asta de zece ori de la începutul trimestrului.

De afară se aud băieţii care se întorc de la meci.

— Ole, ole… muie la Be!

— Tovarăşe profesor, putem să mergem şi noi la fotbal? îndrăzneşte Grozavu Elena, la începutul unei ore de practică, chiar înainte de vacanţă.

Ea e mai băieţoasă şi ştie să joace fotbal; odată, am văzut-o cum a dat un gol printre picioarele lui Tătaru Stelian, care făcea pe portarul.

Tovarăşul se uită la Grozavu ca la o specie ciudată, pe deasupra ochelarilor lipiţi la mijloc cu leucoplast.

— Băi, eleve! Fotbalul nu-i pentru fete… la fotbal e ca la practică, le ai sau nu le ai, lămurit?

Grozavu îl fixează cu ochii ei galbeni, noi ne suflăm în pumni şi tropăim de frig, facem joc de glezne.

— Tovarăşa de sport ne-a zis să nu fim mai prejos decât băieţii… aşa că jucăm băieţi contra fete! E stabilit.

Tovarăşul se îneacă de râs.

— Băi, fată, te-oi crede vreun Lăcătuş!

Sunt convinsă că n-o să ne lase, însă azi tovarăşul maistru are treabă şi noi mai mult îl încurcăm în atelier. Tovarăşa de sport, cea care ţine cursul de patine cu rotile, i-a dat să schimbe rulmenţii de la nişte rotile mai vechi.

— Duceţi-vă! zice el plictisit. Dar să veniţi la sfârşitul orei ca să faceţi curat la locul de muncă, lămurit? Altfel, vă pun absenţi nemotivaţi.

Ne bulucim la uşă, de frică să nu se răzgândească.

— Elevul Pălaie Marian rămâne aici!

Pălaie se întoarce suspinând la menghina lui.

Afară e ger, a nins un pic şi n-avem unde să ne ducem. Hotărâm să mergem într-adevăr la fotbal, adică să vedem meciul băieţilor, care joacă în părculeţul din spatele blocului lui Floare Georgiana. Din curtea şcolii i-a dat afară Paraschiv, că „de ce nu sunteţi la ore?“.

— Ce căutaţi aici? ne întreabă uimit Tătaru Stelian, când ne vede – o droaie de fete – cum ne cocoţăm pe gardul de la marginea terenului şi ne înşirăm ca rândunelele pe sârma de telegraf.

— Am venit să vă facem galerie! zice plină de bunăvoinţă Căpăţînă Liliana.

— N-avem nevoie de voi!

— Atunci îi facem galerie lui Grozavu Elena! zice Iancovici Alexandra, căci Grozavu se băgase deja într-o echipă şi-şi făcea încălzirea pe margine.

Așa că rămânem pe gard, unde tot e mai bine decât la practică.

În lumina asta de iarnă, Calea Moşilor arată ca şi cum ar fi şters-o cineva cu buretele de pe tablă şi n-ar mai fi rămas din ea decât nişte dâre. Totul e umed, băltit şi curge – la fel şi nasurile noastre acoperite de fulare. De acolo, de pe gardul din părculeţ, putem vedea coada care se formează încet în spate la madam Dinu, la Alimentară. E ca o pată alcătuită din oameni, care se lăbărţează mereu.

— Mă duc să văd ce se dă şi dacă e şi mamaie! zice Floare Georgiana şi pleacă.

La un balcon de la etajul trei iese mama lui Aparaschivei Ionuţ de la A, înfăşurată în prosop şi cu bigudiuri în cap.

— Ionuţ! Ionuţ! Ţi-ai uitat blocul de desen! strigă ea şi se agită peste balcon, ţinând cu o mână prosopul pe care i l-a luat vântul. E goală puşcă.

Lui Ionuţ, care e jos, în drum spre şcoală, îi e ruşine să se întoarcă şi să-i răspundă.

Când mergem înapoi la atelier, cu cinci minute înainte să se sune, îl găsim pe tovarăşul maistru bine dispus, probând o rotilă cu piciorul sănătos, şi pe Pălaie Marian răsuflând greu, la menghina lui. Arată de parcă ar fi alergat la maraton.

— V-am pus absenţi, dar la ăştia de v-aţi întors vă motivez absenţele… lămurit?

Ochii îi joacă mai tare decât de obicei. Nu ne mai pune să facem curat, probabil că a uitat deja. Îi dă o castană în glumă lui Pălaie, după care îi ciufuleşte părul unsuros.

— Bravo, băi, Pălaie! O să fie mândru tac-tu de tine! Data viitoare, te trec la polizor şi te învăţ să prelucrezi piesele prin aşchiere… lămurit? O să-i întreci pe toţi puturoşii ăştia de elevi!

Pălaie îşi şterge mucii cu mâneca de la halat şi se uită urât la el. Are degetele zdrelite de atâta pilit.

Afară, pe trepte, după ce se asigură că tovarăşul s-a dus să-şi bage capul în fişetul lui, începe să bâzâie. Câteva fete mai miloase, printre care şi

eu, ne oprim ca să vedem ce-a păţit. Printre sughiţuri şi înghiţind silabe din cuvinte, aşa cum face şi la ora de română, ne zice un mare secret:

Că tatăl lui Pălaie a fost coleg cu tovarăşul maistru la fabrică, la 23 August. Că Neacşu era beţiv, s-a îmbătat şi a făcut accident de muncă, de-aia a rămas şchiop de-un picior. În accident, a murit un alt muncitor. Dup-aia a fost un mare scandal la fabrică, iar Neacşu trebuia să facă puşcărie, însă au tăcut toţi, căci nu trebuia să se afle. Că Neacşu avea pile undeva sus. Şi i-au găsit un alt loc de muncă, adică la noi la şcoală. Şi i-a promis lui tatăl lui Pălaie că-l învaţă pe Pălaie cum e cu practica.

— Hî, hî, i-a zis lu’ tata că mă face el inginer! se smiorcăie Pălaie.

Ne vine să râdem, dar ne abţinem. Pălaie, clop de paie, care nu ştie cât fac 3 ori 3, să fie inginer!

— Şi dacă chiulesc de la practică mă spune lu’ tata! Hî, hî!

Săracul Pălaie, mare şi gras cum e cât un butoi, stă acolo pe trepte, îi tresaltă uniforma pe el de plâns şi-i tremură cravata, udă de lacrimi. Trebuie să plecăm la ore, aşa că-l lăsăm să plângă de unul singur. Doar eu întorc capul şi-l văd cum se şterge la ochi şi tot clipeşte nelămurit din gene. După ce se convinge că nu mai e nimeni în jur, scoate un sandvici din servietă şi începe să-l mănânce.

***

Vacanţa de iarnă a fost mai lungă decât de obicei, aşa că ne-am întors la şcoală abia prin februarie. Ni s-a spus să nu mai trebuie să venim cu uniforme şi că putem să ne îmbrăcăm cum vrem, adică cu hainele noastre obişnuite, de mers pe stradă. Mulţi copii n-aveau prea multe astfel de haine şi până şi le-au cumpărat, în noua lor viaţă, n-au renunţat de tot la uniformă, adică mai puteai vedea la băieţi gulerele cămăşilor bleu şi peste ele câte un pulover scămoşat, sacourile bleumarin peste hanorace sau, la fete, sarafanele purtate cu pantaloni pe dedesubt şi fustele negre, plisate, de pioniere, care nu erau chiar urâte, combinate cu câte un taior turcoaz din garderobele mamelor noastre. Unii băieţi, dar şi fete, cum ar fi Grozavu Elena, veneau direct în treninguri, ca să nu se mai schimbe înaintea orei de sport.

În prima lună, arătam cu toții ca fiii ploii, cu haine prea largi sau prea strâmte, cu resturi de uniforme flendurind pe noi, încă însemnaţi din doi în doi cu matricole. Semănam cu o armată care se retrage, în derivă.

Ni s-a mai spus că toți tovărășii și tovarășele noastre au devenit „domni“ și „doamne“. Asta a fost ușor de învățat.

La început, totul a fost la fel ca înainte, până când, prin martie, ne-au separat la practică. Fetele urmau să facă lucru manual, în sălița de lângă cancelarie, băieții continuau să pilească, în atelierul de practică.

La prima oră de lucru manual, am cunoscut-o pe doamna profesoară, care stătea îmbufnată pe un scaun și tricota. Abia dacă ne-a dat bună ziua, după care a împărțit andrele și gheme de lână la toată lumea.

Grozavu Elena arăta foarte caraghios, cu andrelele în mâini și cu ghemul ei roșu în poală.

— Va trebui să aveți câte un caiet dictando de practică, ne zice doamna, care părea să mestece mereu niște ață ce-i lega și-i dezlega limba într-un mod ciudat. Pe fiecare pagină puneți titlu mare cu ce vă predau, adică tehnicile de tricotare, cum ar fi „bob de orez“ sau „unul pe față și unul pe dos“. După care lipiți în caiet câte un eșantion tricotat, cu ce am făcut la clasă, ca să văd eu tehnica respectivă că e însușită și să vă pun notele. A înțeles toată lumea?

— Daaa, tovarășa… adică da, doamnă!

Doamna profesoară ne predă cum se pun ochiurile pe andrele, iar degetele noastre boante se mișcă în sus și-n jos. Trece de la una la alta și când nu e bine, ne dă cu o linie peste mâini.

— Aveți grijă să nu vă băgați acele în ochi! zice ea.

Căpățînă Liliana prinde tehnica și dă repede din andrele, ca din niște elitre, și cu ochelarii ei, parcă e o insectă ce zumzăie, gata să o ia din loc.

— Așa trebuie făcut! zice doamna, smulgându-i lui Căpățînă o andrea ca să ne arate ochiurile înșirate. Colega voastră a înțeles, să vă văd și pe voi.

Grozavu e pe undeva sub bancă, căutându-și ghemul. Eu am două ochiuri puse, Iancovici – vreo șase. Duță Corina se concentrează să nu-i

scape vreun ochi. Popuțan Camelia își dă peste cap degetele și pare că tricotează cu ele, fără lână.

Doamna se duce la fereastră, se uită pe geam la iarna mohorâtă de afară, cu mâinile la spate. Apoi se așază pe scaun, unde tot mișcă posacă, în neștire, din andrelele ei. Îmi imaginez un fular uriaș cum iese pe geamul clasei și cum înfășoară strâns școala noastră, ca să-i țină de cald.

Înainte de prima oră, vin băieții de la practica lor. Unii sunt roșii la față, e clar că au fost la fotbal.

— Ce mai face tovarășu’, adică domnu’ maistru? îl întreb eu pe Logofătu Cristian, care stă în fața mea.

Logofătu se uită la mine cu ochii lui roșii și inflamați:

— Nu mai e același prof, zice Logofătu. Ăla bătrân a ieșit la pensie. E unul tânăr, care ne-a lăsat să plecăm, cu învoire. Ne-a zis că acuma nu mai avem nevoie de practică și că e de tristă amintire. Și că ne pune el 10 din oficiu, la toți.

Mă uit la degetele mele împunse de ace și mă mir cum de practica poate să existe și să nu existe, în același timp.

În banca lui, Pălaie Marian mănâncă un sandvici cu salam, fără să se mai ascundă de nimeni și e fericit: nu mai trebuie să devină inginer.

CopyCop

În acea primăvară, Calea Moşilor s-a schimbat pe neaşteptate. Însă prima mare schimbare s-a petrecut chiar sub ochii noştri, când, într-o seară, s-a aprins o firmă luminoasă, acolo unde era înainte o librărie.

M-am uitat o zi întreagă de pe balcon cum trei bărbaţi aduc literele acelea mari de un metru şi le montează, cum se urcă pe o scară, unul dintre ei ţine în braţe un „C“, altul stă în mijlocul unui „O“ şi nu face nimic, doar fumează, încă doi manevrează un „Y“, încercând să-i afle rostul, apoi descarcă un al doilea „C“ dintr-o camionetă. Muncitorii se pun pe marginea bordurii ca să mănânce şi mai vine un „O“, vine şi un „P“, toate aceste litere zac o vreme împrăştiate pe trotuarul Căii Moşilor, legate între ele cu cabluri electrice. Apoi, muncitorii le montează cam pe la înălţimea etajului întâi, iar când se lasă seara, încep pe rând să se aprindă. Sunt litere portocalii, care au în ele neoane, dar mie, de la balconul nostru, mi se pare că au în ele câte un suflet.

— Ce înseamnă CopyCop? am întrebat a doua zi, după ce m-am uitat la cuvântul acela noaptea, înainte să adorm şi m-am gândit că, dacă Armstrong ar ajunge acum pe Lună, ar vedea, în sfârşit, şi Calea Moşilor, din cauza reclamei care luminează.

— Ceva legat de acte, de xerox, de multiplicare, spune Anton, grăbit să plece la serviciu.

N-am înţeles atunci, însă am început să pricep câte ceva în lunile care au urmat, când ne-am trezit că totul în jurul nostru se multiplică, iar Calea Moşilor însăşi a devenit un soi de CopyCop.

Foto-Muzica de la parterul blocului nostru s-a desfiinţat şi s-a deschis acolo un magazin de pantofi italieneşti, care s-a mutat, după o vreme, în

locul aprozarului, iar Foto-Muzica a devenit un magazin cu de toate: General Store. În loc de Electrocasnice, am avut mai întâi farmacie, apoi salon de frumusețe, apoi fast-food și din nou farmacie, după care o vreme n-a mai fost nimic. Pescăria și Auto-Moto-Velo-Sport de la blocul lui Tănase Florin s-au unit și s-a redeschis acolo faimosul restaurant Odobești. La Fortuna a fost mai întâi florărie, după care casă de amanet, apoi cofetărie. La Pâine s-au vândut covrigi și gogoși, iar după aceea, au adus tot pantofi italienești; Mobila s-a transformat în magazin de blănuri, cu grilaj și sistem de alarmă, unde nu intra niciodată nimeni. Pe colț, la Mercerie, au făcut cuptorul de pâine turcească și acolo era mereu coadă, oamenii luau chiar și zece pâini odată. S-a desființat și patiseria unde mâncam pateuri cu Barbu Marilena într-a III-a. La început s-au vândut televizoare color și videouri, iar mai târziu s-a deschis Pizza Hut, care mai există și astăzi. Pe toată Calea Moșilor nu mai era nici măcar o librărie, trebuia să mergi tocmai la Bucur Obor ca să-ți cumperi cărți. Cel mai tare m-a întristat când JECO – Jocuri logice s-a transformat în Servicii Funerare nonstop. Înainte, mereu când mă întorceam de la școală, mă opream ca să mă uit în vitrină la Bunul Gospodar sau la Trusa Micului Astronom, pe care nu mi-o puteam cumpăra pentru că era prea scumpă. Și după aceea mă opream, din obișnuință, dar îmi dădeam seama repede că în loc de jocuri logice mă uitam, de fapt, la sicrie.

***

Violeta este o fată de la noi din bloc care tocmai a terminat liceul, la Industrial. Acum, ar fi trebuit să meargă la facultate, însă între timp s-a făcut vânzătoare. Așa liniștită cum e ea, cu ochii roz-albăstrui – ca interiorul scoicilor pe care le găsești vara pe plajă, la Neptun –, foarte adânci, dar în care nu încap multe, doar o mirare față de tramvaiul 21, care acum trece prin fața blocului, cu reclama Bonibon – bumbișori de ciocolată, coboară în fiecare dimineață de la etajul șase cu o măsuță pliantă, atunci când noi plecăm spre școală. O găsim și când ne întoarcem, pe scăunelul ei de pescar. Chiar acolo, în fața scării de bloc.

— Ai gume Turbo cu fotbaliști? o întreabă Istrate Matei, căruia eu i-am spus că la blocul nostru se vinde ceva special.

A traversat strada împreună cu Crăciun Anamaria ca să cerceteze.

— Am doar din astea cu mașini, zice Violeta încet, mai mult o șoaptă, pentru că e timidă. Tot Turbo, dar cu Lamborghini și Ferrari…

Istrate ia guma și se holbează la ea.

— Și de unde știu că are mașină?

Începe s-o desfacă pentru a vedea surpriza. Și atunci, apare ca uliul, din bloc, fratele Violetei, care e a XI-a și a crescut prea mult, așa că seamănă cu un păsăroi care tot dă din aripi degeaba, că nu poate să-și ia avânt prea mare ca să zboare. Smulge guma cu surprize din mâna lui Istrate.

— Băi, băiete, nu ai voie să desfaci guma dacă n-o cumperi. Costă 5000.

Istrate e descumpănit, bagă mână în buzunarul de la noii lui blugi turcești Kinataș. Dar se răzgândește.

— Dacă n-are surpriză cu Lamborghini… dacă mă păcăliți și cumpăr guma degeaba? face Istrate.

Fratele Violetei începe să clefăie cu gura deschisă.

— Ia, uite guma, am desfăcut-o mai devreme! Avea și surpriză, dar nu mai știu unde am pus-o. Îți garantez eu că are.

Violeta nu zice nimic, doar aranjează gumele pe mica ei tarabă.

Atunci, Crăciun Anamaria îl ia de mână pe Istrate și-l trage după ea.

— Matei, noi nu cumpărăm de aici! spune Crăciun. Vorbesc cu tata când mai merge în Turcia și-ți aduce el câte gume vrei, pe gratis.

Știam despre Crăciun Anamaria că s-a îmbogățit pentru că tatăl ei și-a făcut firmă de import – export. Și Anton a încercat să-și facă editură, dar nu prea i-a mers. Acum, toată lumea e nevoită să facă lucruri la care nu se pricepe, inclusiv să vândă gume Tuborg pe o măsuță pliantă, în fața scării de bloc. Doar noi, elevii, trebuie să mergem în continuare la școală și nu e nici o diferență.

Istrate și Crăciun au plecat împreună spre zebra de la Eminescu. A plecat și fratele Violetei, gesticulând din brațele lui ca niște aripi necrescute

îndeajuns. Pentru că aveam o după-amiază întreagă la dispoziție, fără nimic de făcut, am rămas în fața blocului nostru. Ca să mă uit la oameni cum vin și cumpără de la taraba Violetei, și la tramvaiele care trec. Niciodată Calea Moșilor nu mi s-a părut mai vie și mai frumoasă, acolo, lângă punguțele cu jeleuri Jeli-bom, lângă mentosane și bomboane cubaneze de toate culorile, lângă sticksuri și sucuri care se beau din cuie cu paiul, lângă gumele Tuborg și napolitanele turcești cu ciocolată.

Curând, au început să vină și alte fete – Ionela de la patru, Andreea de la blocul celălalt și fratele ei Ionuț, Papadopol Ana de la A, care o vizita pe Andreea și plimba căruciorul cu surioara ei mai mică, Floarea cea grasă și Cismaru Elena, cu sora ei, Alinuța, care părea tot timpul bolnavă. Ne-am adunat în cârd, stând pe vine în jurul tarabei Violetei, ca să ne treacă timpul.

O mașină Dacia se oprește în fața scării de bloc. Sunt părinții Violetei, care au venit de la angro și încep să descarce ce au cumpărat. Mama ei e o femeie cu părul vopsit roșu și strâns în vârful capului. Are foarte mult aur pe ea, cumpărat din Turcia. Nu face nimic, doar dă indicații. Tatăl are ochelari și seamănă un pic cu Anton, doar că e mult mai pământălău. El conduce mașina. Deasupra mașinii este un balot imens, cu pufuleți. Apare și fratele Violetei din scară, ia pufuleții și îi pune pe un umăr, pare cumva neajutorat. Bate un pic vântul – pufuleții, care sunt atât de ușori, îl trag în sus, acum chiar că o să-și ia zborul, definitiv. Poate că or să-l ducă în Kansas, țara lui Dorothy, sau poate chiar la vrăjitorul din Oz.

Toate mărfurile dispar rând pe rând în scara noastră de bloc.

— Ia, ia! face Floarea cea grasă, curioasă ce or mai fi adus.

Încearcă să desfacă o cutie de carton, pe care tatăl Violetei o lăsase lângă măsuță. Mama Violetei, care păzea mașina cu marfă și măsuța, își iese din pepeni.

— Voi, copii, n-aveți altă treabă decât să stați aicea? De ce nu mergeți la casele voastre? Părinții voștri știu? zice o voce țipătoare.

Floarea se uită cu regret la tubul cu Bonibon – bumbișori de ciocolată pe care tocmai îl scosese din cutie. Papadopol Ana își împinge căruciorul cu

surioara, dând să plece. Andreea, Ionela și Cismaru Elena pleacă și ele, spun că se duc la bară.

Rămân numai eu.

— Doamnă, zic. E scara noastră de bloc, avem tot dreptul să stăm aici dacă vrem.

De pe scăunelul ei de pescar, Violeta îmi aruncă o privire rugătoare.

— Păi, da, stați! zice mama Violetei înțepată, fluturându-și aurul. Stați și-mi alungați clienții…

— Doamnă, dar și eu pot fi client, chiar dacă sunt doar un copil, mai zic.

Mă caut în buzunarul blugilor mei Kinataș de la bazarul Europa și scot o monedă de 5000. I-o dau Violetei și iau o gumă Tuborg cu surprize. O desfac, o bag în gură și încep s-o clefăi. Nici nu mă uit la surpriză, nu-mi pasă.

Mama Violetei se uită urât. Fratele ei își găsește în sfârșit un echilibru cu pufuleții lui, nu-l mai trag în sus și rămâne țintuit și curios, la limita dintre scara de bloc și stradă, doar că balotul se desface, iar pungile cu pufuleți încep să se împrăștie pe trotuar. Pe unele le ia vântul și le duce departe, spre zebra de la Eminescu. Tatăl Violetei dă mașina în spate și aproape că se ciocnește de tramvaiul cu reclama la Bonibon, care trece pe Calea Moșilor. Tramvaiul pune o frână bruscă, iar Papadopol Ana e cât pe-aci să fie storcită, cu tot cu căruciorul cu surioara ei, pe zebra de la Eminescu. Și toate acestea doar din cauza faptului că eu am cumpărat o gumă Tuborg cu surprize.

Tocmai atunci apare mama mea, cu două pâini de la cuptorul turcesc, și dă să intre în scara de bloc.

— Adina, cum ai putut să ne faci de râs în halu’ ăsta? Tu n-ai văzut că sunt niște țopârlani? Voiai ceva de la ei? Ți-era poftă? Îți cumpăr eu tot ce vrei tu…

A doua zi am schimbat surpriza de la guma Tuborg, cu o mașină Mercedes, pe o lingătoare cu zmeură de 10.000, la Filimon Paul. Și mi-a fost interzis să mai stau la măsuță cu Violeta.

Totuși, odată, când mă întorceam de la școală și intram în scara de bloc, Violeta mi-a zis:

— Fac pe mine! Poți să stai cinci minute la vânzare, până merg eu sus?… Te rog!

Și am stat. Pe scăunelul ei de pescar. Am dat la toată Calea Moșilor gume, mentosane, sticksuri și bomboane cubaneze, la 5000 bucata. Preț de zece minute. Și am fost fericită pentru că făceam în sfârșit parte din strada mea care se transformă.

Mărgărit, la ora de geografie

Mărgărit avea vreo 16 ani și era handicapat. Era cel mai urât țigan pe care-l văzusem în viața mea – un țigan borât, cum spunea Anton. Avea buze foarte groase, niște ochi pe care-i ținea tot timpul aproape închiși, de ziceai că-i orb, însă dacă erai prin preajmă, se uita la tine fioros, printre gene. Era ras în cap și negru ca un tuci. Și nu vorbea, gângăvea. Uneori fluiera, alteori bolborosea un cântat de unul singur. Câteodată își punea mâinile în cap și se legăna. Când voia să atragă atenția, își țuguia buzele și scotea niște sunete ca de maimuță.

— Huu, huuu!

Apărea din când în când pe la școală, deși fusese dat afară de mult. Adică exmatriculat. Venea mereu într-un soi de halat jegos și în șlapi. Copiii spuneau că-i scăpat de la Nouă.

Paraschiv, omul de serviciu, îl alunga și-i trăgea câteva mături pe spate.

— Cară-te! Valea!

— Huu, huuu! striga Mărgărit speriat, apărându-se cu mâinile pe care și le punea pe cap.

Nimeni nu știe de ce venea, dar îi plăcea la școală.

— Nu face rău la nimenea Mărgărit. Lăsați-l în pace! zicea Măgălie Remus, care îi era un fel de rudă.

— E nebun! spuneau copiii și, când erau mai mulți și prindeau curaj, trăgeau în el cu cornete cu ace în vârf. Sau îi vărsau în cap, de la etaj, apă cu culori de la desen. Sau, dacă intra prin clase, îi dădeau să mănânce buretele. Iar când se plictiseau de astea, făceau cerc în jurul lui și îl puneau să repete după ei prostii.

— Zi „Suru, mânca-mi-ai curu’!“

Mărgărit se zgâia la ei printre genele lui țepoase și negre.

— Huu?

— *„Su-ru, mân-ca-mi-ai cu-ru’!“* ziceau pe silabe copiii.

— Suru, curu’! zicea și Mărgărit și rânjea.

Atunci era fericit.

Surulеasca era profa de geogra, spaima școlii. Era o băbătie mică, dar când urla la tine, înlemneai. Când te scotea la hartă, nu mai știai nimic, nici măcar care-s munții Carpați.

— Ești handicapat – 2!

Și chiar punea 2, nu ca alte profe. Și lăsa copii corigenți. Odată, o fată, Oana nu mai știu cum de la a VIII-a, și-a modificat o notă de la geogra în catalog, pe când diriga lor lipsea din clasă. Și-a făcut din 3 – 8. Credea că gata, scăpase de corigență, că-i ieșea media cu 8. Dar Surulеasca o ținuse minte că-i pusese 3, așa că a ieșit mare scandal.

Am văzut-o cum urla la fata aia, în fața cancelariei:

— Dacă-ți dau două palme, te bag în spital!

Și numai din astea – expresiile ei favorite. N-a băgat-o în spital, dar a lăsat-o repetentă și Oana n-a mai mers în anul ăla la liceu. De fapt, cred că n-a mai venit la școală deloc.

***

Învățam în clasa din spatele laboratorului de chimie, o clasă care nu era mai mare decât de trei ori sufrageria mea de acum. Orice foșnet de carte deschisă în bancă, orice șoptit se auzea de la catedră. Orice munte sau râu scrise cu pixul pe mână le-ar fi văzut Suru, cu ochii ei vulturești. Eram fără scăpare.

Într-o iarnă, spre finalul trimestrului, aveam geografie ultima oră și înghețam prin bănci.

— Eu am două note, nu mă mai ascultă! se lăuda Crăciun Anamaria.

M-am uitat urât la ea. De la începutul trimestrului ridicase mâna, de genul „Tovarășa, tovarășa, eu!“ Scheme din astea vechi, comuniste. Nu prea țineau la Suru. Dar dacă era în toane bune și nu apuca să scoată ea la tablă pe cine i se punea pata, îl scotea și pe ăla cu mâna ridicată, care era clar că

învățase. Crăciun avea deja un 9 și un 10, bafta ei! Eu aveam un 8 și acuma era o lecție din aia groaznică, cu munții și cu pasurile și trecătorile lor. Le bâjbâiam.

În pauză, Logofătu și Sacagiu, care erau elevi de serviciu, s-au dus să aducă harta de la materiale didactice. Și ei aveau tot câte două note. Iancovici și Duță Corina repetau împreună, în neștire, în banca a treia.

— Orientali, grupa nordică: Prislop, Tihuța, Șetref, Mestecăniș. Grupa centrală: Tulgheș, Bicaz, Ghimeș, Oituz… Vezi că ai uitat Izvorul Mureșului! spune Duță.

— Izvorul Mureșului, Vlahița, defileul Toplița-Deda… mormăie Iancovici.

Făceam un calcul mental. Până la mine erau mulți fără două note: Iancovici, Borcan Sorin, Grozavu Elena, Duță Corina, Floare Georgiana, Tătaru Stelian, Tănase, Paraschiv… Acum, totul depindea dacă Suru deschidea catalogul la început, la mijloc sau la sfârșit. Nu asculta mai mult de doi-trei copii pe oră.

Apar Logofătu și Sacagiu cu harta și se căznesc să o pună pe tablă. Logofătu e înalt, dar nu e forțos, Sacagiu e mic. Greutatea hărții se înclină înspre partea lui Sacagiu, Logofătu nu e în stare să o ridice și să o atârne de unul singur. Harta îi cade de două ori lui Logofătu în cap. Râdem. Nu-i ajută nimeni, căci repetăm.

— Oituz, Predeal, Buzău, Bratocea, se aude vocea șoptită a lui Grozavu, din banca a treia.

Până la urmă, Sacagiu, cu ochelarii aburiți de la transpirație, ia scaunul de la catedră și se urcă pe el. Acum harta e la aceeași înălțime și reușesc să o agațe în cui. Apoi, o desfășoară.

E o hartă a României, veche, pătată și ruptă, ca peretele scorojit al unei case în care nu mai locuiește nimeni.

Sacagiu își șterge ochelarii de pantaloni și se duce gâfâind în bancă. Logofătu, cu ochii lui roșii, încă se uită la hartă, să vadă dacă e dreaptă.

Noi, ăștia fără a doua notă, ne repezim la tablă ca să ne găsim pasurile și trecătorile. Ne holbăm la petele maronii care reprezintă Carpații

Orientali.

— Prislop! identifică victorioasă Duță. Și aici, mai jos, trebe să fie Tihuța, Șetref, Mestecăniș…

— Unde? Unde? se bagă în seamă Tătaru Stelian, care are deja un 3.

— Uite, aici… scrie pasul Tihuța.

Tătaru scoate un pix și începe să încercuiască fin – sau cel puțin așa crede el. De fapt, face nişte gogoloaie albastre pe hartă.

— Ce faci?! strigă alarmată Duță, făcând o față mai prelungă decât cea de cal pe care deja o are. Te spun! Strici harta României.

Tătaru Stelian rămâne contrariat cu pixul în mână. Își închipuia că ajută pe toată lumea cu guguloaiele lui.

— Spuse! Spuse la diriga! țipă și Popuțan, din prima bancă.

— Las-o baltă! intervine împăciuitoare Iancovici. Faza asta nu ține la Suru. Au făcut-o și ăia de la a VIII-a și i-a prins… le-a pus 2 la toți.

Însă Tătaru e furios. Se uită când la Duță, când la Popuțan. Nu știe pe care s-o bată. De fapt, le-ar bate pe amândouă, însă Popuțan îl enervează cel mai tare.

Se repede la banca ei, o zgâlțâie și-i dă pe jos penarul. Se împrăștie pe sub bancă creioanele colorate, cu grijă ascuțite, cu care Popuțan desenează hărțile în caietul ei de geogra.

— Băi, dacă spui ceva, îți dau la meclă!

Popuțan se uită speriată la creioanele ei. Apoi, se repede la Tătaru ca să-l zgârie. Tătaru se trage, o scuipă fără să o nimerească. Apoi calcă intenționat pe ascuțitoarea care ajunsese undeva, pe jos, aproape de catedră. În liniștea care se lăsase se aude un zgomot de parcă Tătaru ar fi spart între dinți o alună seacă.

Popuțan începe să bâzâie; eu, în calitate de șefă a clasei, ar fi trebuit să intervin, însă tocmai găsisem pe hartă pasul Bratocea și încercam să-i țin minte poziția.

Atunci apare și Mărgărit, și atenția tuturor se mută în altă parte. Cum o fi reușit să treacă de nea Paraschiv?

Mărgărit e în uşa clasei, îmbrăcat în halatul lui – de data asta descheiat la piept, de i se văd smocuri de păr negre şi scârboase. E tot în şlapi, însă pe capul tuns zero are o şapcă cu Nike, întoarsă invers. Se zgâieşte la noi, ne arată cu degetul şi rânjeşte:

— Huu, huuu!

Mie şi lui Crăciun Anamaria ni se face cam frică şi ne regrupăm, cu manualele cartonate cu tot, în ultima bancă.

Prima vorbeşte cu el Grozavu Elena.

— Mărgărit, ce cauţi aici? Du-te acasă! O să ţi-o iei.

— Hai, Mărgărit, cară-te, că s-a sunat! Vine acuma profa, zice şi Iancovici.

— Ba lasă-l să stea! sare Tătaru Stelian, roşu la faţă după incidentul cu Popuţan.

— Chiar, lasă-l! râde Tănase Florin. Să stea la oră la Suru.

— *Su-ru, cu-ru'!* face Mărgărit.

Râdem toţi. Râde şi Mărgărit. E fericit. Chiar şi Popuţan încetează cu plânsul şi se uită la Mărgărit, fără să ştie ce să creadă şi de unde a apărut– o fi vreo nouă stratagemă a lui Tătaru Stelian ca să-i distrugă definitiv penarul?

Apoi, Tănase vine cu o idee:

— Uite, Mărgărit, vrei să fii şi tu la şcoală? Poţi să fii cu noi la şcoală, dacă vrei.

Mărgărit îşi scarpină şapca şi rânjeşte. Scoate o groază de sunete, un soi de gângureli.

— Hua, huo, huie!

Tănase îl ia pe Mărgărit de mână şi-l duce spre catedră. Ne uităm cu gurile căscate. Aşa ceva n-a mai făcut niciodată vreun copil din şcoala noastră! Dar să ne amintim că şi Tănase n-are decât o notă şi aia e 4 şi nu ştie cum să scape de ascultat.

— Uite, Mărgărit! Aici, la catedră, va sta doamna profesoară. Tu te bagi sub catedră şi stai cu noi la şcoală. E mai bine sub catedră decât în

bancă. Dar să fii cuminte acolo și să nu faci zgomot, bine? Nimeni nu trebe să știe că ești aici. Dacă faci zgomot, doamna profesoara o să cheme Poliția!

Mărgărit se uită când la Tănase, când la catedră și nu zice nimic.

În laboratorul de chimie de alături, se aud boncăluieli pe gresie… toc, toc!

— Șase, Surulеasca! strigă Floare Georgiana, care era mai la ușă.

Noi ne repezim la bănci. Harta atârnă șui pe tablă, Logofătu o îndreaptă și fuge și el în bancă. Doar Tănase îl împinge pe Mărgărit sub catedră, care, în primul moment, nu se lasă împins, dar dup-aia se chircește acolo, cu capul pe jumătate scos afară.

— Mărgărit, cuminte, da?

Mărgărit dă să iasă, dar Tănase îl împinge din nou. Își duce un deget la buze.

— Șșșt!

Mărgărit îl imită și duce și el un deget la buze:

— Șșșșt!

După care dispare.

E liniște. Intră Suru, cu mutra ei boțită, cu catalogul sub braț. Are pulover tricotat de ea însăși, o fustă din stofă și ciorapii ei groși, remaiați, de băbătie.

— ‘nă ziua!

În picioare, ne pufnește râsul. Din cauza lui Mărgărit, de sub catedră. Se uită la noi chiorâș.

— Liniște! Cine râde, îi pun 2!

Mai face doi pași, trântește catalogul pe catedră și se uită la tablă.

— Ce-i cu harta României așa strâmbă? Cine-i elevul de serviciu, că-i pun 2?

Logofătu și Sacagiu se reped ca să îndrepte harta.

Surulеasca se așază la catedră, aranjându-și fusta sub fund. De dedesubt se aud niște fojgăieli. Ne pufnește râsul din nou.

— Mărgărit îi vede lui Suru chiloții! împrăștie vorba, în șoaptă, Tănase.

Ne mușcăm buzele ca să nu râdem în hohote.

— Ce-i cu veselia asta?! urlă Suru. Să vedem ce o să mai râdeţi când o să vă scot la tablă!

Deschide catalogul. Râsul a înghețat pe buzele celor fără a doua notă. Ca să-și prelungească momentul, Suru dă filă cu filă.

— Prislop, Tihuța, Șetref, Mestecăniș… murmură Iancovici și Duță Corina.

E pe la mijloc.

„Tulgheș, Bicaz, Ghimeș, Oituz…“, mă gândesc eu.

— Tătaru Stelian!

Tătaru se ridică din bancă, roșu ca sfecla.

— Da, doamnă!

— La hartă!

Tătaru trage de timp, îi ia o oră să ajungă la hartă. Pentru câteva clipe, cu toţii am uitat de Mărgărit.

— Ce lecţie am avut de pregătit pentru azi?

— Carpaţii, doamnă! spune în cele din urmă Tătaru, în dreptul băncii lui Popuțan, care își aranjează creioanele colorate în penar și zâmbește malițios.

— Carpaţii Orientali, pasuri și trecători… s-auzim. Ai învăţat?

— D-da, doamnă!

Suru mestecă o gumă inexistentă și se uită la Tătaru peste ochelari.

— Ei, care-i cel mai important pas din grupa nordică?

— Pasul…

Tătaru se uită cu disperare la hartă – guguloaiele lui albastre au fost șterse cu conștiinciozitate de Duță Corina.

— Pasul…

De nou se aud foșnete de sub catedră, urmate de niște gângureli sau mai degrabă niște chițăieli.

— Huu, huuu!

Suru tresare.

— Aveți șobolani?

Tătaru se face şi mai roşu la faţă. Seamănă cu un claun, colţurile gurii îi sunt trase în sus şi nu se poate opune.

— Ce-i de râs aici? urlă Suru. Eşti handicapat sau ce? Dacă-ţi dau două palme, nici cinci salvări nu ţi-ajung la poarta şcolii.

Era expresia ei favorită, care făcea întreaga şcoală să tremure. Chiar atunci îşi scoate şi Mărgărit jumătate de cap de sub catedră, printre picioarele doamnei profesoare, în ciorapii ei groşi de iarnă, remaiaţi.

Mărgărit spune:

— *Cu-cu!*

În acea zi de iarnă n-au fost cinci salvări la poarta şcolii – doar una, însoţită şi de o maşină de poliţie. L-au luat pe Mărgărit aşa cum era, în halat şi în şlapi, cu şapca lui Nike întoarsă invers. Am ieşit cu toţii în ger, după ce am fost ameninţaţi cu scăderea notei la purtare, şi am văzut cum îl duceau. Nu mai scotea nici un sunet şi avea ochii larg deschişi.

Săpuneala

— Nici o fată din clasă nu scapă azi nesăpunită! ne amenință Tătaru Stelian înainte de ultima oră, cea de muzică.

De trei zile ninge întruna și s-a pus ceva zăpadă. Nea Paraschiv, omul de serviciu, a fost nevoit să facă mai multe cărări în jurul școlii: una mai lată, spre intrarea profesorilor, alta îngustă și șerpuitoare, ca să ocolească un castan crescut anapoda, în curtea mică, spre intrarea elevilor, încă una spre sala de sport. Pe unde a trecut el cu lopată, i-au rămas urmele ca în povestea cu Hansel și Gretel – mai multe mucuri strivite de țigări Carpați.

La început ne-am bucurat că ninge – era prima ninsoare din iarna clasei a VI-a. În prima zi, fulgii erau mari, grei și apoși, și de îndată ce atingeau asfaltul de pe Calea Moșilor, se transformau în fleoșcăraie. Oamenii mergeau pe stradă încălțați cu cizmele chinezești de cauciuc, care se găseau de puțină vreme – și la preț redus – la magazinul Bucur Obor. Se așternuse o zăpadă subțire doar pe mașinile parcate, iar când ne-am întors de la școală, ne-am oprit să facem bulgări cu mâinile goale, căci cu mănuși nu se închegau. Ne-am bătut cu ei, fugărindu-ne în jurul mașinilor.

A doua zi a început să ningă serios, ba chiar a și viscolit un pic și atunci s-a pus într-adevăr zăpada. Troienită, Calea Moșilor parcă era o altă stradă, nu cea pe care o cunoșteam. Și acum, iarna dă o altă perspectivă lucrurilor. Aerul are un alt miros, zgomotele se aud de parcă ai avea în urechi tampoane de vată, Calea Moșilor îngheață, intră în hibernare. Zilele friguroase și cu zăpadă trec prin tine, pe lângă tine, dar nu te ating, și totul se întâmplă în așteptare.

Moda cu săpuneala a început de a doua zi, când deja faptul că ningea ni se părea banal. Băieții nu mai stăteau o clipă locului, ochii le sclipeau

ciudat, aveau mai multă energie decât de obicei, iar de fotbal nici nu mai putea fi vorba, în curtea plină de nămeți.

Când mergeam, pe la 12 fără un sfert, spre școală, am avut nenorocul să văd o fată de la VI B săpunită de trei băieți. M-au trecut fiorii. O încolțiseră între dudul cel mare de la colțul străzii și gardul unei case, iar fata – Papadopol Ana parcă – nu mai avea unde să fugă și își ferea fața cu ghiozdanul. Băieții își umpleau mâinile cu zăpadă de pe jos și încercau să-i dea ghiozdanul la o parte ca să o frece. Un băiat o trăgea de fular, mai s-o sugrume. Un altul îi băga zăpadă pe sub guler. Fata s-a zbătut până ce a alunecat și a căzut, și atunci băieții au început să râdă și să-i care la zăpadă în cap și peste față. După o vreme, au obosit și a mai apărut și un alt coleg de-al lor, tot de la B, care i-a tras fetei respective doar un bulgăre de control pe spinare, de la distanță, și le-a zis celorlalți:

— Bă, lăsați-o pe asta, că e Floare Georgiana de la C chiar la colț, cu aia grasă… Popuțan! Astea două chiar merită săpunite.

Cei trei băieți au schimbat între ei priviri iuți, ca niște consemne ale aceluiași trib.

— Hai! au zis în cor și au dispărut după colț.

Fata de la B – Papadopol sau cum o fi chemând-o – s-a ridicat de jos umilită, roșie la față, și a început să-și caute ochelarii prin zăpadă. După ce i-a găsit, și i-a pus strâmb pe nas, și-a scuturat ghiozdanul și a plecat spre școală, aproape plângând. Nu o cunoșteam prea bine, că i-aș fi spus ceva de încurajare despre cât de nesimțiți sunt ăia.

Categoric, săpuneala e cea mai barbară chestie care ni se întâmplă de la Revoluție încoace!

***

Stăm în clasă la ora de muzică și afară ninge și tot ninge, iar eu mă gândesc la ce a spus în pauză Tătaru Stelian. Și mă gândesc cu tristețe că n-avem scăpare! Ce bine ar fi să ningă acum năprasnic și să îngroape școala în zăpadă doar într-o oră, în ora de muzică, ninsoarea să clădească niște cazemate peste cărările lui Paraschiv și să nu mai poată ieși nimeni din școală, nici noi, fetele, nici Tătaru Stelian! Sau să vină cataclismul și urgia

și de mâine să se închidă școlile, căci oricum, mai nou, se închid din orice… Nu e bine, la ce ne ajută pe noi dacă se închid școlile mâine, când săpuneala e astăzi? Mă tot frământ.

— A, e, i, o, u… intonează doamna de muzică.

— A, e, i, o, u, facem și noi.

Mă întorc la bancă la Crăciun Anamaria.

— Tu crezi că vorbește serios cretinu' de Tătaru? șoptesc eu.

— …i, o, u! Ce să vorbească? zice Crăciun.

— Păi, cu săpuneala! Că nu scăpăm azi nesăpunite.

— A, da! face Crăciun în șoaptă. Pe mine era să mă prindă la prânz, dup-aia m-a amenințat. Și nu doar el… și Tănase, Borcan Sorin, Istrate Matei, toți! E deja stabilit.

— Or să ne aștepte chiar la ieșirea din curtea mică, șușotește Duță Corina.

— Ma, me, mi, mo, mu! cântă profa de muzică.

— Și ce facem? Pe unde ieșim? șoptesc eu din nou, speriată.

— Copii, lăsați vorba și hai să terminăm cu vocalizele astea! zice profa.

— …mi, mo, mu! Știu eu, ieșim prin curtea mare din spate! se bagă în discuție Grozavu Elena, din banca paralelă cu cea a lui Crăciun.

Mă uit cu neîncredere la Grozavu Elena. De partea cui o fi: a lor sau a noastră? Când e vorba de fotbal, ea e singura care se bagă în seamă cu băieții. Cu părul ei scurt și nisipiu, și cu maxilarul pătrat, nici n-ai zice că-i fată. În plus, înjură și scuipă ca un băiat. Oare au de gând s-o săpunească și pe ea? N-aș prea crede…

— Ta, te, ti, to, tu… cânt eu cristalin, însă privirea mi-e ațintită spre Grozavu, care îi spune ceva la ureche lui Filimon Paul.

Și afară ninge și tot ninge.

— Și acum, că ne-am încălzit, haideți să facem un cântec pe care copiii de la cor deja îl știu și-l cântă pe trei voci! zice profa de muzică. Cei de la cor să se ridice în picioare și să-l cânte cu mine! Hai, Sacagiu, nu dormi în bancă!

Mă ridic și, odată cu mine, jumătate din fetele din clasă, plus Sacagiu Gabriel. Profa ne dă tonul.

— E dalba primăvară, cu înflorit veșmânt…

Noi:

— Din alte zări coboară, voioasă pe pământ…

— Pe pământ, îngroașă Sacagiu cuvintele, căci el e vocea a doua.

Ora s-a terminat. Abia ce a ieșit profa din clasă, că băieții au și ușchit-o, aruncându-și unul altuia acele priviri sălbatice și pline de subînțeles.

— Ne vedem afară! ne-a mai aruncat peste umăr Tătaru Stelian.

Mă îmbrac încet, parcă în reluare, îmi pun căciula, mănușile, fularul peste gură. Nu toate fetele par atât de speriate ca mine – sau poate că sunt pur și simplu inconștiente.

Popuțan își aranjează creioanele colorate ascuțite impecabil în penar și continuă să cânte de una singură.

— Adie blând zefirii și râde întinsul *pla-a-ai!* Și gâze mici se joacă, în soarele de mai.

Habar n-are că ea era grasa ce merita să fie săpunită la colț de băieții de la B, împreună cu Floare Georgiana. Din fericire pentru ea, băieții au greșit colțul.

Crăciun Anamaria se încheie la geaca ei roșie, turcească, umplută cu puf de gâscă. Pare hotărâtă să plece acasă nesăpunită.

— Băieții ne așteaptă în curtea mică, la intrarea elevilor. Noi o să ieșim pur și simplu pe la intrarea profilor și dacă mai e și vreun prof care pleacă, cu atât mai bine… îl rugăm să vină cu noi o parte din drum și să ne scoată pe Moșilor. Ce mare chestie?

E o idee bună, cum de nu mă gândisem până acum la ea?

— Sigur nu vreți să veniți cu mine prin curtea din spate? întreabă Grozavu Elena și-și trage gluga de la geacă pe ochi. Acolo vă zic eu că nu e nimeni…

Crăciun se uită un pic chiorâș la Grozavu Elena. E clar că nici ea nu are prea multă încredere în Grozavu. Ar putea să fie o capcană.

— Mai bine ieșim prin față, zice Crăciun.

— Cum vreți…

Grozavu ridică din umeri și o ia din loc.

Intrarea profesorilor e un pic înfricoșătoare, mai ales că noi, de obicei, nu avem acces pe acolo. Mai întâi e o ușă înaltă de vreo trei metri, cu grilaj. În dreapta ei, pe zidul școlii, e o placă de marmură comemorativă în care se spune că școala noastră e veche de peste 100 de ani. După ce treci de poartă, intri într-un holișor întunecos, cu câteva trepte acoperite de o mochetă vernil. În urmă cu doar doi ani, pe pereții holului erau steaguri – cel tricolor și cel al partidului – și fotografii înrămate cu pionierii școlii noastre, din diferite generații. Mai era și un desen cu un porumbel alb, sub care scria „PACE“. Acum nu mai e nimic, doar pereții goi, de parcă ai intra într-o văgăună în munte. Urci treptele, mai deschizi o ușă și te pomenești chiar în inima școlii, în holul cel mare, cu podeaua de ciment, ca o tablă de șah, cu măsuța elevului de serviciu și cu secretariatul.

Vreme de opt ani, cât am învățat în școala noastră, n-am intrat și nici n-am ieșit pe intrarea oficială decât de vreo cinci sau șase ori. În afară de profesori, pe aici veneau părinții noștri la ședințe. Intrarea elevilor se făcea printr-o micuță curte laterală, unde pe timpuri se ținea careul și se cânta imnul înainte de prima oră. Era o ușă, pur și simplu, fără hol, mochetă sau fotografii pe pereți. Iar curtea laterală semăna cu o curte de pușcărie, cu ziduri înalte, pe care nici măcar Tătaru Stelian sau Grozavu nu le puteau sări, și cu un singur culoar de acces, dinspre strada Oltarului, posibil fostă a Altarului, fiindcă ducea la biserica Silvestru.

Acum ceva timp, am fost pe la școală și am intrat pe intrarea profesorilor, căci era dreptul meu, ca adult. Holul era la fel de întunecos, însă pereții acoperiți cu desene ale copiilor din clasele mici îi dădeau un aer prietenos. Chiar și așa, am avut sentimentul acela stingher și intimidant pe care îl ai într-un loc în care n-ar trebui să fii, de fapt, pentru că nu ți se dă voie.

De obicei, intrarea profesorilor era păzită de elevul de serviciu, de nea Paraschiv sau de vreun profesor mai vigilent, însă acum, în după-amiaza aceasta târzie de iarnă, în care ninge fără încetare și școala pare părăsită, nu

e nimeni. În fața noastră se cască bezna holului și dincolo de el – hăul alb de afară.

Crăciun Anamaria păşeşte prima în hol; după ea facem coadă noi, fetele. Băieţii cum ar fi Logofătu și Sacagiu sau Filimon Paul, care n-au treabă cu săpuneala, au ieșit deja pe intrarea elevilor și probabil că sunt în drum spre casă.

Crăciun urneşte poarta cea înaltă de trei metri și se pomeneşte în prag, iar noi ne înghesuim pe trepte în urma ei. Afară e liniște, strada școlii pare pustie. Crăciun face un pas și încă unul pe cărarea lui nea Paraschiv.

O moț de căciulă se mișcă în spatele unui morman de zăpadă.

— Ha, Crăciun! se aude vocea lui Istrate Matei. Ți-am promis-o!

Un bulgăre se izbeşte în grilajul intrării profesorilor și se face terci. După care totul se dezlănțuie atât de repede, într-un atac neașteptat de zăpadă și de gheață, încât baricadăm ușa și ne retragem în școală.

— Repede! Intrarea elevilor! strigă Crăciun și alergăm spre cealaltă ușă.

Însă în curtea cea mică sunt băieţii de la B, care s-au aliat cu băieții noștri. Deschidem ușa, doar cât să apucăm s-o vedem pe Popuțan – care mai înainte își lălăia dalba primăvară în drum spre casă – dată sistematic cu capul de un nămete. Apoi, închidem ușa la loc. E urgie.

Atunci, apare și Grozavu Elena, care dispăruse între timp într-un mod misterios.

— Eu v-am zis să ieșim prin spate, prin curtea mare…

Se pare că n-avem altă șansă, așa că o urmăm. Din holul de la intrare o luăm spre sala de festivități, cotim la dreapta și găsim ușa metalică ce dă în curte închisă cu un lacăt. Școala asta arată de parcă n-ar mai fi trecut nimeni pe aici de ani de zile. Unde or fi plecat cu toții tocmai acum?

Stăm – zece fete zgribulite și năuce – în fața ușii închise și așteptăm de la Grozavu o salvare.

— Pe geam! Ieșim pe geam, pe la clasele de la parter… zice Grozavu.

Mă uit la ea cu respect. Sunt sigură că n-ar fi primit nici o săpuneală din partea băieților și ar fi putut pleca de mult fluierând acasă, însă stă și se

sacrifică pentru noi. Dacă toată întâmplarea asta ar fi avut loc în urmă cu doi ani, aș fi propus-o pentru comandantă de grupă. Grozavu Elena ar fi fost acea pionieră curajoasă și milostivă care ar fi dat aripi oricărui detașament. Însă e prea târziu, acum Grozavu e doar o elevă obișnuită, care ne salvează pe noi de săpuneală.

Intrăm în prima clasă de la parter. Geamurile sunt înalte și au grilaj, ar trebui să fii spiriduș ca să te strecori afară – spațiul dintre grilaj și fereastră e prea mic. Poate doar Crăciun Anamaria și fetele mai mici să reușească, eu una n-am nici o șansă.

Oftez și mă cocoț pe o bancă. Lângă mine vine Căpățînă, care e cât o girafă și niciodată vreo girafă n-ar reuși să iasă pe geamul ăla.

— Eu o să încerc! zice Crăciun, care e rotundă ca o bilă, în geaca ei roșie, turcească, plină de puf.

Grozavu îi face scăriță, Crăciun e pe pervaz. Se uită în curtea mare, înzăpezită, ca să se asigure că nu-i nimeni acolo. Doar fulgii de zăpadă marchează puncte în coșurile de baschet, iar plasa porții de fotbal a fost smulsă de viscol și acum pescuiește de una singură, din loc în loc, printre nămeți.

Crăciun încalecă pervazul și se lasă ușor dincolo. Încearcă să-și facă loc prin spațiul strâmt dintre grilaj și fereastră. Însă geaca e prea mare și prea pufoasă și din cauza ei nu poate trece. Încremenește atârnată înspre afară.

— Trebuia să dai jos geaca! îi zice Grozavu Elena din clasă.

Crăciun nu poate nici să iasă, nici să se întoarcă înapoi. E ca un fluture roșu înfipt într-un insectar.

— Aha, Crăciun! Te-am prins! se aude vocea lui Istrate Matei de afară, din curte.

Istrate o apucă de un picior, iar ceilalți băieți înoată prin zăpadă, aruncând sârguincioși cu bulgări care se sparg de grilaj și pătrund în clasă ca o pulbere fină și ca o amenințare finală. E clar, n-avem scăpare!

Istrate Matei o trage pe Crăciun de picior, săpunindu-l în același timp și vârându-i zăpadă în gheată. Crăciun gâfâie și-i dă în meclă lui Istrate cu

piciorul celălalt. Tragem cu toatele de Crăciun, ca la Ridichea uriașă. Crăciun se prăvălește în clasă, într-o baltă de zăpadă și cu partea de jos a gecii făcută ferfeniță.

Chiar în acel moment, în clasă intră nea Paraschiv.

— Copii, fetelor, ce faceți voi aici?

Ieșim pe intrarea profesorilor, grupate în jurul lui nea Paraschiv, care își vântură măturoiul.

— Băi, băieți, băi, golanilor, care mai dă cu bulgărele în fetele astea pe care le am eu cu mine… a încurcat-o! S-a înțeles?

Băieții fug dezorganizat spre Calea Moșilor. Câte o căciulă plină de speranță mai răsare ici-colo, din spatele vreunei mașini, însă când vede măturoiul învârtindu-se, mai să spulbere viscolul, își abandonează misiunea.

Nea Paraschiv ne duce până la colț și ne îndrumă pe fiecare pe unde s-o luăm ca să nu ne înzăpezim prea tare, ca un tată. După care se întoarce și merge apăsat pe cărarea spre școală, presărând-o cu mucuri de țigări Carpați.

Crăciun îmi zice:

— Hai la mine să jucăm Larry!

Ea e singura din clasă care are PC și nu trebuie să introducă jocurile cu LOAD „„ și să aștepte, sperând că se încarcă. Eu am Spectrum, cu jocuri pe casetă, care mereu dau eroare.

Larry e un joc pentru adulți, adică personajul din joc poate să facă chiar și sex. Ca să intri în joc, trebuie să răspunzi la câteva întrebări, cum ar fi cine a fost președintele Statelor Unite în anul 1954.

— Ce mare scofală? Mi-a zis tata…

Eu și Crăciun nu suntem chiar prietene, dar suntem cele mai bune eleve din clasă, iar când e vorba de chestii inteligente, cum ar fi computerele, doar pe mine mă invită la ea. N-o invită pe Duță Corina, deși e colega ei de bancă, pentru că știe că n-ar putea să-și dea nici măcar cu părerea la o întrebare deșteaptă care s-o introducă în jocul Larry.

Mergem înfrigurate pe Calea Moșilor spre Bucur Obor, unde e casa ei. Pe lângă noi trec oameni ca niște umbre înghețate. Doar răsuflările noastre

sunt un semn că nu ne-a acoperit de tot zăpada și că încă facem parte dintr-o lume vie.

Chiar la colțul de la cofetăria Melba, când să facem stânga, Crăciun e azvârlită pe neașteptate în nămeții murdari de la marginea trotuarului. Un băiat de la B i-a pus piedică, Istrate Matei îi cară la zăpadă în ochi și în gură.

— Crăciun, ți-am zis eu că nu scapi! strigă victorios Istrate.

Crăciun icnește și zvâcnește, însă rămâne o mare pată roșie, întinsă pe zăpadă. Când se ridică, cu genele și sprâncenele albe, băieții sunt deja departe.

O săpunea pe cinste!

Când dalba primăvară a pus în sfârșit stăpânire pe școala noastră, Crăciun Anamaria și Istrate Matei erau cel mai invidiat cuplu romantic al claselor a VI-a. Însă s-au despărțit curând…

Exploratorii de pe Calea Moșilor

Printr-a VI-a, citisem pentru a doua oară *Cireșarii* și visam numai la expediții și exploratori. Tare aș fi vrut să plec, să explorez și să fac descoperiri, dar nu știam unde și cum. De fapt, nu puteam pleca niciunde, căci trebuia să merg la școală, iar drumurile mele erau scurte și mereu aceleași: traversam Calea Moșilor pe la intersecția mare de la Eminescu, mai mergeam vreo 200 de metri pe trotuarul de vizavi de blocul meu, pe lângă librărie și Pâine, apoi făceam dreapta pe strada școlii. Alte drumuri – ocazionale – mă purtau pe străduțele din spate sau până la intersecția cu Republicii, la cinema Miorița. Însă nicăieri, în toate aceste locuri, nu era nimic care să merite explorat sau descoperit. Nici măcar în gangurile aparent misterioase care duceau în parcările din spatele blocurilor, și nici în clădirea albă, ca un cub, de la punctul termic care huruia, gata s-o ia din loc, iar uneori, dacă vreun nene de acolo uita ușița deschisă, puteai vedea înăuntru o întunecime cu umbre bizare care trepidau. Nu era nimic de explorat nici în spălătoriile de la ultimele etaje sau în subsolurile blocurilor de unde, mai ales primăvara, se revărsau șuvoaie negre de gândaci.

Pentru prima dată, am avut senzația că lumea mea de pe Calea Moșilor este prea mică și prea obișnuită.

Totuși, n-am renunțat la ideea de a deveni explorator. Tot gândindu-mă la asta, mi-am dat seama că nici un cercetător care se respectă nu cercetează de unul singur. Fiecare are câte o echipă care îi ascultă ordinele fără să comenteze, îl urmează chiar și în centrul Pământului și îl admiră în permanență pentru inteligența și curajul de care dă dovadă. În expedițiile lui Jules Verne, mereu plecau cel puțin doi oameni, asta poate și ca să existe dialoguri, căci altfel cărțile ar fi fost foarte plicticoase.

— Nu vreți să facem o echipă? le-am întrebat în șoaptă pe Vulpe Nicoleta, Crăciun Anamaria, Duță Corina și Căpățînă Liliana, adică pe fetele în care aveam cea mai mare încredere.

Le convocasem la sfârșitul orelor în laboratorul de chimie de lângă clasa noastră, care era mereu gol și părea locul potrivit pentru întruniri secrete.

— Ce fel de echipă? De baschet? spuse cu voce tare Căpățînă, care nu era deloc pătrunsă de importanța momentului. Vocea ei, ușor hârâită de la mononucleoza pe care o avusese într-a V-a, se sparse în ecouri, în laborator. Ceva sinistru și necunoscut începu să fojgăie în spatele tablei.

Am tras aer în piept și am așteptat ca fojgăitul să înceteze.

— Ei, de baschet! O echipă de exploratori. Ca în *Cireșarii*, dacă vreți, am adăugat repede, ca să le captez atenția și ca întrunirea noastră să nu se transforme din greșeală în ceva banal, cum era moda cu baschetul.

Știam însă că o să le impresionez cu *Cireșarii*. Vulpe deschise gura și o închise la loc.

— Oau! făcu ea, și atât.

— Și când să plecăm ca să explorăm? întrebă Duță Corina, care își planifica mereu lucrurile din timp. Dacă e în vacanță, eu nu pot să vin, că merg la țară… și oricum mai sunt trei luni până atunci.

— Nu plecăm nicăieri. Explorăm aici unde suntem.

Fetele se uitară surprinse în jur, ca și cum ar fi văzut laboratorul de chimie pentru prima oară. Afară se lăsa întunericul și umbrele serii de aprilie se insinuau în școala noastră, printre ferestrele cu grilaj. Copiii ieșiseră de la ore, abia dacă li se mai auzeau glasurile îndepărtate.

— Nu văd nimic de explorat aici, spuse sec Crăciun Anamaria, care era cea mai realistă dintre toate.

Cumva mă așteptasem la asta și eram pregătită, căci o idee demnă de un explorator îmi încolțise în minte de ceva vreme.

— O să explorăm chiar școala noastră, care e veche de cel puțin 100 de ani. Dacă nu mă credeți, citiți pe placa din marmură de la intrarea profilor. Și a mai fost și școală de popi înainte, aparținea de biserică. Știți clasa aia

mică de lângă WC-uri, unde învață VIII C… Paraschiv zice că acolo a fost baia popilor și că sala de sport a fost, de fapt, bucătăria. Eu sunt convinsă că școala asta are ceva de ascuns.

— Cum ar fi ce? întreabă Crăciun neîncrezătoare.

— Păi, asta o să descopere echipa noastră… intrări secrete, comorile popilor, care erau bogați pe vremea aia, artefacte, schelete din al Doilea Război Mondial, încep eu să înșirui cam la ce mă gândisem că era posibil să găsim.

Lui Vulpe îi lucesc un pic ochii, dar celelalte fete ascultă nepăsătoare, holbându-se la pereții albi și goi ca și cum li s-ar părea imposibil ca dincolo de ei să existe comori. Tocmai atunci intră în laborator Iancovici Alexandra și Istrate Matei, care de ceva vreme sunt mereu împreună. Însă nu sunt iubiți, nici n-ar avea cum să fie – Iancovici e cu un cap mai înaltă decât Istrate, îi scuipă semințe în cap, cum ar spune Anton. Acum, Iancovici și-a uitat ceva în clasă, de-asta s-au întors.

— Hei, Căpățînă! Ce faceți acolo pe întuneric? strigă Istrate, căci Căpățînă e cea mai înaltă și mai ușor de recunoscut dintre noi, iar umbra ei de girafă se proiectează monstruos pe tablă.

— Șșșt! șoptesc eu. Nu trebe să afle nimeni de echipă.

— Ce te bagi? E secret! sare Vulpe ca proasta.

Iancovici devine extrem de curioasă.

— Dă să văd și eu!

Aveam un caiet deschis în față, ca la orice întrunire importantă, dar nu scrisesem nimic în el. Bag liniștită caietul în ghiozdan.

— Nu e treaba voastră.

Apoi, mă întorc către fete, al căror interes pentru echipă a crescut brusc, de când au apărut Istrate și Iancovici, și le șoptesc rapid:

— Mâine – ședință de echipă, înainte de prima oră. În curtea mică, pe treptele de la dentist.

— Ce dentist? Dacă nu ziceți, oricum o să aflu, face Iancovici pe indiferenta.

— Hai să mergem! le zic fetelor din echipa mea. Și vezi, Istrate, că profa de bio a zis că ora viitoare o să dai lucrare singur, pentru că ai chiulit azi.

— Și mă piș pe ea, râde Istrate. Și pe secretele voastre.

Fetele m-au înconjurat ca să protejeze cât mai bine secretul, Crăciun și-a luat o atitudine plină de mister. Sunt convinsă deja că o să avem echipă.

***

— Știi ceva? zice Duță, decojind o alună.

— Ce?

— M-a sunat aseară Iancovici ca să mă întrebe ce vorbeam în laborator. Și m-a luat așa, pe ocolite, că ce mai fac, că-i pare rău că nu mai suntem așa bune prietene ca până într-a IV-a și că nu mai stăm împreună în bancă. Și că dacă am vreun secret, ei pot să-i spun, că nu spune la nimeni… și că ce era cu dentistul.

— Și tu ce i-ai zis?

— Păi, nu i-am zis nimic de echipă, îți dai seama. I-am spus că mă doare măseaua și că trebe să merg la dentist.

Stăm pe treptele de ciment de la cabinetul stomatologic al școlii, oarecum ferite de privirile elevilor care intră la ore. Mâncăm alune cu sare pe care le-am luat din banii mei de buzunar, de la Alishor, în drum spre școală. Mi-a părut un pic rău de bani, însă trebuie să faci sacrificii pentru ca echipa ta să fie mulțumită. În acest moment, toată echipa se holbează la mine, în așteptare.

— Pentru început, trebe să avem un caiet de echipă, zic eu, fluturând caietul dictando gol, pe care îl avusesem și cu o zi înainte. Și un secretar care o să țină jurnalul echipei. Cine scrie cel mai frumos?

— Lili, zice Crăciun, arătând-o pe Căpățînă.

Îi dau caietul lui Căpățînă și un pix.

— Atunci, scrie!

Căpățînă abandonează cu părere de rău alunele și-și fixează mai bine ochelarii pe nas.

— Ce să scriu?

— Numele echipei, zic eu. Asta trebe să stabilim acum, de comun acord.

— Ce ziceţi de Cireşarii 2? sare Vulpe. Sau Cireşarele?

Ce te poţi aştepta de la Vulpe?

— Nu prea merge. Avem nevoie de ceva mai ca lumea, mai bestial, zic eu cu diplomaţie.

— Spioancele? propune Căpăţînă.

— Şi să spionăm ce? Noi explorăm, nu spionăm.

— Depeşeriţele? zice Crăciun, dar nu e prea convinsă.

Toate fetele dintr-a VI-a sunt depeşeriţe şi toţi băieţii sunt metalişti. Şi uite că ne-am împotmolit din prima, tocmai la numele echipei. Nici eu nu am nici o idee deşteaptă, aşa că:

— Hai că pierdem timpul cu numele. Căpăţînă, scrie aşa: numele echipei, două puncte, X, şi-l găsim noi mai încolo… Mai departe. Scopul echipei: explorarea Şcolii nr. 23 „Sfântul Silvestru“ şi a împrejurimilor. Ai scris? Nu, taie… mai bine scrii „explorarea şcolii şi expediţii în împrejurimi“. Putem facem expediţii de o zi până în Piaţa Romană sau la Universitate. Ce ziceţi?

Fetele sunt încurcate.

— Şi de ce ar fi expediţii? râde Crăciun. Luăm cu noi şi cortul?

— Facem expediţii de cercetare, le lămuresc eu. Putem, de exemplu, să mergem la Muzeul de Istorie ca să ne informăm despre trecutul şcolii noastre şi cel al străzii Calea Moşilor. Să ne uităm la poze, să citim ziare vechi. Sau mergem la Muzeul de Arheologie ca să comparăm un os, dacă-l găsim, cu alte oase de acolo.

Fetele nu sunt prea încântate de partea cu muzeele, dar Căpăţînă scrie conştiincios.

— *Ex-pe-diţii de cer-ce-tare*.

— Vedeţi că se sună! face Duţă, care niciodată nu întârzie la ore.

Într-adevăr, zumzetul soneriei electrice – care a înlocuit de puţină vreme clopoţelul – ajunge până la noi.

— Ce avem prima oră? întreb.

— Tehnologie cu diriga!

— Hai să chiulim, propun. E mai important ce facem acum decât tehnologia. Și oricum, eu am două note.

— Eu n-am, zice Vulpe.

Stăm câteva minute în cumpănă dacă să chiulim sau nu, dar oricum, în ultima vreme toată lumea chiulește, inclusiv profii uneori; măcar noi avem un scop nobil – echipa. Stabilim să chiulim.

— Scrie așa: membrii echipei. Aici e simplu. Două puncte. Popescu Adina – șefa echipei.

— Căpățînă Liliana, secretarul echipei, adaugă Căpățînă repede.

— Da. Duță Corina, Crăciun Anamaria.

Căpățînă scrie caligrafic. La numele ei, face o mică inimioară deasupra celui de-al doilea „i“ de la Liliana. Mă fac că nu observ.

— Oare n-ar trebui să avem și un băiat? întreabă Crăciun într-o doară.

— De ce să avem băiat? mă revolt eu. De la noi din clasă? Toți îs niște cretini…

— Ba nu. Filimon Paul e de treabă, zice Căpățînă. Mai ții minte atunci când cu viermii, într-a III-a? Când am făcut echipă cu el? Ne-am înțeles bine cu Filimon…

— Dar tot nu înțeleg de ce ne trebuie băiat!

Crăciun își dă ochii peste cap.

— Pentru că dacă e o echipă de explorări, ne trebuie un băiat care să sape după oase, artefacte și ce mai spuneai tu. Că doar n-o să săpăm noi!

Are dreptate Crăciun. Îmi mușc buza, gânditoare.

— Scrie, Căpățînă! oftez eu. Posibili membri, două puncte, Filimon Paul.

— Dacă îl luăm pe Filimon, trebe s-o luăm și pe Grozavu Elena, spune Duță.

— Grozavu e de încredere, vorbesc eu cu ea! zice Crăciun.

Căpățînă o scrie și pe Grozavu. Ciudat cât de tare începe să semene caietul nostru de echipă cu fostul meu caiet de comandantă de detașament.

— Așa! Prima sarcina este… Căpățînă, poți să nu scrii asta acum, o să scrii mai târziu acasă. Întocmirea unei hărți a școlii noastre, începând de mâine. Pe hartă vor fi notate toate locurile suspecte, care pot ascunde ceva.

— Ce înseamnă locuri suspecte? întreabă Duță.

— Orice. Uși mai ciudate, scări care nu duc nicăieri…

— Sau pereți care sună a gol, zice Crăciun.

Bravo! Se vede că a citit *Cireșarii*.

— Da! Vom ciocăni toți pereții școlii și îi vom descoperi pe cei care sună a gol, pe care îi vom nota pe hartă cu câte un X roșu.

— Și… de mâine ciocănim? întreabă puțin mirată Vulpe.

— Da, de mâine ciocănim, fiecare separat, apoi ne întâlnim ca să întocmim harta împreună.

Duță se uită la ceas.

— Vedeți că se sună de ieșire, iar la a doua oră eu nu chiulesc, că e geogra și e cu Suru. Și eu n-am nici o notă.

Trebuie să trecem rapid la regulamentul echipei.

— Nici un membru nu are voie să divulge nimănui secretele echipei și să… ai scris?

În acel moment, un cornet o lovește pe Căpățînă fix între ochelari. Căpățînă scapă pixul – mai mult de surpriză decât de durere. Năucă, se uită în sus.

Nici nu ne-am dat seama de liniștea ce se lăsase în jurul nostru în acea oră de tehnologie în care echipa noastră X prindea viață. O liniște de care au parte doar exploratorii, înainte de plecarea în marile expediții pe mări pline de furtuni. Iar acum, liniștea e spartă de vocea în schimbare a lui Istrate Matei, care își face apariția triumfală dinspre intrarea profesorilor, în timp ce o ploaie de cornete se revarsă asupra noastră. Pe acoperișul cabinetului de stomatologie se vede silueta pe burtă, ca cea a unui lunetist, a lui Tătaru Stelian.

— Aha, Crăciun! strigă Istrate victorios, pentru că ea era cea care îl privea sfidător. V-am auzit tot secretul. Mă piș pe echipa voastră.

***

— Știi ceva? îmi zice Duță în șoaptă, înaintea orei de mate.

— Ce?

— Iancovici Alexandra are echipă împreună cu Istrate Matei, Tănase Florin și Tătaru Stelian.

— De unde știi?

— Mi-a zis Iancovici.

— Nu-i nimic, zic eu strângând din dinți. Noi ne vedem de echipa noastră. Mâine întocmim harta.

Cooptarea lui Filimon Paul și a lui Grozavu Elena a devenit o necesitate.

***

Îi invităm pe Filimon și pe Grozavu Elena, după ore, la cofetăria Melba de lângă blocul lui Crăciun. Aici nu mai are cum să apară Istrate și nici Tătaru Stelian nu mai are de unde să tragă cornete.

N-avem bani de prăjituri, doar de sucuri. Luăm câte un suc la doi copii, iar eu iau, din ultimii mei bani de buzunar, o prăjitură amandina. Îi lăsăm pe Grozavu și pe Filimon s-o împartă, ca să-i convingem să facă parte din echipă. Grozavu ia moțul, Filimon râcâie cu lingurița în glazură, în timp cu cealaltă mână se trage gânditor de gușă.

Între timp, le spunem ce și cum cu echipa. Filimon pare sceptic, Grozavu e indiferentă.

— Nu cred că ascunde nimic școala noastră, zice Filimon la un moment dat. E doar o școală veche.

— Eu aș face parte din echipă, dar nu știu dacă o să am timp. Săptămâna viitoare începe campionatul pe școală și trebe să-i batem pe ăia de la B. Cu A-ul e simplu, nu-s decât cinci băieți în clasă, care oricum nu le au cu fotbalul. Ce trebe să fac în echipa asta?

— Să ciocănești în pereți și să întocmim harta! zic eu repede. Iar tu, Filimon, să sapi dacă e cazul și…

Crăciun mă întrerupe, după ce a băut deja trei sferturi din sucul nostru comun.

— Acum, prioritatea e să avem o echipă puternică, care să se lupte cu echipa lui Iancovici şi a lui Istrate Matei. Trebe să fim mai buni decât ei.

Mă uit la ea uimită: nu ăsta era planul.

Însă Filimon şi Grozavu se dezmorţesc brusc.

— Și care e scopul echipei lor? șușotește Filimon, mestecând o coajă de glazură.

— Nu ştim şi tocmai asta trebe să aflăm, face Crăciun. Prin orice mijloace.

— Păi, e simplu! zice vioi Grozavu. O să-l întreb pe Tănase mâine, la fotbal. Ăsta spune orice secret, mai ales după ce dă gol. Uită că era secret.

— Dar care este scopul echipei noastre? întreabă Filimon, trăgându-se de guşă cu înţelepciune.

— Nu v-am zis până acum? zic eu exasperată. Să explorăm şcoala noastră.

— Și ce căutam de fapt? face Grozavu pe un ton de parcă ar fi fost vorba de un scor nul.

Are nevoie măcar de un 1 – 0 ca să se implice. Și atunci, îmi vine mie ideea salvatoare, care ne-a bântuit tot trimestrul al treilea din clasa a VI-a şi puţin a lipsit să nu dărâmăm şcoala din temelii pentru ea.

— Căutăm un tunel. Școala asta a aparţinut de biserică atunci când era şcoală de popi, aşa că trebuie să existe un tunel secret care să facă legătură între şcoală şi biserica Silvestru. E logic. Și e din *Cireșarii*.

Filimon îşi strânge guşa între degete, surprins. Echipa mea se uită la mine cu admiraţie, mai puţin Crăciun, care e preocupată mai mult de echipa lui Iancovici şi a lui Istrate. Până şi Grozavu rămâne o clipă cu linguriţa în aer, plină cu un sfert din amandina la care poftim cu toţii, după care o bagă pe toată în gură şi o mestecă îndelung.

E un moment de tăcere în care nu se aude decât Ace of Base – *All that she wants*, de la radioul pe care îl ascultă vânzătoarea în cofetăria pustie şi rece ca o peşteră, care încă mai seamănă cu cofetăriile de pe vremea cealaltă.

— Și ce să fie în tunelul ăsta secret? întreabă într-un târziu Grozavu, ștergându-și degetele însiropate de un șervețel. Aur?

— Nu fi proastă, Grozavu! se aude glasul șoptit a lui Filimon. Pot să fie cărți. Popii au avut întotdeauna cărți mai valoroase decât aurul. Taică-miu a vândut săptămâna trecută o carte și a luat pe ea 1000 de parai.

— Da, ar fi bestial să fie cărți! face și Vulpe.

— Daa, ce mișto! exprimă într-un glas Căpățînă și Duță.

Doar Crăciun tace.

— Copii, vă mai aduc ceva?

Deja vânzătoarea se uită urât la noi. Am luat doar patru sucuri și o amandină. E timpul să plecăm.

În noaptea aceea, am visat tunele secrete. Tunele lungi și întortocheate, care sfredeleau burta orașului, întâlnindu-se toate dedesubtul Căii Moșilor și transformându-se într-un sigur tunel nesfârșit, în care se auzea clopoțelul și corul de la biserică. Însă nu era plin cu cărți. Era doar hârtii lipsite de valoare, lucrările de control și tezele tuturor copiilor din școala noastră. Mai era acolo și caietul meu de comandantă de detașament, pe care nu l-am mai găsit nici până în ziua de azi, deși știu sigur că l-am pus undeva bine.

Visele nu au vârstă. Sunt aceleași și atunci când ai 12 ani, și când ai 35.

***

A doua zi, am ciocănit aproape un sfert din școală. Eu, Crăciun, Vulpe, Duță Corina și Căpățînă Liliana am ciocănit în pauze, Filimon și Grozavu au ciocănit chiar și în timpul orelor, pentru că au chiulit de la engleză și de la muzică special pentru asta. Am reușit cu toții să explorăm: holul de la parter, sala de festivități, două coridoare, clasa mică de lângă WC-uri, unde fusese baia popilor, în timp ce VIII A era la ora de sport, laboratorul de biologie și cel de chimie. Grozavu, care a ciocănit și cancelaria, a găsit acolo catalogul nostru și și-a motivat vreo zece absențe. Filimon a descoperit un perete suspect, care suna a gol, în laboratorul de bio, chiar în spate, la schelet. Asta era ceva demn de luat în seamă!

În pauza dinaintea ultimei ore, i-am zărit pe Tănase Florin și pe Istrate Matei cum se strecurau afară pe ușa de la pod. Eram aproape sigură că

exploraseră podul. Cum or fi făcut rost de cheie?

După ore, am făcut ședință de echipă în părculeţul din spatele blocului lui Duță Corina. Părea un loc sigur și suficient de departe de școală.

— Tot peretele dinspre sala de festivități sună a gol, ne-a informat sec Crăciun Anamaria. Poate că de acolo începe tunelul ăla.

— Sau poate fi un perete fals, zice Filimon, care era atât de mândru de descoperirea sa cu scheletul, încât era sigur că nimic altceva nu mai conta.

— Eu și Corina avem două locuri suspecte, în holul de la parter, spune Căpăţînă, murdară de var pe haine de la atâta ciocănit. Unul sună clar a gol, altul sună cumva înfundat și are o crăpătură mare… E ceva acolo, nu-i așa?

— Unde e locul ăla? întreb eu.

— Chiar lângă măsuța elevilor de serviciu, jos, lângă sobă.

— Știu crăpătura aia, e de la cutremur, face Crăciun.

Mă uit la Căpăţînă, care pe harta ei – improvizată pe o coală de la desen – făcuse un X mare, îngroșat.

— Dacă sună a înfundat, e clar că nu poate să sune a gol și e clar că acolo nu e nimic, așa că taie-l de pe listă. Iar tu ar trebui să profiți că ești mai înaltă ca să ciocănești în locurile unde noi nu putem ajunge, ai priceput?

Căpăţînă mormăie ceva, nu-i convine că X-ul ei nu fusese băgat în seamă.

— Eu nu am găsit nimic! zice Vulpe.

Parcă mă așteptam ca Vulpe să găsească vreodată ceva… Adevărul e că nici eu nu găsisem și mă zdrelisem și la un deget încercând să mut tabla din laboratorul de chimie ca să ciocănesc în spatele ei.

Tocmai atunci apare Grozavu Elena, care întârziase la ședinţă pentru că avusese meci cu A-ul. Era roșie la față și transpirată, iar în mână ținea un caiet dictando mototolit. Mi-l întinde. Pe el scrie „Caiet de echipă“.

— Cum ai făcut rost de el? zic eu plină de admirație față de Grozavu.

Ea ridică nepăsătoare din umeri.

— Mi l-a dat Tănase după ce a băgat al treilea gol. Vezi că e cu împrumut!

Îl deschid și citesc cu voce tare.

— Numele echipei: XXX, cu semn de întrebare. Membrii echipei: Istrate Matei – șef de echipă, Iancovici Alexandra, Tănase Florin, Tătaru Stelian. Posibili membri – Crăciun Anamaria. Cum adică? (Crăciun înghite în sec și tace.) Scopul echipei – de descoperit tunelul popilor și dup-aia mai multe capete de mort și mai scrie Metallica, dar ăsta e sigur scrisul lui Tănase. Apoi e scrisul lui Tătaru – „Scop 2: să le dăm la meclă lui Popescu Adina, Căpățînă Liliana și Duță Corina.“

A doua zi, Crăciun Anamaria m-a informat sec că se mută în echipa lui Istrate și a lui Iancovici, pentru că mai aveau nevoie de o fată. Și pentru că „aveau toată harta școlii făcută“.

— La cât de proști sunt Tătaru și Tănase, n-o să descopere niciodată singuri tunelul ăla! De-asta au nevoie de mine. Sper că nu te superi că vreau să plec la ei, dacă nu-mi place acolo, vin înapoi la voi. Plus că pot să le spionez secretele. Ce zici? Te-ai supărat?

Grozavu și Filimon au propus să-l luăm în echipa noastră și pe Măgălie Remus, țiganul, „pentru protecție“. N-am fost de acord, așa că au ieșit din echipă. Duță și Căpățînă n-au mai vrut nici o echipă, pentru că nu aveau chef să le dea nimeni la meclă; în plus, au zis că se apucă de învățat pentru teze. Așa că în echipa noastră am rămas doar eu și Vulpe. Însă deja erau vreo șase echipe în clasă. Logofătu și Sacagiu aveau echipa lor. Borcan Sorin cred că își făcuse echipă de unul singur. Iar Popuțan încerca să-i convingă pe unul și pe altul să-o primească în echipa lor, iar după ce toți am refuzat-o, a început să bâzâie și să amenințe că ne spune dirigăi că vrem să dăm foc la școală sau să punem bombe. Toate echipele aveau caiete secrete, însă mai importante erau trădările și intrigile, mai ales că în aceeași zi, Istrate i-a cerut lui Crăciun Anamaria prietenia, iar Iancovici Alexandra a venit îmbufnată în echipa noastră. Am primit-o pentru că a adus cu ea harta școlii de la fosta ei echipă. Cu pivniță și pod ciocănite și explorate, pline de X-uri suspecte. Cu toate acestea, misteriosul tunel al popilor a rămas nedescoperit până în ziua de astăzi. Și nu cred să mai fi fost cineva

explorator pe Calea Moșilor de atunci. Copiii de azi fac parte din ghilde în jocurile lor online, iar lumile virtuale nu prea au secrete.

Păhăruț

Vine o vreme când te plimbi pe Calea Moșilor pentru că nu ai ce face altceva. Te plimbi pur și simplu, cu Andreea și fratele ei Ionuț, cu Ionela de la patru, cu Papadopol Ana, care își plimbă la rândul ei surioara cu căruciorul, cu Cismaru Elena și cu sora ei Alinuța, care nici o clipă nu stă locului, așa că tot timpul trebuie s-o ținem de mână. Și cu Floarea cea grasă, care se mișcă încet.

Ne plimbăm de la scara noastră până la Republicii, ajungem la fostul parc Mobila, unde ne întâlnim cu Luca Alex de la a VIII-a, cu bicla, care ne spune cum a fost în excursie cu corturile și cu ghizii montaniarzi, apoi ne plimbăm mai departe, pe la bara de la blocul Andreei, unde vine în fiecare zi, din cartierul Balta Albă, un băiat, Ciprian, special pentru ea și pentru colanții ei cei roșii, și mergem mai departe, trecem de zebra de la Eminescu, ca s-o conducem acasă pe Papadopol Ana, care stă aproape de Bucur Obor, ne oprim la cuptorul de pâine, luăm pâine caldă și o mestecăm ca pe gumă și ajungem la gangul lui Crăciun Anamaria, ocolim pe străduțele din spate ca să mai lungim drumul, apoi Papadopol Ana se oferă să ne conducă înapoi, cu tot cu căruciorul, până la zebra noastră de la Eminescu, unde ne oprim ca să stăm de vorbă ore-n șir, până când se lasă seara și știm că mamele noastre și-ar dori să fim în casă.

Dar iată că într-o zi, pe la începutul vacanței de vară, când ne dădeam întâlnire în fața blocului ca să batem la pas Calea Moșilor, în sus și-n jos, pentru că oricum n-aveam altceva mai bun de făcut, a apărut Păhăruț, care ne-a stricat toate plimbările de atunci.

Păhăruț și-a parcat rulota aproape de intersecția de la Eminescu, chiar între mașina părinților Violetei, care aveau tabăra din fața scării noastre de

bloc, și Dacia albastră a tatălui Ionelei de la patru. După doar o săptămână, rulota lui albă, veche și murdară părea să fie acolo de când lumea, prinsese rădăcini în asfalt. Păhăruț avea 30 de ani sau mai mult, vindea sucuri la dozator și semăna un pic cu cântărețul Toto Cutugno – sau cel puțin așa mi se părea mie. Ionela, care fusese în vacanță în Italia, a spus la un moment dat că avea într-adevăr moacă de italian. Deja erau pe Calea Moșilor arabi, turci, greci și chinezi, însă italieni nu văzusem decât în filme. Nu știam dacă toți italienii aveau picioare atât de păroase ca Păhăruț, încălțate în șlapi de la bazarul Europa, sau dacă aveau câte o chică de păr negru, cârlionțat, însă știam că vorbesc mult și râd tare. Iar Păhăruț vorbea și râdea, în timp ce umplea paharele cu suc verde, oranj sau ciclam, din recipientele pe care scria „Kiwi“, „Portocale“ și „Fructe de pădure“. Uneori, mă așteptam să scoată de undeva din rulota lui și o chitară, și să înceapă cu *Lasciatemi cantare*.

Pentru că stăteam ore în șir de vorbă la zebra de la Eminescu, tot conducându-ne unii pe alții acasă, ni se făcea sete și ne așezam la coadă la suc. La Păhăruț era mereu coadă, indiferent de oră, de la 8, când își deschidea prăvălia, și până la 9 seara. Habar n-am cum de supraviețuise până atunci Calea Moșilor fără sucul lui.

— Ce vor fetele? întreabă Păhăruț, holbându-se la picioarele Andreei, în colanții ei cei roșii. Am adus și de ananas! Și din ăsta de struguri, mai zice, arătând spre un recipient nou, cu un lichid liliachiu.

Însă noi îi cerem de ananas, căci ne plac toate fructele pe care în urmă cu doi ani le puteam vedea doar în poze sau în filme, la video. Păhăruț amestecă în recipientele lui, e ceva vrăjitoresc acolo, sucul pare să fiarbă, deși e rece ca gheața, poți să juri că la un moment dat o să înceapă să curgă invers. Și de fiecare dată când dai pe gât un pahar, parcă mai vrei încă unul.

— Fetele, am o rugăminte la voi… aruncați paharele goale în coș! mai zice Păhăruț, după ce terminăm de gâlgâit sucurile.

Lângă rulotă e un coș mare, plin de pahare albe de plastic, din care se scurg ultimele picături de suc, lăsând dâre verzi, oranj sau ciclam, aproape fosforescente.

— Nu mai beți porcăriile alea, spune Anton. Sunt chimice.

Deja îmi promisesem de mai multe ori să nu-mi mai cumpăr suc de la Păhăruţ, chiar dacă era să crăp de sete, dar de fiecare dată cedam. Andreea, Ionela de la patru, Cismaru Elena și sora ei, Alinuța, Papadopol Ana, de dincolo de intersecţia de la Eminescu, nu mai concepeau plimbarea noastră fără suc. Ba chiar, de acum, își dădeau întâlnire la rulotă. Așa că mă pomeneam din nou la coadă, doar așa, ca să le țin companie, apoi, în fața dozatorului și a lui Păhăruț însuși, îngăimând fără prea multă convingere: „De mango.“ Beam sucul dintr-o înghițitură și puneam paharul, rușinată, în coș.

Puțin îmi păsa mie că sucurile erau chimice! Pe vremea aia, când la modă era guma verde cu aromă de măr, ale cărei baloane aproape că luminau pe întuneric, ne plăcea orice în culori cât mai nenaturale și cu un gust cât mai bizar. Nu mai voiam să cumpăr suc din cauza lui Păhăruţ. Nu puteam să-l sufăr. Se prea poate ca și colanții cei roșii ai Andreei și atenția pe care i-o acorda doar ei – „Păpușă, să-ți mai pun unul de kiwi?“ – să fi jucat un mic rol aici, însă mai degrabă mă enerva pentru că aveam senzația că ne confiscă strada. Părea să locuiască pe Calea Moșilor dintotdeauna, încă de dinainte ca blocurile noastre să ia locul caselor și tramvaiul 21 să huruie seara în drum spre depoul din Colentina. Dinainte ca eu să mă nasc și să vin aici, dinainte să merg la grădinița de pe Dacia și dinainte să descopăr minunățiile pe care le ascunde magazinul Bucur Obor. De când a apărut Păhăruţ, parcă tot ce am trăit eu pe Calea Moșilor nici nu mai contează. Îmi cunoaște toți prietenii și vecinii, îi salută și îi strigă pe nume. Când nu vinde sucuri și își închide rulota, se fâțâie în șlapii lui de la bazarul Europa în sus și-n jos, traversează pe zebra de la Eminescu, pe unde eu traversasem de cel puțin o mie de ori – și nu așteaptă să se facă verde, ca noi toți –, știe de unde să cumpere pâine, cafea sau portocale. Și are așa, un aer de parcă nu i-ar păsa de nimic. Trece pe lângă taraba Violetei și-i zâmbește într-un anume fel, care mie nu-mi place, dă mâna cu arabul care e patronul de la Alishor, se tunde la frizeria de la blocul Valeriei Marcu. Odată, l-am văzut sporovăind și râzând cu vânzătoarea cea blondă, cu părul

lung, de la JECO – Jocuri logice, chiar înainte ca magazinul să se desființeze, iar vânzătoarea a fost mereu doar prietena mea, asta se știe. Iar după aceea l-am văzut discutând și cu domnul cu chelie de la Servicii funerare, care au luat locul jocurilor logice. Cu acel domn eu n-aș putea să mă împrietenesc niciodată, căci n-am avea ce să ne spunem.

De acum, Păhăruț e de pe Calea Moșilor mai mult decât mine sau decât oricine altcineva, se trezește cu strada și adoarme odată cu ea. Iar, în fond, Calea Moșilor e viața mea, și asta se știe. De aceea, îmi doresc să-și ia rulota și sucurile lui și să plece de aici.

Și tot gândindu-mă la ce ar putea să-l alunge de pe Calea Moșilor, îmi pică o fisă.

— Andreea, tu știi de ce ne pune Păhăruț să aruncăm paharele la coș?

— Nu m-am gândit la asta. Și unde să le aruncăm? Pe stradă? se miră Andreea.

— Păi, tocmai asta e, că el nu le aruncă. Le refolosește. Le ia din coș, le spală și pune suc la alții. Adică, noi bem după toți nespălații și putem să facem hepatită sau altceva mai grav…

Întotdeauna mi-a fost frică de boli, iar hepatita mi se pare una din bolile supreme. Însă Andreea e nepăsătoare în fața bolilor.

— Și de ce ar face așa ceva?

— Ei, de ce? Ca să câștige mai mulți bani. E un profitor.

Andreea se uită ciudat la mine – e clar că nu mă crede și că n-o prea interesează povestea cu paharele, însă face totuși o legătură între ideea că Păhăruț ar putea fi „un profitor“ și anumite priviri pe care i le aruncă sau micile lui glume nesărate.

— Dacă e așa cum spui tu, e foarte urât din partea lui!

— Putem face o încercare, mai zic eu, căci deja mă gândisem și la asta.

Ne așezăm amândouă la coadă la suc și cerem: eu de kiwi – preferatul meu, și Andreea de portocale. Păhăruț ne umple paharele, uitându-se, ca de obicei, mai mult la Andreea, care astăzi nu poartă colanții cei roșii, are o fustă scurtă.

— Uite, păpușă… fetele! râde el, cu toţii dinţii lui foarte albi, ca ai oamenilor de prin reclame.

Habar n-am dacă toţi italienii au dinţii atât de albi.

De data asta bem sucurile pe îndelete, lângă rulotă, și schimbăm priviri între noi. Păhăruț își vede de treabă: unul de struguri la vecina, un ananas la domnul, mango la asta mică. Sucurile lui fermecate nu se termină niciodată.

— Fetele, după ce beţi, aruncaţi paharele la coș, da?

Îi fac cu ochiul Andreei, termin sucul, mă postez în fața lui Păhăruț cu paharul gol în mână, strâng pumnul, paharul se sparge cu zgomot, în mâna lipicioasă de la ultimele picături verzi de suc rămâne doar un rest de plastic, care nu mai poate fi de folos nimănui și pe care îl arunc la coș, peste celelalte pahare întregi.

Andreea face la fel.

Păhăruț cască ochii mari și se înroșește un pic, nu prea tare – sau nu se cunoaște pentru că pielea lui e cam negricioasă.

— De ce aţi făcut așa ceva? zice cam răstit, dar într-o doară, ca să nu dea de bănuit, cred eu. Ce are fetele cu paharele, săracele? De ce le-aţi spart în halul ăsta?

— Păi, dacă tot le aruncam la coș, mai contează? zic eu, sfidătoare.

Păhăruț mă privește de sus.

— Tu eşti obraznică! apoi se uită la Andreea. Iar tu, păpușa, m-ai supărat foarte tare… Să nu mai vii să-ţi dau suc altă dată!

— Ete, na! face Andreea și se strâmbă la el.

— Hai, nene, îmi dai sucu’ ăla? Că vine tramvaiul! zice un domn de la coadă, iar Păhăruț se preface că nu ne mai cunoaște.

Plecăm, oarecum triumfătoare.

— Ai avut dreptate! E un profitor, îmi zice Andreea după ce am lăsat rulota în urmă.

În gură încă am gustul acrișor și răcoritor de kiwi. Tare aș mai fi băut încă unul…

Vestea s-a împrăștiat repede. În aceeași după-amiază, toţi copiii de pe Moșilor știau că Păhăruț refolosește paharele din coșul de gunoi, ca să

câştige mai mulţi bani şi ca să ne îmbolnăvească de hepatită sau de altceva mai grav, că sucurile lui sunt chimice, cum a zis Anton, şi contrafăcute, cum a zis fratele Violetei de la tarabă, care se pricepe la comerţ.

Şi toţi copiii au trecut cel puţin o dată pe la rulotă ca să-i spargă un pahar în faţă. Ionuţ, fratele Andreei, s-a dus de trei ori, până când Păhăruţ l-a fugărit în jurul rulotei, reuşind să-i tragă un şut în fund. Alinuţa a plâns toată seara că vrea suc, dar Cismaru Elena, sora ei, n-a mai vrut să-i cumpere. Până la urmă, Alinuţa s-a smuls din mâna ei, a fugit în scară şi s-a întors cu bani. Şi-a luat un ananas doar ca să spargă paharul şi să-i scoată limba lui Păhăruţ.

Nori negri de furtună se adunau deasupra Căii Moşilor şi a rulotei lui Păhăruţ, dinspre Bucur Obor. Tunete şi fulgere. Apoi a început să plouă, o ploaie de vară, cu spume, înjurături şi blesteme. Oamenii de la coada la suc s-au împrăştiat care încotro – cine stă să mai bea suc pe ploaie? Cu toţii ne-am adăpostit pe sub balcoane, prin ganguri, prin scările noastre de bloc. Chiar şi tramvaiul 21 s-a oprit în intersecţie, cu geamurile şiroind de apă, căci se defectase ceva pe linie. Doar Păhăruţ lipăia nefericit prin ploaie, în şlapii lui din bazarul Europa, dând târcoale coşului său de gunoi, plin cu pahare sparte.

Au trecut câteva zile însorite, dar Păhăruţ umbla fără ţintă pe Moşilor, mai cătrănit ca niciodată. Nu mai saluta pe nimeni, nu-i mai zâmbea Violetei de la tarabă, nu-i mai ardea de nimic. Copiii se luau după el pe stradă şi îl strigau: „Păhăruţ!“ Îşi cumpărau în continuare suc doar ca să spargă pahare. Era jocul verii. De-abia aşteptau să-i sară ţandăra şi să-i înjure. Însă Păhăruţ rămânea tăcut, probabil că în mintea lui cânta *Lasciatemi cantare* ca să se calmeze, sau cel puţin aşa îmi imaginau eu.

Venise canicula, iar vânzările la suc îi mergeau mai bine ca niciodată, coada se întindea până aproape de staţia troleului 66. Nimeni nu se mai gândea că bea după altcineva care posibil să fi avut hepatită şi risca să îmbolnăvească. Mai ales că mai toate paharele din coş erau sparte. Iar setea era mare şi peste tot.

Însă Păhăruț nu mai râdea tare, nu mai glumea cu clienții lui. Îl vedeam de la o zi la alta din ce în ce mai străin de Calea Moșilor. Doar vindea sucuri și atât. Uneori, nu mai avea nici o reacție când îi spărgeam paharele în față, se uita pur și simplu în altă parte.

Într-o dimineață, rulota lui a dispărut ca și cum nici n-ar fi existat vreodată. Între mașina părinților Violetei și Dacia tatălui Ionelei de la patru a rămas un loc gol, care a fost repede ocupat de Mercedes-ul patronului de la Alishor. Am aflat că tocmai o ceruse pe Violeta de nevastă.

Victoria alungării lui Păhăruț nu a fost una glorioasă, căci el plecase pur și simplu. După o vreme, nici n-am mai fost atât de sigură că plecase din cauza noastră. Tocmai se lansase pe piață o băutură răcoritoare minunată, pe care toată lumea voia s-o cumpere și care se numea Coca-Cola. Lumea noastră de kiwi, de ananas sau de mango, colorată în verde, ciclam și oranj, era pierdută pe veci.

La ziua lui Grozavu Elena

În clasa a VII-a, Grozavu Elena m-a invitat la ziua ei. Era ciudat, Grozavu nu-și făcuse niciodată ziua până atunci. Era o fată ceva mai înaltă decât mine, pentru care școala nu însemna altceva decât o nesfârșită oră de sport. Avea maxilarul pătrat, părul scurt, nisipiu și era îmbrăcată mereu într-un trening verde, care, de la atâta purtat, făcuse coate și genunchi. Doar ochii erau de fată: mari și galbeni – de fapt, un maro deschis –, și cu gene lungi, întoarse. Grozavu juca fotbal mai bine decât băieții, se bătea, înjura și știa să scuipe cu precizie. Când eram cu ea, nu putea să mi se întâmple nimic rău și îmi lua apărarea, ca atunci când m-am bătut în laboratorul de chimie cu Tătaru Stelian. Ne tăvăleam pe jos, pe gresie, Tătaru îmi căra la pumni, se înroșise groaznic la față, eu încercam să-l mușc și să-l prind de păr, dar transpirase și părul îmi aluneca printre degete.

Băieții toți strigau:

— Hai, Stelică!

Doar Grozavu striga:

— Hai, Adina! Arată-i că știi karate!

Nu s-a băgat pentru mine, căci era toată clasa de față și era bătaia noastră. A mea și a lui Tătaru Stelian. Dar i-am auzit vocea care mă încuraja și mai că i-aș fi dat un ghiacuțuchi ca să termin odată cu el, dar a venit profa de chimie.

Nu eram prietenă cu Grozavu Elena, dar, de fapt, ea nu era prietenă cu nici o fată. Poate doar cu Iancovici, dar ea o trădase mereu. De aceea m-am mirat că m-a invitat la ziua ei. Din clasă îi mai chemase doar pe Filimon Paul și pe Istrate Matei – dar el n-a venit, căci era deja cuplat cu Crăciun Anamaria și ea nu fusese invitată.

Mi-a zis de ziua ei pe scările de la ieşirea elevilor spre curtea cea mică, unde făceam pe vremuri careul şi cântam imnul, la prima oră.

— Vrei să vii sâmbătă la ziua mea?

Am zis că da şi am roşit – n-o invitasem niciodată la ziua mea, în cei şapte ani de când eram colege. Apoi şi-a amintit de incidentul cu Tătaru. Cred că de-asta mă invitase, crescusem cumva în ochii ei.

— Puteai să-l baţi pe Tătaru cu karate, dacă voiai. E foarte laş.

I-am explicat că senpai Saiko nu ne lasă să folosim karatele în afara sălii. Că nu e un sport pentru golani şi că aş fi stricat orzul pe gâşte dacă aş fi folosit karatele pe Tătaru. A dat din cap şi am simţit că m-a înţeles.

— E un cretin. La fotbal, dă la gioale.

Într-a VIII-a, atunci când Elena Grozavu era deja plecată în Italia, iar Tătaru Stelian s-a mutat de la şcoala noastră într-una de cartier – pentru că părinţii săi, muncitori disponibilizaţi, şi-au dat seama că a vinde un apartament de pe Calea Moşilor înseamnă o afacere –, mi-am adus aminte de conversaţia noastră. Mi-am dat seama că şi de asta picase comunismul, pentru ca Tătaru să dispară din viaţa mea, să care la pumni şi să dea la gioale în cartierul altuia.

Grozavu Elena nu locuia însă pe Moşilor – am descoperit atunci când mi-a dat o hârtie cu adresa ei. Stătea pe Precupeţii Vechi, undeva în spatele blocurilor, într-o casă uriaşă şi căzută, ce odinioară fusese vopsită în vernil, iar acum avea culoarea prăfoasă a pantalonilor de trening pe care îi purta Grozavu. La fel ca ei, casa părea că se destramă.

Am intrat şi m-a primit mama lui Grozavu. Venisem printre primii invitaţi şi am lăsat florile şi cadoul într-un hol ticsit de obiecte. Mă aşteptam să apară Grozavu în treningul ei, însă când a venit să mă pupe, avea o fustă scurtă, iar picioarele julite de la fotbal erau chiar frumoase în ciorapi. Şi avea şi genele ei incredibile, date cu rimel. Însă cel mai tare m-a speriat faptul că avea sâni. Asta nu văzusem niciodată prin bluza de trening. Avea doi sâni exact ca două mingi de tenis, care se ridicau şi coborau voioşi când se mişca, pac-pac. Eu nu aveam aproape deloc.

Camera lui Grozavu Elena nu semăna deloc cu camera unui copil de la bloc. Era foarte înaltă și avea pereții la fel de cojiți ca și restul casei. Într-un colț era o sobă, dar nu mergea. Din cauza asta probabil că mi s-a părut la început totul scufundat în frig. În plus, nu eram obișnuită cu sobe și nu le înțelegeam utilitatea. Eram un copil crescut pe calorifer – uneori fierbinte, alteori rece –, știam ce înseamnă termoficare și că de ea depinde dacă e căldură sau nu. Dacă era, mișunam prin apartament, dacă nu era, ne îngropam în plăpumi. Casele și sobele nu făceau parte din lumea mea.

În plus, camera lui Grozavu nu avea bibliotecă cu cărți, nu avea planșe desenate pe pereți, nu avea păpuși sau plăci cu povești. Nu erau aici decât o canapea și o masă. Dar am văzut într-un colț ghiozdanul ei, cu urmele de la șuturi de minge, suprapuse unele peste altele, de la cât a stat ghiozdanul ăla ca bară de poartă, și m-am liniștit un pic, mai ales că mama lui Grozavu era foarte drăguță și punea pe masă niște aperitive scăldate în maioneză, ne-a adus întâi suc, dup-aia vișinată. La zilele noastre nu se bea vișinată, dar am băut, că era frig. Și tot așteptam să înceapă.

Zilele noastre de la bloc începeau de obicei cu adunarea festivă a invitatelor, la ora fixată. Am zis invitate pentru că nu prea chemam băieți. Și de ce să-i chemăm – ca să dea la gioale, ca Tătaru Stelian? Apoi, sărbătorita deschidea cadourile, pe rând, și spunea mereu „ce mișto!“, le lăsa deoparte, după care mâncam aperitivele, ne beam sucurile și mama sărbătoritei era mereu prin preajmă ca să vadă ce ne mai trebuie. Toate astea se întâmplau de regulă în camera ei, apoi ne mutam în sufragerie, la combină, ca să punem muzică. Aici apărea, din bucătărie sau din dormitor, și tatăl sărbătoritei, ca să se asigure că nu stricăm combina. Ne certam ore în șir care ce pune, țopăiam pe „Lambada“ și pe Madonna până venea tortul. Sărbătorita sufla în lumânări, tatăl făcea poze, noi cântam „La mulți ani!“. Apoi continuam cu muzica, iar în cel mai bun caz, atunci când sărbătorita stătea în primele bănci și luase note bune tot anul, tatăl ne lăsa să ne uităm la video la ceva gen *Dirty dancing* cu Patrick Swayze.

Mă gândeam la acele minunate adunări în timp ce tremuram de frig lângă soba lui Grozavu, iar în cameră își făceau apariția pe rând niște băieți.

Unii erau chiar a IX-a, Grozavu ni-i prezenta cu ochii sclipind într-un mod ciudat, în vreme ce Filimon Paul stătea îmbufnat, cu buzele răsfrânte şi trăgându-se de guşă, aşa cum făcea de obicei şi în clasă. Băieţii adulmecau, se lipeau de soba călâie şi atingeau în treacăt picioarele julite ale lui Grozavu, în ciorapi. Ea nu deschisese cadourile, nu exclamase nici măcar o dată „ce mişto!“, nu dăduse drumul la muzică, la combină – pentru că nu exista nici una – şi, totuşi, părea în al nouălea cer.

Timpul trecea, aperitivele se mâncau. Ce mă speria cel mai tare: că nu exista nici un tată! Însă mama lui Grozavu se mişca în continuare printre noi, tristă şi mare cât casa în care stătea, şi asta îmi dădea o senzaţie de siguranţă.

— Hai să jucăm Sticluţa! spuse un băiat cu un nod proeminent în gât, despre care ştiam că se cheamă „mărul lui Adam“.

— Hai! spuse Grozavu.

Mama lui Grozavu râse. Într-o lume fără termoficare, există întotdeauna o conspiraţie.

S-au dat aperitivele deoparte, pe masă, şi-a făcut apariţia sticluţa şi am aflat regulile. Eram trei fete: eu, Grozavu şi o tipă de a VIII-a, Alina, în colanţi negri. Nu era de la noi din şcoală. Şi patru băieţi, cu tot cu Filimon Paul, pe care vişinata îl toropise.

În momentul în care sticluţa se învârtea, mă gândeam: „Doamne, să nu fiu eu… iar dacă sunt eu, să fie Filimon Paul!“

A fost băiatul cu nod în gât care a propus jocul, şi Grozavu. Faţa lui Grozavu s-a făcut roşie şi s-au pupat pe buze. Ţoc. A te pupa cu un băiat pe buze mi se părea mai îngrozitor decât a te bate cu Tătaru Stelian.

Jocul cu sticluţa a continuat şi era clar pentru mine că n-o să mai existe nici un fel de tort şi nici un suflat în lumânări. N-am nimerit cu Filimon Paul. Am nimerit cu unul dintre băieţii aceia îngrozitori. Şi atunci am înţeles că poţi muri de cald chiar şi fără termoficare.

Când am plecat, ameţită, de pe Precupeţii Vechi, mi-a tăiat calea o pisică cu ochi galbeni, exact ca ochii lui Grozavu.

La plecare, Grozavu mi-a spus:

— Mă bucur că ai venit la ziua mea. Știi, eu o să plec din țară, dar să nu spui la școală. D-asta mi-a și făcut mama ziua, că nu mi-a făcut-o niciodată până acum.

— Unde pleci?

— La tata. Stă în Italia.

Ea era pe treptele casei, eu mai jos, și mă uitam la genunchii ei zdreliți și colțuroși, care se vedeau prin ciorapi.

— Poate o să joc în Il Calcio…

Grozavu jucase în toate grupele, optimile, sferturile, semifinalele și finala Campionatului Mondial din Italia ‘90, în curtea școlii. Și câștigase toate meciurile, în vreme ce noi, ceilalți copii, ne uitam la televizor. Fusese primul Campionat Mondial de Fotbal al Căii Moșilor, în care apartamentele explodau la goluri, oamenii aveau în sfârșit voie să-și verse bucuria peste balcoane, iar ea se prelingea pe asfalt, se lipea de tălpile puștilor care băteau mingea afară și era dusă mai departe, rostogolindu-se în visele lor și oprindu-se în vreo poartă scorojită de pe Precupeții Vechi, cum era cea a Elenei Grozavu.

Dan Roacherul

Într-o toamnă, cam pe vremea când cădeau castanele pe strada şcolii, l-am cunoscut şi pe Dan Roacherul. Ştiam de el mai de mult, dar nu-l întâlnisem. Ştiam că e într-a IX-a, adică la liceu, şi că mai vine prin curtea noastră ca să joace baschet cu alţi hăndrălăi. Şi mai ştiam că agaţă gagici şi că le cere prietenia fetelor din şcoală. De la a V-a până la a VIII-a. Eu eram a VII-a.

Dan Roacherul era aşa, ca un mit. În primul rând pentru că era roacher adevărat, în alt doilea rând pentru că era mai mare decât noi şi în al treilea rând pentru că făcea chestii cu tipele care îi acceptau prietenia. Iancovici Alexandra mi-a zis odată că a mamelit-o pe una, Voichiţa, dintr-a V-a, la două zile după ce au devenit prieteni. O ştiam pe aia, era mică, cu păr cenuşiu şi semăna cu o vrabie, dar avea ţâţe umflate cu pompa.

Am urmărit-o o dată, în recreaţie, ca să văd dacă i s-a schimbat comportamentul după mamelit. Între timp, se certase cu Dan. Stătea pe treptele de la sala de sport cu alte fete din clasa ei şi făceau schimb de gume. Ea mesteca gumă, plescăia şi făcea baloane care se umflau exact ca ţâţele ei. Apoi se spărgeau… poc! Mi l-am imaginat pe Dan şi mameleala, sânii ei pocnind ca baloanele în mâinile mari ale lui Dan.

Am tras concluzia că Voichiţa nu era deloc schimbată după mamelit şi nici supărată că se certase cu Dan. Mi s-a părut grav.

— Eu cred că Voichiţa de la a V-a C e curvă, i-am zis lui Filimon Paul, care se urcase pe o bancă de la fereastră şi se uita în curte. Dan Roacherul juca acolo baschet şi câteva fete îi făceau galerie, printre care şi Voichiţa. De unde eram noi, vedeam doar un vlăjgan cu păr creţ, care se agita după o minge. „Pase, pase!“ se auzea până sus.

Filimon Paul s-a tras gânditor de guşă, aşa cum făcea întotdeauna.

— Şi ce dacă-i curvă? Şi Barbu Marilena e curvă… tot dintr-a V-a.

Habar n-aveam!

— Dar nu şi-o trage la şcoală. Şi-o trage numai pe strada ei.

Mi-am amintit strada lui Barbu Marilena, din spatele Nufărului, clădirea aia din care ieşeau aburi ca dintr-o locomotivă, gata s-o ia din loc. Am fost o dată acolo, că-şi uitase caietul de mate, printr-a IV-a. Strada aia ca un maţ răsucit, plină de câini şi de ţigani.

— Se poate, am zis.

Şi nu m-am mai gândit la asta.

De când începuse şcoala, într-a VII-a, auzeam numai bârfe despre Dan Roacherul şi despre isprăvile lui. Mai ales că toţi cam deveneam roacheri pe atunci. Tănase Florin mi-a dat la un moment dat o casetă făcută franjuri. Metallica ‘91.

— Ascult-o! mi-a zis.

— Nu, că io sunt depeşară.

— Ştiu că eşti depeşară. Eu sunt roacher. Ascult-o doar ca să vezi.

Am ascultat-o şi mi-a plăcut. N-am devenit roacheriţă, însă am început să-mi fac codiţe după ce mă spălam pe cap, pentru ca părul să-mi stea ca o claie. Da, era plăcut ca pe Metallica ‘91 să dai din cap şi să-ţi simţi părul greu, curgând.

Dan Roacherul avea un tricou cu Slayer. Şi Istrate Matei avea exact la fel, doar că pe el stătea ca pe gard. Pe Dan stătea bine. Deşi era cam slăbănog. Avea o pletuţă şi nişte ochi lunecoşi. Nu era frumos, dar avea ceva de băiat interzis.

Am dat nas în nas cu el prima oară când îşi aştepta noua gagică, în faţa ieşirii elevilor. Una, Iancu Manuela de la a VI-a. Înaltă, cu părul lung, dar cu picioare beţe. A luat-o de mână şi a pupat-o pe obraz, apoi s-au dus după colţ, la clopotniţă. „Ia, că acum o mameleşte!“ mi-am zis. M-am uitat un pic după ei, apoi am luat-o spre casă cu Iancovici Alexandra, care îl ştia bine pe Dan.

— Ai fost prietena lui?

— A lui Dan?! Eşti nebună?

Mergeam pe strada şcolii noastre, dând întruna şuturi la castane. Şi am vorbit despre prietenii. Iancovici mi-a zis că mulţi băieţi i-au cerut prietenia. Inclusiv Tătaru Stelian.

— Ce groaznic! Şi ce-ai făcut?

— Am spus nu, normal.

A dat cu piciorul într-o castană care s-a dus departe, spre Moşilor.

— Şi… cum ţi-a cerut Tătaru prietenia?

— Cu un bilet, înaintea orei de sport.

Trăgeam şuturi în castana mea şi nu îndrăzneam să întreb mai departe. Până la urmă, m-am făcut că mă uit aiurea, pe cer, şi tot am zis:

— Şi ce faci dacă eşti prietenă cu un băiat?

Iancovici s-a oprit ca să se uite la mine. Era o fată înaltă, a doua ca înălţime din clasă, după Căpăţînă Liliana. Avea un păr lung, des, maroniu, înnodat în două cozi. Şi mai avea nişte cearcăne sub ochi. Asta îi dădea o privire matură.

— Tu n-ai mai fost prietenă, nu-i aşa?

— Păi… nu prea…

Castana mea s-a dus naibii sub un maldăr de frunze uscate. Dar am găsit imediat alta, la fel de rotundă, care se potrivea perfect la şut. Ca să-mi ocup timpul cu ea.

— Păi… multe lucruri. Te aşteaptă la şcoală, după ore, te conduce până la bloc. Îţi cară ghiozdanul. Stai cu el la bloc cam o oră şi vorbiţi. Te sună. Dacă e din şcoală, vă întâlniţi în pauze. E în echipă cu tine la baschet. Dacă îşi face cineva ziua şi tu eşti invitată, e invitat şi el automat. Faceţi schimb de casete… Cum au fost Anamaria cu Matei.

— Crăciun Anamaria şi Istrate Matei?! De la noi din clasă? Au fost prieteni?

— Nu ştiai? Au fost de două ori până acuma, dar s-au certat… Ce, îţi place de Istrate?

— Mie?! Nu…

M-am înroşit. Toate fetele din clasă îl plăceau pe Istrate, deşi avea coşuri pe frunte.

— Nici mie, a zis Iancovici, ocolind castana mea. E prea înfumurat. Nu i-aş accepta prietenia lui Istrate.

— Ţi-a cerut-o?

— A, nu! Eu oricum sunt prietenă cu Istrate. Dar nu aşa cum a fost cu Anamaria.

Am mai mers un pic, fără să vorbim. Cearcănele ei s-au mai întunecat un pic, soarele intrase într-un nor.

Apoi, Iancovici s-a întors brusc spre mine.

— Ştii ce? Eu cred că niciodată tu n-ai accepta prietenia lui Matei…

— De ce? m-am revoltat eu.

— Pentru că nu eşti genul lui.

Am simţit că e un pic geloasă pe mine. Dar fără motiv. Ea era geloasă în general, pentru că era o fire prevăzătoare. Am tăcut şi am bufnit la castane, apoi ne-am despărţit. Iancovici o lua în dreapta spre Republicii, eu spre Eminescu şi ne-am zis „pa“. Strada şcolii s-a revărsat în Moşilor, cu castane şi cu frunze uscate cu tot. Şi cu noi.

Niciodată până atunci nu mă întorsesem de la şcoală împreună cu Iancovici Alexandra. Şi totul din cauza lui Dan Roacherul.

Însă povestea a continuat. Tot Iancovici m-a convins să chiulim împreună de la tehnologie şi să jucăm baschet. În clasă eram două eleve bune, deşi unii ne credeau tocilare: eu şi Crăciun Anamaria. Dacă una pleca de la o oră, începeau copiii cu faze: „Hai, doamna, că şi Crăciun chiuleşte… Hai, doamna, că şi Popescu a cerut voie!… Nu ne puneţi absenţi!“ Şi atunci îi lăsa şi pe ei.

În anul ăla s-a tot chiulit, că era moda cu baschetul. Şi cu Dan Roacherul.

Şi aşa m-am pomenit în curtea şcolii, sub coşul de baschet, în timp ce profa de tehnologie urla de la fereastră, ca să venim la clasă.

Iar eu cu mingea, hâţ în sus, hâţ în jos, până când Dan Roacherul s-a dat jos de pe gard, de unde se uita şi a zis:

— Hai să facem echipe!

— Hai!

De obicei, cei mai buni făceau echipele, dar Dan a zis că nu se bagă, că joacă cu cine se nimerește. Era tot în tricoul lui cu Slayer și era mai înalt decât noi toți. Ceva la el mă intimida. Poate povestea cu Voichița de la a V-a, pe care o mamelise. Avea privirea aia de cotoi care nimerise în curtea noastră de pisici.

Istrate Matei a ales-o pe Iancovici, iar Iancovici m-a ales pe mine. Istrate a oftat, eram cea mai varză la baschet. Am început jocul, cinci contra cinci. Dan Roacherul era în echipa adversă. De fiecare dată când încercam să dau la coș, mă lăsa.

— Pase, pase! striga Istrate Matei.

Eu nici o pasă, driblam prin Dan Roacherul și aruncam aiurea de trei puncte.

— Popescu! Iancovici! Istrate! La clasă, că vă pun absenți! urla diriga de tehnologie, de la etajul doi.

Prinsesem curaj la baschet. Dan Roacherul se agita în fața mea, cu brațele lui păroase, care ieșeau din tricoul cu Slayer. Eu treceam mereu de el. Iar dacă nu treceam, era fault. Mă atingea ușor pe mână:

— Scuze, scuze!

M-am pomenit as la baschet! Am băgat chiar și un coș.

După ore, am plecat de la școală, lălăind-o spre Republicii, cu Iancovici, Istrate și Căpățînă Liliana. Erau și Logofătu și Sacagiu în spatele nostru, dar n-aveam noi treabă cu ei. Mergeam să mâncăm pâine de la cuptorul turcesc. Acolo era mereu coadă. Luam câte două, trei pâini și rupeam din ele. Pâinea era caldă, moale și o mestecai ca pe gumă. Mai mult mirosul era de ea. Dar ne plăcea.

Molfăiam toți pâine în părculeț la Mobila, când Dan a trecut pe lângă noi, transpirat și gâfâind de la baschet. Sau poate pentru că a fugit ca să ne ajungă din urmă.

I-a zis lui Iancovici:

— Vreau să vorbesc ceva cu tine!

Și s-au dus mai încolo ca să vorbească. Se tot uitau spre mine și Iancovici tot zâmbea. Apoi, l-a lăsat pe Dan să aștepte lângă un stâlp, a venit la mine și mi-a zis:

— Vreau să vorbesc ceva cu tine!

Ne-am dus la un alt stâlp, ca să nu audă alții.

— Dan mi-a zis că îi place de tine.

Și zâmbea. M-am făcut roșie toată.

— Mi-a zis să-ți spun dacă vrei să fii prietena lui.

Am tras cu ochiul la celălalt stâlp, unde era Dan. Se uita aiurea pe cer sau la tramvaiele care treceau pe Moșilor și aștepta. Nu mi s-a părut prea dornic să fie prieten cu mine.

— Ei, ce să-i zic?

Mi-am mușcat buza până când n-am mai simțit-o. Dan Roacherul nu-mi completase niciodată oracolul, ca să scrie, la rubrica „Iubești? Pe cine?“, „Pe X“, iar eu să sper că X aș putea să fiu eu. Chiar și la Istrate Matei sperasem, la un moment dat. Cu Dan nu făcusem schimb de timbre, iar eu făcusem schimb de timbre cu toată școala, chiar și cu Borcan Sorin, care făcea schimb doar cu el însuși. Dan nu era la karate, să ne tragem pumni în burtă, la durizări. Și nu-mi dăduse vreo casetă cu Metallica, așa cum făcuse Tănase Florin. Doar jucasem baschet o singură dată. Și o mamelise pe una, Voichița, de la a V-a.

— Nu vreau, i-am spus după un foarte lung timp de gândire.

— Bine.

Iancovici a râs și s-a dus să-i zică lui Dan. După ce a plecat, am continuat să rupem din pâine și să molfăim, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Însă în noaptea aia n-am dormit deloc, deși a doua zi, la prima oră, aveam lucrare la fizică. Am ascultat Metallica ‘91, încontinuu, la căști. Și m-am tot gândit la Dan, așa, ca la un iubit. Apoi m-am gândit că totul a fost pus la cale de Iancovici. Că i-a fost milă de mine că nu-mi ceruse nici un băiat prietenia și că l-a rugat pe Dan. Sau că voia să mă îndepărteze de

Istrate Matei, deşi eu nu aveam nici o treabă cu Istrate! Totul devenea complicat.

***

Acum câteva luni, am găsit-o pe Iancovici Alexandra pe Facebook, pe grupul şcolii noastre. Dar n-o mai chema Iancovici. O chema Istrate.

Greva

Am zis să facem și noi grevă. De ce am face? S-o dăm jos pe Suruleasca, profa de geogra, spaima școlii. Și ca să nu ne pună iar uniforme.

Suntem în anul 1992 și toată lumea face grevă. În fiecare zi vezi câte o grevă la televizor. Mergi prin oraș și te întâlnești cu unii care fac grevă. Mergi la poștă sau la lumină – e grevă. Tramvaiele, trenurile, troleele fac grevă și nu mai pleacă nicăieri. Nu mai muncește nimeni.

Vin la școală la opt dimineața, la prima oră, și aflu că e grevă. Capii grevei sunt unii de la a VIII-a. La intrarea elevilor stau doi băieți: unul Ștefănescu, înalt și cu țepi în cap, iar pe al doilea, mai mic, cu pleată și cu tricou cu Cannibal Corpse, nu-l știu.

Ne anunță pe toți care intrăm:

— Vedeți că azi e grevă!

Crăciun Anamaria e în spatele meu.

— Sunt profii în grevă și nu facem ore? zice veselă.

— Nu. Noi facem grevă, elevii, o anunță sec Ștefănescu ăla, cu un aer superior.

Eu și Crăciun ne uităm una la alta. Suntem un pic speriate.

— De ce facem grevă? întreabă brusc Crăciun.

— Ca să o dăm jos pe Suru! spune repede ăla mic și pletos, ca și cum orice întrebări ar fi inutile.

— S-o scoatem din învățământ! îl completează Ștefănescu, care știa mai bine cum era cu grevele.

— De ce s-o dăm jos tocmai acum? se miră Crăciun. Am auzit că o face directoare adjunctă…

— N-o face, că o scoatem noi din învățământ! se enervează Ștefănescu.

În spatele nostru s-au adunat mai mulți copii de la diferite clase, care stau și ascultă.

— Ce, ție îți convine de Suru?

Crăciun nu spune nimic.

— Îți convine să-ți dea tot timpul 2? sare ăla mic. Să țipe la tine că te bagă-n spital? Și că dacă îți dă două palme, cinci salvări nu ți-ajung la poarta școlii?

Copiii din spate râd. Ștefănescu îi dă un ghiont pletosului.

— Las-o, bă, pe asta, că e tocilară! Sigur n-are ea 2 la geogra…

Crăciun e roșie la față. Ar vrea să intre în școală, dar cei doi blochează intrarea. Acum, Ștefănescu se adresează mulțimii:

— Nu mai e ca pe vremea lui Ceaușescu. Ne putem alege singuri profesorii pe care îi vrem. Școala nu trebe să se numească „Sfântul Silvestru“ doar că e lângă biserică și să ne pună iar uniforme la toți!

Câțiva elevi mai mari îl aprobă.

Pe stradă trece Tătaru Stelian fluierând, în treningul lui bleu. Strigă din spatele gardului:

— Băăăi, e grevă! Care vine la fotbal?

Mai mulți băieți și Grozavu Elena se desprind din grup.

— Băăăi, dar ai minge? strigă Grozavu la Tătaru.

Noi, ceilalți, în general fete, nu prea știm ce să facem. Stăm acolo, în fața intrării, descumpănite, până când se sună de prima oră.

Ștefănescu de la a VIII-a începe să se agite:

— Bă, Canibale, nu i-ai zis la elevul de serviciu că e grevă și să nu mai sune? îl întreabă el pe pletosul cu Cannibal Corpse pe tricou.

Cei doi au un moment confuz și se ceartă între ei că greva nu era bine organizată. Crăciun, încă jignită și roșie la față, dă să intre voinicește în școală. Îmi zice:

— Hai!

Cu noi mai intră și alte fete.

— Fetele, dacă nu faceți grevă cu noi vă sparg! ne amenință ăla de-i zice Canibalu.

În clasă, înaintea orei de bio, dezbatem problema grevei, dacă să participăm sau nu. Suntem doar fetele și băieții care nu le au cu fotbalul, că ceilalți sunt în curte, îi auzim cum țipă după minge.

— Eu zic să nu ne băgăm la grevă, propune Crăciun Anamaria. Pe Suru nu o poate da jos nimeni!

— O să ne scadă diriga nota la purtare! La toți! se smiorcăie Popuțan din prima bancă și-și trosnește degetele, așa cum face mereu când se simte vinovată de ceva. Dacă faceți grevă, vă spun!

Noroc că nu e Tătaru Stelian să o audă, că i-ar da iar una peste meclă!

— Da' de ce să se cheme școala noastră „Sfântul Silvestru"? se trezește vorbind Sacagiu Gabriel. Doar că vine popa ăla și ne predă religie?

— Și-or să ne pună iar uniforme! zice și Logofătu, colegul lui de bancă.

— Or să ne îmbrace în popi! zice și Filimon Paul și se trage de gușă, mofluz.

Râdem, dar eu mă gândesc, doar de-aia sunt șefa clasei. Trebuie să iau o decizie și să le spun dacă facem grevă sau nu. Într-a V-a, în trimestrul doi, după ce am scăpat de uniforme și ni s-a spus că nu mai suntem pionieri, am făcut alegeri pentru șeful clasei. Diriga de atunci, una de engleză, care n-a mai stat decât până la vacanța de vară, că dup-aia a plecat în Canada, m-a propus pe mine. A zis că dacă am fost comandantă de detașament atâta timp, știu cum se conduce un colectiv. Că șnurul ăla nu contează, contează omul care-l poartă! Așa a zis. Mie îmi părea rău după șnur, că în anul ăla trebuia să devin locțiitor de unitate și aș fi primit șnurul azuriu, mult mai special decât cel galben pe care îl aveam deja. Băieții l-au propus atunci pe Tănase Florin, dar diriga a zis nu poate să participe la alegeri, pentru că avusese medii de 7 și de 8 până într-a IV-a. Câteva fete au propus-o pe Duță Corina, care avea tot numai 9 și 10, ca mine (Crăciun Anamaria, cu 10 pe linie, abia venise de la Ploiești), așa că am fost două candidate. Și s-a trecut la vot – care e pentru Popescu, care e pentru Duță? Mâna sus! M-au votat pe mine, ce era să fac?

În fine. Stăteam și mă gândeam ce să le spun despre grevă. Și mi-am dat seama, dintr-odată, că n-o să se schimbe nimic. Așa cum tot eu eram șefa clasei, tot așa n-o s-o dea nimeni jos pe Suru și n-o s-o scoată din învățământ. Și dacă or să vrea, or să ne pună și uniforme! Oricât de rău mi-ar părea mie după blugii mei Kinataș, pe care îi luasem cu mama din bazarul Europa, și că n-o să-i mai pot purta la școală!

Tocmai mă luminasem și mă pregăteam să le spun ce să facem, când a intrat profa de bio. Era o babă cumsecade, cu părul roșu, făcut permanent și ridicat în vârful capului.

— Bună ziua!

Copiii erau nehotărâți. Nu știau dacă atunci când era grevă, trebuia sau nu să se ridice în picioare când intra profa în clasă.

— ‘nă ziuuua, au răspuns, pe jumătate ridicați din bănci.

Profa a pus catalogul pe catedră, dar nu l-a deschis. Nici n-a comentat nimic că lipsesc atâția. S-a uitat doar cu privirea ei adormită prin clasă și a făcut:

— Hm.

Probabil știa de grevă și d-aia nu strigă catalogul, mi-am zis eu. Probabil că îi e frică să nu fie scoasă din învăţământ, ca Suru. Poate că Ștefănescu și Canibalu ăla au dat-o jos deja pe Suru și noi stăm aici ca fraierii, la ora de bio.

— Astăzi nu vă ascult, vă predau, zice profa. Am făcut amibele, euglenele, trecem la parameci. Scrieți!

— Nu scriem, doamnă, că e grevă! sare Filimon Paul, din banca a treia.

— Lăsați prostiile și scrieți! zice profa cu vocea ei pițigăiată. *Pa-ra-me-ciul* este cel mai evoluat dintre protozoare, de formă oval-alungită, care trăiește în apele stătătoare dulci.

— Apele *stă-tă-toare*… mormăie Pălaie Marian, care mereu rămâne în urmă.

— Dulci! zice profa.

În pauză, vine în clasă Tănase Florin, transpirat și gâfâind de la fotbal. Năvălim pe el.

— Cum e cu greva?

— Ăăăă… staţi!

Se şterge pe cap cu tricoul, îşi şterge şi mucii… scârbos. Dup-aia:

— Tot e grevă! Suru s-a dus la cancelarie şi nu mai iese de acolo. Cică n-a fost la oră la a V-a. Stă acolo cu directoarea. E belea!

— Şi… şi noi ce facem? întreabă nedumerită Duţă Corina.

Tănase se uită la ea la fel de nedumerit.

— Faceţi ce vreţi. Eu mă duc, că începe repriza a doua cu ăia de la B.

Vine profa de română, la ora a doua.

— Ştiu că faceţi grevă! ne zice încă de la uşă. Eu vă predau, cine vrea să scrie, să scrie… Cine nu vrea, să ia de la alţii, că ora viitoare vă dau lucrare.

Doar Logofătu şi Sacagiu nu scriu, o lălăie şi se uită pe geam, dar aşa sunt ei, mai visători.

Ora a treia, profa de mate, directoarea adjunctă, nu vine. Intrăm la bănuieli.

— Poate era mai bine să facem grevă, zic eu, în cele din urmă.

Nu mă bagă nimeni în seamă. Fetele şi-au scos oracolele, se uită cine a mai completat în ultima vreme şi se hlizesc la pagina „Iubeşti? Pe cine, dacă nu sunt indiscretă?“

— C.T. Fată, ăsta e sigur Chivu Tudor, de la VIII C! spune Floare Georgiana.

— Cine a completat? întreabă Căpăţînă Liliana, care suferise în urmă cu ceva vreme de mononucleoză, boala sărutului, deşi se jurase că nu s-a sărutat cu nimeni. De atunci, devenise mai interesantă pentru noi toţi.

— O prietenă de-a mea de la a V-a. Voichiţa, n-o ştii tu!

— Stanciu Voichiţa? se bagă în seamă Filimon Paul, care e pasionat de oracole, dar nu vrea s-o recunoască. O ştiu pe aia! Se mameleşte.

Timpul trece, Logofătu şi Sacagiu, care n-au oracole, fac schimb de timbre. Doar între ei, ca de obicei. Popuţan îşi ascute creioanele colorate.

E pace şi linişte în clasă. Îmi dau seama ce bine ne-am înţelege cu toţii, dacă ar fi tot timpul grevă.

Intră Tănase Florin val-vârtej, cu tricoul sumeţit şi cu un ochi vânăt.

— Se face miting în holul de la cancelarie!

— Miting? Ce miting? sărim toţi.

— S-o dăm jos pe Suru definitiv! Că nu vrea să iasă din cancelarie… A chemat poliţia şi stă acolo până vine.

Vestea ne buimăceşte pe toţi. Fetele îşi bagă oracolele în ghiozdane, Popuţan îşi dă peste cap degetele, Filimon se trage de guşă, Sacagiu se repede să şteargă tabla, deşi nu era elev de serviciu.

— Te-a bătut Suru? îl întreabă Crăciun Anamaria pe Tănase, şi o rămăşiţă de revoltă se stârneşte în ea.

— Cine? Ăăă… nu! Suntem în prelungiri cu ăia de la B şi a ieşit cu cafteală…

Tănase pleacă, noi nu ştim ce o să urmeze. Până la urmă, alcătuim o delegaţie – eu, Crăciun Anamaria şi Filimon Paul – care să coboare scările şi să meargă până în holul din faţa cancelariei ca să vadă ce să întâmplă acolo de fapt.

— Dacă faceţi şi voi grevă, vă spun la diriga! ne ameninţă Popuţan înainte să plecăm.

Mergem pe hol, cu Filimon Paul în frunte, că e băiat. La noi, pe culoarul de la etaj, nu se aude nimic decât un murmur. Dar ne apropiem de scară şi murmurul se transformă într-un vuiet de voci.

— A avut dreptate Tănase. E miting, oftează Filimon.

Coborâm scările treaptă cu treaptă şi încercăm să auzim ce strigă vocile.

— *Jos Su-ru-leas-ca!* distinge în cele din urmă Crăciun Anamaria.

E pe bune!

Am ajuns la parter, însă până la holul din faţa cancelariei mai trebuie să străbatem un coridor.

Acum se aude clar:

— *Jos Su-ru-leas-ca!*

Şi:

— *Nu vrem u-ni-for-me!*

Pe coridor e agitație. Ne ciocnim de mai mulți copii de la a VII-a și a VIII-a, care vin din direcție opusă. Printre ei sunt mai mulți elevi de serviciu din diferite clase, care aleargă debusolați spre țâșnitoare, cu bureții în mâini, neștiind dacă să-i ude și să se întoarcă la clasă sau dacă să participe la miting. Mai sunt și câteva fete rătăcite, din galeria de la fotbal.

— Cei mai mulți de la miting sunt de la VIII C! ne lămurește Papadopol Ana de la B. Din clasă cu Oana aia care a fost dată afară de Suru că și-a modificat nota în catalog!

— Noi aveam prima oră cu Suru azi, șoptește Voichița de la V-a. A venit la clasă și ne-a dat să facem referat la lecția din manual. Nici măcar nu ne-a zis să aducem harta. Ne-a zis doar că dacă mișcă vreunul, cheamă salvarea și ne bagă pe toții în spital! Dup-aia a plecat și n-a mai venit.

Surulească să dea să se facă referate din manual! Și să nu-i pună 2 elevului de serviciu că n-a adus harta! Eram de-a dreptul îngroziți. Nu știam dacă să mai mergem spre miting sau să ne întoarcem.

Dup-aia s-au întâmplat mai multe lucruri în același timp și nu pot spune care a fost ordinea lor exactă.

— Poliția! Vine poliția! a urlat un băiat de la A.

Se pare că a fost doar un zvon, însă mulți au intrat în panică și s-au ascuns în clasele de la parter.

Dinspre miting au început să vină copii speriați, în fugă. Îi gonea Paraschiv, omul de serviciu, cu măturoiul lui, și cum îl prindea pe unul, îl storcea.

La un moment dat, a apărut Ștefănescu, cu țepii lui turtiți, probabil că din cauza vreunui măturoi care-l nimerise.

Fugea cam bezmetic și striga:

— Am învins!

În spatele lui era Canibalu, cu pleata în vânt, însoțit de două admiratoare de la a V-a.

— *Jos Su-ru-leas-ca!* strigau ei în cor.

Manifestanții s-au izbit de un alt grup care tocmai dădea buzna pe intrarea elevilor dinspre curte.

— Ole, ole, ole, ole, victorieee!

Erau ăia de la B, care câștigaseră meciul cu noi, la unşpe metri.

Paraschiv împărţea măturoaie în dreapta şi-n stânga, iar eu, Crăciun Anamaria şi Filimon Paul am zbughit-o pe scări în sus, spre clasă.

Curând după aceea, a venit și profa de mate, care ne-a zis:

— Știu că ați avut o zi agitată! Însă ecuațiile de gradul II și matematica în general sunt destul de previzibile…

Și a zâmbit dezvelindu-și dinții, așa cum făcea mereu.

— Cine șterge tabla?

Elevul de serviciu era Tănase, care acum, pe lângă ochiul vânăt, mai şi şontorogea de un picior. Nu ne-a zis dacă şi-o luase de la fotbal sau de la Paraschiv.

S-a dus să ude buretele. S-a întors, a șters tabla, profa de mate n-a comentat nimic.

În banca lui, Tănase şuşotea:

— Îi bat pe ăia de la VIII C. Pe capii grevei. E belea.

Rând pe rând, ne-am cerut voie la toaletă ca să ne uităm prin gaura cheii la VIII C.

Eu m-am dus cu Crăciun Anamaria. Ne-am uitat, dându-ne brânci, când Crăciun, când eu. Vedeam doar porţiunea clasei dintre tablă şi catedră, dar era exact ce trebuia. Erau Ștefănescu şi Canibalu, în faţa clasei, Suru şi directoarea, din care nu vedeam prea mult pentru că era prea grasă ca să încapă în gaura cheii. Aşa că vedeam doar un braţ care gesticula.

N-auzeam ce zic, însă vedeam cum Suru le dădea cu linia la palmă.

În drum spre clasă, am comentat cu Crăciun că asta era pedeapsă de clasa a III-a.

Dar de atunci n-a mai fost nici o grevă la noi în şcoală. Iar Suruleasca, după ce a fost directoare adjunctă şi directoare plină, a ieşit la pensie abia prin 2002, iar acum mulţi dintre foştii colegi de pe Facebook îşi aduc aminte de ea cu un soi de duioşie. Iar eu am fost şefa clasei până într-a VIII-a, după care n-am mai fost nimic.

Mult succes și încredere în viitor!

Vine vara pe Calea Moșilor, atunci când oamenii își spală balcoanele în fiecare seară, ca să mai răcorească strada și să alunge praful, când miroase a salcâmi pe strada Salcâmilor și a flori de mâna-Maicii-Domnului, în spatele blocului, când timpul dintre huruitul ultimului tramvai în drum spre depou și cel al primului, din zori, pare mai scurt ca niciodată și toate invaziile trec – de gândaci negri, de gărgărițe, de omizi – și ne mai rămân doar țânțarii, când liniile de cretă ale terenului de Frunza, ale șotroanelor și ale Melcului se îngroașă de la o zi la alta, așa că e mult mai ușor să le calci și să greșești, atunci când se repară Dacii prin parcări, se desfac bucată cu bucată și din vecinii vârâți dedesubt nu mai vezi decât picioarele, când bucata de cer pe care o văd din camera mea, agățată în antena colectivă a blocului de peste drum, devine de-un albastru intens, și când țigăncile din colț vând, pe lângă flori, și coronițe pentru premiul I.

Însă vara aceasta va fi altfel, căci voi termina clasa a VIII-a și – așa cum spun și dascălii noștri – îmi voi lua la revedere de la Școala nr. 23 „Sfântul Silvestru“, de la colegi și de la profesori, chiar și de la Suru, profa de geogra, sau de la Dan Roacherul, care doar pe aici își face veacul, voi merge la liceu și cine știe ce mă mai așteaptă și pe acolo?

Diriga spune să facem și noi banchet, că așa fac toate clasele a VIII-a. Noi am vrea în sala de festivități, dar diriga zice că ar fi mai bine să-l facem în clasă, după ore, că acolo n-o să ne deranjeze nimeni, n-o să vină directoarea ca să ne vadă notele și nici părinții ca să stea cu ochii pe noi.

Are dreptate, îl facem în clasă, Crăciun Anamaria va aduce combina pentru muzică, toate fetele vor aduce prăjituri și fursecuri, iar băieții vor cumpăra suc.

De două săptămâni nu se mai vorbește decât despre banchet, mai ales că cei de la A l-au făcut deja, în sala de festivități, și acum tot deapănă amintiri despre ce mișto a ieșit, îi vezi pe hol cum pufnesc în râs cu gândul la vreo fază pe care doar ei o știu, dar preferă să o țină secretă, s-au format și două cupluri noi, iar unul mai vechi s-a despărțit, cică au dansat blues cu lumina stinsă, deși era și directoarea de față. Iar cei de la B sunt cu nasul pe sus, or să facă banchetul la Sinaia, căci tatăl unui elev e patron la un hotel de acolo.

Sincer, pe mine nu prea mă interesează banchetul, că n-am ce cuplu să fac cu nimeni din clasă; după ce mi-am văzut ultimul oracol completat, m-am lămurit definitiv că toți băieții de la noi sunt niște idioți, începând cu Istrate, care zice *Love is fuck*, și terminând cu Logofătu, care zice că „iubește pe X, o fată sinceră, nu ca posesoarea oracolului“ (și eu care credeam că nu-l iubește decât pe Sacagiu!). Mai mult îmi pasă că o să iasă Crăciun Anamaria șefă de promoție și chiar nu-i cinstit – ea a venit într-a V-a cu 10 pe linie de la Ploiești și nu poate să concureze cu mine, că într-o școală decentă din București nu se dă 10 pe linie, asta se știe. Poate doar la școlile proaste din Pantelimon sau Ferentari!

Între timp, am primit cu toții agapele – niște carnețele bleumarin pe care scrie cu auriu numele fiecăruia, promoția, cine i-a fost dirigă și așa mai departe, și ni s-a zis să le dăm la toți profii și colegii ca să ne scrie urări, îndemnuri, gânduri și amintiri, acum, la final de gimnaziu, ca să avem de ce ne bucura în viitor. Tot un fel de oracole sunt și astea, mai ales că Vulpe Nicoleta, colega mea de bancă, n-a știut să-mi scrie altceva decât:

Nu sunt Eminescu,
Nici Alecsandri,
Dar o amintire,
Îți pot dărui.

Și așa, agapa mea s-a umplut de inimioare, de flori și de colțuri îndoite pe care scrie „Secret“, iar în interior găsești „Curiosul papă osul!“.

Mai greu a fost cu profii, ca să-i prinzi pe toţi să scrie, aşa că atunci când n-au fost de acord să completeze la clasă şi să facem teanc agapele pe catedră, a trebuit să-i pândim pe la cancelarie sau prin alte locuri.

Stăteam pe treptele sălii de sport, aşteptând-o pe profă cu agape şi pixuri pregătite, când fetele au început să vorbească de hainele pentru banchet.

— Eu merg mâine cu mama în Europa, ca să-mi iau o fustă sau un sarafan! zice Duţă Corina.

— Ca lumea! face Căpăţînă Liliana. Mie mi-a modificat mama un costumaş de-al ei.

— Eu cred că vin tot cu rochia aia fără mâneci de la ziua mea. Ce zici, fată, e bine? zice Vulpe Nicoleta.

— Eu vin în blugi! zice simplu Iancovici Alexandra.

Popuţan Camelia se laudă de vreo săptămână că-şi face rochie la croitor. Nu mă bag în vorbă, nu ştiu cu ce o să vin îmbrăcată la banchet. Am un compleu cu buline, dar mi se pare că mă face grasă. În rest, am ciorapi şi nişte bocanci cu ţinte, dar parcă văd că n-o să mă lase mama cu bocancii. Mi se face dor de Grozavu Elena, care a plecat de un an în Italia – ea mai mult ca sigur că nu s-ar fi sinchisit şi ar fi venit în trening, sau cine ştie?

În apropierea noastră, în curte, băieţii din clasă joacă fotbal, ne-au lăsat nouă şi agapele lor, ca să le scrie profa de sport. Îi doare pe ei în fund cu ce-o să venim noi îmbrăcate la banchet!

Apare şi profa din sală. E rotofeie, n-am văzut-o niciodată îmbrăcată în haine sportive, doar în fuste lungi şi largi. Însă tot timpul a avut adidaşi şi un fluier atârnat de gât, ca să salveze aparenţele.

— Doamna, doamna, îmi scrieţi şi mie? se năpustesc fetele, fluturând agapele şi împungând-o cu pixurile, mai să i le bage în ochi.

— Vă scriu la toţi, drăgălaşilor, aveţi răbdare! zice profa şi începe să strângă agapele, inclusiv pe cele ale băieţilor de la fotbal.

Profa de sport e în general prost dispusă, acum însă are un rânjet pe faţă. Cred că de-abia aşteaptă să scape de noi, de promoţia noastră, de şcoală, şi să-şi înceapă vacanţa ei personală. Să nu mai fluiere aiurea din

fluierul ăla, ca un păsăroi din curtea şcolii, care îi obligă pe copii să facă sport.

Ne luăm agapele după oră. Pe a mea scrie: „Un viitor plin de realizări pe toate planurile şi nu uita: sport = sănătate şi tinereţe!“ Şi pe a lui Crăciun scrie la fel. Şi pe ale celorlalţi.

Eu deja am agapa completată de aproape toţi profii.

Profa de mate scrie:

„Viaţa e o ecuaţie cu mai multe necunoscute. X + Y = cu un zâmbet.“

Profa de bio scrie:

„Cu toţii suntem fiinţe ale acestui Pământ, însă doar inteligenţa ne deosebeşte de euglena verde. Învaţă să preţuieşti fiecare clipă şi să ai grijă de natură!“

Diriga, profă de tehnologie, scrie:

„Învaţă, distrează-te, fii OM!“

Profa de engleză scrie:

„To be or not to be? Listen, hear, talk… become!“

Profa de română scrie:

„Să umpli cu talentul tău cupele de aur ale literaturii!“

Asta, de fapt, mi-a scris doar mie, ca să mă laud acum. Celorlalţi le-a scris „Ţine minte că gramatica vieţii e importantă!“

Tot studiind împreună cu Crăciun Anamaria agapele, ea ascunzând dedicaţia de la Istrate Matei, pe care am văzut-o cu coada ochiului – ceva cu *sexy baby*, ne-am dat seama că ne lipseşte o singură profă – Suru, de geogra.

— Eu mă duc să o rog să-mi scrie! face Crăciun.

— Eşti nebună! zic eu.

Suntem tot în curte, pe treptele scării de la sala de sport. E pauză, băieţii joacă fotbal în dorul lelii, pentru că s-a terminat campionatul, fetele încă şuşotesc despre banchet, împingându-şi sânii în faţă, ca să-şi dea seama cum or să le vină rochiile şi bluzele imaginare, e un soare călduţ de început de vară, dinspre strada Salcâmilor se simte un iz de flori de salcâm. Se aude şi Calea Moşilor, în depărtare, claxoane, zumzete, e o stradă din ce în ce

mai aglomerată. Dar se aud și țiganii de pe străduțele din spate, cu „‘iare echi cumpăăăr!“. Curând va trece și vara, va mirosi a foc și a frunze arse și alți copii de la școala noastră vor trage șuturi la castane. Apoi, zăpada aceea mocirloasă de București se va așterne peste toate și va fi frig. Iar eu voi fi într-o altă curte, a unei alte școli care se numește liceu, voi avea tocuri și voi fuma o țigară Kent lung, voi dârdâi de frig pe un gărduleț, ca să mă holbez la băiatul de la a doișpea, cu ochi „imposibil de albaștri“ (sau cel puțin așa a ieșit din cupele de aur ale literaturii!), să sper că o să mă observe și o să-mi zâmbească.

S-a întors Crăciun, victorioasă.

— Mi-a scris!

— Cum ai reușit? fac eu invidioasă, însă până la urmă e ceva normal, doar o să fie șefă de promoție, cu zecele ei pe linie de la Ploiești.

— Păi, am așteptat-o la cancelarie, mergea la oră la a VI-a… Am oprit-o, am întrebat-o, s-a gândit puțin și a zis că da. Am stat un pic la masa elevilor de serviciu de la parter, s-a pus pe scaun, a luat agapa și a scris.

— Te-a întrebat cum te cheamă sau ceva de genul ăsta?

— A, nu! Dar mă știe!

Nu eram atât de sigură.

Am deschis înfrigurată agapa lui Crăciun la pagina lui Suru. Un scris urât, agitat, de băbătie: „Mult succes și încredere în viitor!“

— Atât!?

Și dup-aia am văzut că în josul paginii desenase discret o floricică cam cât lacul Zănoaga de pe harta României.

***

Banchetul de la clasa noastră a fost un dezastru. Am crezut că va fi cumva ca la zilele noastre, ale fetelor, în cel mai rău caz ca la ziua lui Grozavu Elena – că vom mânca prăjituri și că vom bea sucuri, că vom asculta muzică și noi, fetele, vom dansa în cerc, iar băieții, ca o cantitate neglijabilă ce erau, vor sta undeva într-un colț, eventual vor face schimb de surprize cu fotbaliști și mașini.

Dar n-a fost așa!

În primul rând, pentru că toate fetele – mai puțin Iancovici Alexandra și Crăciun și hai, eu, deși compleul ăla cu buline avea ceva aiurea, noroc cu bocancii cu ținte… – erau aranjate și machiate ca la nuntă. Și pentru că arătau așa, aveau și un fel de fandoseală. Duță Corina își luase de la Europa un sarafan atât de strâmt, încât nu putea să meargă decât cu niște pași mărunți și stătea tot timpul aplecată de spate, roșie la față, de ziceai că se sufocă la fiecare pas. Căpățînă Liliana, în costumașul modificat de mama ei, arăta ca mama mare. Vulpe Nicoleta își trăgea tot timpul în jos rochia fără mâneci, care îi rămăsese cam mică, și se hlizea vinovată. Iar Popuțan Camelia era plină de pampoane și de sclipici și a venit la banchet cu maică-sa și cu bunică-sa, care au așteptat aproape două ore pe hol, în fața clasei, ca să nu ne deranjeze.

În schimb, băieții, pentru că le spusese diriga că n-o să-i verifice nimeni și că n-o să vină directoarea în clasa noastră, erau toți în blugi și în tricou, mai puțin Filimon Paul, care purta o cămașă și un mic papion. Aveau un aer de oameni neinvitați și cu chef de făcut mișto.

Eram ca două triburi din țări diferite, care nu au nimic în comun.

Băncile erau date la o parte, ca să facem loc pentru dans. Pe tablă scria, cu scrisul dirigăi: „La revedere, VIII C!“ Pe catedră trona combina din Germania a lui Crăciun. Am trecut repede peste partea cu prăjiturile și fursecurile, pentru că fetele nu doreau să-și mânjească ținutele sau să-și umfle burțile, iar băieții nu păreau interesați de astfel de tratații. Se strânseseră într-un colț, cam în locul unde erau ultimele bănci, de regulă, și puneau la cale ceva.

Noi, fetele, ne-am strâns cuminți într-un cerc și am început să dansăm, cu diriga cu tot, pe ce ne cânta combina. Din cauza tocurilor, pampoanelor, fundelor, ciorapilor, pentru care am adus asigurări mamelor noastre că n-o să-i rupem, parcă eram o trupă de invalide la dans. Băieții se sfiau să ni se alăture și tot își disputau niște casete. Tănase Florin înfășura banda uneia cu un creion.

— Doamnă, putem și noi să punem acuma o melodie? a îndrăznit la un moment dat Istrate Matei.

— Sigur, a zis diriga. Puneți ce vreți.

Istrate s-a îndreptat timid spre combină cu caseta aceea pe care o reparase Tănase.

A dat *play*. Din combină a început să urle la maxim Metallica – *Kill 'Em All*. Ca la un semn, băieții au început să facă pogo între ei, prăvălindu-se peste băncile de pe margine, scuipând și spumegând.

Noi, fetele din cerc, am încremenit, neștiind ce să facem. Ne-am uitat la dirigă.

— Băi, băi, potoliți-vă! a început să urle diriga.

Crăciun s-a repezit la combină, că doar era a ei, ca să schimbe caseta.

Și, din nou, combina a început să urle:

Reach out and touch faith
Your own personal Jesus!

Toate fetele, căci toate eram depeșare, ne-am sumețit rochiile, sarafanele, costumașele, ne-am crăcănat și am început să dăm din mâini ca la Depeche Mode. Duță mai avea un pic și murea sufocată pe ring. Crăciun se luase de mâini cu Iancovici și tropăiau împreună.

— Băi, băi!… țipa diriga.

Cele două triburi căpătaseră o identitate – eram roacheri și depeșari. Începuse războiul.

Tănase flutura amenințător caseta lui cu Metallica, făcută franjuri. Crăciun își apăra combina, din care încă se auzea Depeche Mode. Istrate și Lăcătuș Mihai aruncau cu fursecuri în fete. Filimon se trăgea isteric de gușă. Logofătu și Sacagiu se bălăbăneau indecis pe muzică, în așteptare, ca să vadă de partea cui erau sorții de izbândă. La un moment dat, Tătaru Stelian s-a repezit la tablă și a scris, chiar sub „La revedere, VIII C!“ – *„Metallica for ever“*. Diriga alerga de la unii la alții, ferindu-se însă se ne ia la bătaie, ca să nu fie scoasă din învățământ, căci nu mai era voie să bați elevi.

Și atunci, Popuțan Camelia a făcut un gest neașteptat. A smuls buretele din mâna lui Tătaru și a șters cu furie Metallica. Nu cred că Popuțan era

într-adevăr depeşară, însă voia cu tot dinadinsul ca acum, la finalul şcolii, să şteargă orice urmă a lui Tătaru de pe acest pământ.

Însă Tătaru a apucat-o de pamponul din păr, iar Popuţan bâzâia şi se zbătea ca să scape, încercând în acelaşi timp să-l zgârie. Când a reuşit să se elibereze, a ieşit din clasă şi a luat-o la fugă pe hol, hohotind.

Mama şi bunica lui Popuţan, care şedeau pe calorifer, în aşteptarea terminării banchetului, au luat-o la fugă după ea.

— Cameluşa, ce-ai păţit, puiule?!

Şi atunci s-a deschis uşa clasei, ba mai degrabă s-a trântit de perete.

— Ce-i debandada asta? Nici cinci salvări n-o să vă ajungă la poarta şcolii! Toată lumea – 2. Sunteţi exmatriculaţi!

Era Surulească, venise să ne felicite cu ocazia terminării clasei a VIII-a.

N-a fost nimeni exmatriculat. A doua zi, ne-am adunat cu toţii în curtea şcolii, la festivitatea de final de an, am primit coroniţe şi diplome. Crăciun Anamaria, în calitate de şefă de promoţie, a ţinut un mic discurs.

Am şi o poză de atunci: eu, pe jumătate copil, pe jumătate adolescentă, tot în compleul cu buline, un pic cam şifonat, după măcelul cu metaliştii, Anton şi mama – doi părinţi încă tineri, învăluiţi în lumina galbenă, ca de amurg, din curtea şcolii, deşi era în toiul zilei, însă probabil că poza a ieşit dinadins îngălbenită, ca să ne trezească nostalgii după o vreme. Una peste alta, e o poză în care toţi trei suntem un pic în afara timpului, aşa cum au fost anii ‘90, de fapt, care parcă-s de nicăieri şi nu se mai potrivesc niciunde. Uitându-mă acum mai bine la ea, îl zăresc şi pe Dan Roacherul, neclar, în planul doi, cocoţat pe gardul şcolii, zgâindu-se la festivitatea şi la bucuria noastră.

***

De curând, m-am mutat de pe Calea Moşilor pe una dintre străduţele „din spate“, la parterul unei case de prin 1930, unde nu s-a inventat termoficarea. Calea Moşilor începuse să mă sufoce, aşa cum se întâmplă de fiecare dată într-o relaţie de prea lungă durată, în care nu-ţi vine nici să mai rămâi, nici să te desparţi, aşa că preferi să iei o distanţă. Cel mai tare mă apăsau blocurile noastre, toate la fel, huruitul tramvaiului noaptea, în drum

spre depou, faptul că de la fereastra mea nu vedeam niciodată mai mult de o bucată de cer, nu știam dacă într-adevăr plouă, decât atunci când scoteam capul pe geam, nici o frunză în cădere nu-mi anunța venirea toamnei.

Strada pe care stau acum are copii care desenează cu creta șotroane și alte jocuri de asfalt, iar uneori, în după-amiezile de vară în care nu-ți dorești altceva decât să ațipești cu geamul deschis, îi poți auzi țipând în cor: „Ai spart oalele, ai mâncat sarmalele!“ Are și țigani, care locuiesc mai mulți laolaltă, se strigă unii pe alții cu voci ușor cântate, duminica își scot mesele și grătarele în stradă, au ceva vechi și autentic, de mahala, care îmi place.

Pe strada mea, când e meci pe stadionul Dinamo, se aude cum cântă galeria și mă gândesc la Grozavu Elena și la destinul ei din Italia, despre care nu mai știu nimic. Când mă îndrept spre Calea Moșilor, de care mă despart doar cinci minute de mers pe jos, parcă plec în vacanță. Iar cerul de pe strada mea e atât de jos și de aproape, încât îl pot vedea, în sfârșit, pe de-a întregul, îi cunosc deja semnele, știu când va ploua sau când vine toamna. Doar când mă uit în zare, dincolo de acoperișurile cu pisici, de șotroanele copiilor și de curțile cu țigani, regăsesc blocurile cu opt și cu zece etaje de pe Calea Moșilor – e ca și cum ai privi munții de pe o pajiște de la poalele lor, și asta îmi dă un sentiment de încredere.

Nimic nu s-a schimbat, vom trăi o mie de ani în lumea noastră mică.